

Rapport

HOE VEILIG IS VALKENSWAARD?

Veiligheidsmonitor gemeente Valkenswaard 2017

Mei 2018

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede

Rapportnummer

2018/75

Datum

Mei 2018

Opdrachtgever

Gemeente Valkenswaard

Auteurs

Laurens Klein Kranenburg
Wouter Andringa (red.)

Bestellingen

Exemplaren zijn verkrijgbaar bij de opdrachtgever.

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	6
1. Inleiding	13
1.1 Over de Veiligheidsmonitor.....	13
1.2 Steekproef en respons.....	13
1.3 Vragenlijst.....	14
1.4 Analyse.....	14
1.5 Presentatie van de cijfers	15
1.6 Leeswijzer.....	15
2. Leefbaarheid woonbuurt	17
2.1 Fysieke voorzieningen	17
2.2 Sociale cohesie.....	19
2.3 Oordeel over de woonbuurt	22
2.4 Functioneren gemeente.....	24
3. Overlast in de buurt.....	27
3.1 Fysieke verloedering.....	27
3.2 Sociale overlast.....	29
3.3 Verkeersoverlast	32
3.4 Hinder van horecagelegenheden.....	34
3.5 Totale overlast	35
3.6 Aanpak van buurtproblemen.....	36
3.7 Respectloos gedrag	36
4. Veiligheidsbeleving.....	39
4.1 Veiligheidsbeleving in de buurt.....	39
4.2 Veiligheidsbeleving in woonplaats.....	44
4.3 Veiligheidsbeleving algemeen	44
4.4 Verwachte kans op slachtofferschap	45

5. Slachtofferschap	47
5.1 Slachtofferschap geweldsdelicten.....	47
5.2 Slachtofferschap vermogensdelicten	49
5.3 Slachtofferschap vandalismedelicten.....	51
5.4 Slachtofferschap totaal.....	53
5.5 Slachtofferschap cybercrime	54
6. Preventie	58
6.1 Sociopreventieve maatregelen.....	58
6.2 Technopreventieve maatregelen	60
7. Burgers en politie	63
7.1 Contacten burgers met politie.....	63
7.2 Functioneren politie in de buurt.....	65
7.3 Functioneren politie in het algemeen	70
Bijlage 1. Landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor	73
1. Landelijke trends in de Veiligheidsmonitor	73
2. Patronen in de Veiligheidsmonitor.....	75

SAMENVATTING

Samenvatting

Hieronder zijn de belangrijkste resultaten van de Veiligheidsmonitor Valkenswaard 2017 beschreven. Allereerst door middel van een situatiebeschrijving en trends per veiligheidsthema en daarna door in te zoomen op trends, benchmarks en wijken.

Leefbaarheid en veiligheid in Valkenswaard

Leefbaarheid woonomgeving: stabiel beeld in Valkenswaard

Sinds 2013 is de leefbaarheid in Valkenswaard in de ogen van bewoners niet noemenswaardig veranderd. De waardering voor de leefbaarheid is met een 7,5 als rapportcijfer door de jaren heen ongewijzigd gebleven. Daarmee bevindt Valkenswaard zich op een vergelijkbaar niveau als de Veiligheidsregio Brabant-Zuid-Oost en Nelderland. Ook ten aanzien van de fysieke kwaliteit en sociale cohesie van de woonomgeving is er sprake van een stabiel beeld. Wel is de tevredenheid over de speelplekken voor kinderen en voorzieningen voor jongeren afgenomen ten opzichte van eerdere jaren. Over het functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid is men per saldo positief, al blijft het aandeel tevreden inwoners wat achter bij de Veiligheidsregio en Nederland.

Overlast in de buurt: minder overlast van fysieke verloedering en het verkeer

De overlast is op totaalniveau gedaald. Waar Valkenswaard in 2013 nog op het landelijke gemiddelde zat, bevindt zij zich nu onder het landelijke referentiecijfer. Dit is toe te schrijven aan de daling van de overlast van fysieke verloedering en het verkeer. Het percentage inwoners dat veel overlast ervaart van fysieke verloedering is afgenomen van 25 procent in 2015 naar 22 procent in 2017. Verschillende vormen van overlast, zoals hondenpoep, bekladding van muren en gebouwen en vernieling van straatmeubilair, komen minder vaak voor en zorgen voor minder hinder. Daarnaast is de verkeersoverlast afgenomen (van 32 naar 27 procent). Met name te hard rijden en parkeerproblemen zorgen voor minder overlast dan in eerdere jaren. Deze trend is niet zichtbaar in de Veiligheidsregio en Nederland. Ten slotte valt op dat respectloos gedrag door personeel van winkels, bedrijven en overheidsinstanties minder vaak voorkomt dan in 2015. Hiermee volgt Valkenswaard de regionale en landelijke trend.

Veiligheidsbeleving: gevoel van veiligheid toegenomen

Het veiligheidsgevoel van inwoners is, in lijn met de regionale en landelijke trend, toegenomen. Minder inwoners voelen zich onveilig, met name in de eigen buurt. Daarnaast is het rapportcijfer dat inwoners geven voor de veiligheid in de woonbuurt in de afgelopen twee jaar gestegen van een 7,3 naar een 7,5, waarmee de stijgende lijn sinds 2013 wordt voortgezet. Ook is er een afname van het aandeel inwoners dat het idee heeft dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de buurt.

Slachtofferschap: vermogenscriminaliteit en cybercrime gedaald, slachtofferschap vernielingen en geweld stabiel

Twaalf procent van de inwoners is in 2017 slachtoffer geworden van een gewelds-, vermogens- en/of vandalismedelict. Daarmee is het slachtofferschap van deze traditionele vormen van criminaliteit verder afgenomen na een eerdere daling tussen 2013 en 2015. Dit past in de landelijke trend. De afname zit vooral in slachtofferschap van vermogenscriminaliteit, terwijl het slachtofferschap van geweld en vandalisme op hetzelfde niveau is gebleven. De daling van vermogensdelicten komt voornamelijk doordat minder inwoners slachtoffer zijn geworden van woninginbraak, fietsdiefstal en (poging tot) zakkenrollerij of beroving. Er is behalve naar de traditionele vormen van criminaliteit ook gevraagd naar cybercrime. Het aandeel cybercrimeslachtoffers is in Valkenswaard gedaald, waar regionaal en landelijk sprake is van een stabiel beeld. Deze daling is vooral toe te schrijven aan de halvering van het percentage slachtoffers van hacken. Een minder gunstige ontwikkeling in Valkenswaard is de daling van de meldings- en aangiftebereidheid waar het gaat om gewelds- en vandalismedelicten.

Preventie: lichte daling van toepassing gedragsmatige en technische voorzorgsmaatregelen

De mate waarin inwoners maatregelen nemen om criminaliteit te voorkomen is licht gedaald ten opzichte van 2015. Dit geldt zowel voor gedragsmatige als technische voorzorgsmaatregelen. Op het gebied van sociopreventie komt naar voren dat inwoners 's avonds bij afwezigheid minder vaak het licht laten branden en minder geneigd zijn om waardevolle spullen thuis te laten. Een technische voorzorgsmaatregel die minder vaak wordt toegepast, is het gebruik van extra veiligheidsloten of grendels op buitendeuren.

Contact burgers en politie: minder inwoners contact met politie, maar tevredenheid stabiel

Het aandeel inwoners dat in de afgelopen twaalf maanden contact heeft gehad met de politie is verder gedaald. In 2013 had 27 procent van de inwoners contact met de politie, in 2017 is dit afgenomen tot 23 procent. Hiermee volgt Valkenswaard de regionale en landelijke trend. Hoewel minder inwoners contact hebben gehad, is de tevredenheid over het contact met 61 procent stabiel gebleven. Ook over de beschikbaarheid en het functioneren van de politie in de buurt is geen verandering in de tevredenheid zichtbaar. Bij dit laatste aspect is de tevredenheid in de Veiligheidsregio en landelijk wel toegenomen, zodat Valkenswaard hierin niet langer voorop loopt.

Leefbaarheid en veiligheid in de wijken

Centrum: positief over ontwikkelingen buurt, nog wel veel verkeers- en sociale overlast

Centrum

Inwoners van het Centrum zijn in vergelijking met andere wijken relatief positief over de ontwikkeling van hun buurt in de afgelopen twaalf maanden. In vergelijking met 2015 komen enkele vormen van fysieke verloedering minder vaak voor (bekladding, hondenpoep en vernieling van straatmeubilair). De verkeersoverlast en sociale overlast zijn echter niet verminderd, waardoor het Centrum op deze punten minder gunstig afsteekt ten opzichte van het gemiddelde van Valkenswaard. Een uitzondering hierop vormt de overlast door buurtbewoners, hetgeen minder vaak voorkomt dan elders.

Inwoners van het Centrum voelen zich ongeveer even veilig als in de rest van de gemeente. Ook worden zij niet vaker het slachtoffer van delicten dan bewoners van andere wijken in Valkenswaard. Dit patroon was eveneens in eerdere jaren waarneembaar. In veel gemeenten en kernen voelen centrumbewoners zich doorgaans onveiliger en worden zij vaker slachtoffer van een delict dan in andere wijken.

Geenhoven: positieve ontwikkelingen in leefbaarheid en veiligheid, veel verkeersoverlast

Geenhoven

In Geenhoven is de waardering voor de leefbaarheid toegenomen tot het gemiddelde niveau in de gemeente (van 7,0 naar 7,5). Overlast door fysieke verloedering (hondenpoep) is sterk afgenomen in de wijk. Daarnaast is de tevredenheid over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid door de gemeente toegenomen. Geenhoven heeft, net als in 2015, te kampen met enkele specifieke buurtproblemen, zoals te hard rijden en agressie in het verkeer. Ook hinder van horeca komt hier relatief vaak voor, evenals overlast van dronken mensen op straat.

Het aandeel bewoners dat slachtoffer is geworden van een delict is gedaald van 14 naar 6 procent. Dit komt voornamelijk door de afname van vermogenscriminaliteit. Ook het slachtofferschap van vandalisme is duidelijk gedaald. In 2013 was Geenhoven de wijk met het meeste vandalisme, in 2017 is deze positie omgedraaid en is Geenhoven de wijk met het laagste percentage vandalismeslachtoffers. Verder heeft men in Geenhoven een positiever oordeel over het functioneren van de politie dan in 2015. Zo zijn meer inwoners tevreden over de bescherming die de politie biedt in de buurt.

Turfberg: daling overlast en slachtofferschap criminaliteit, waaronder woninginbraak

Turfberg

Net als in eerdere jaren komt het beeld in Turfberg in grote lijnen overeen met het gemiddelde van Valkenswaard. Er wordt minder overlast ervaren dan in 2015, wat vooral is toe te schrijven aan verminderde fysieke verloedering en verkeersoverlast. De tevredenheid over de voorzieningen voor jongeren is in Turfberg echter sterker gedaald dan in de gemeente.

De afname van vermogenscriminaliteit heeft een belangrijk aandeel in de daling van het totale slachtofferpercentage. Naar verhouding zijn inwoners minder vaak slachtoffer geworden van woninginbraak of zakkenrollerij c.q. beroving. Wat betreft woninginbraken steekt Turfberg – in tegenstelling tot voorgaande jaren – niet langer ongunstig af tegen andere wijken. Wel schatten inwoners de kans op een woninginbraak hoger in dan gemiddeld. Dit kan wellicht een verklaring zijn waarom het aantal technische voorzorgsmaatregelen, zoals buitenverlichting en extra veiligheidssloten, hier hoger is dan in andere wijken.

Hoge Akkers: leefbaarheid en veiligheid nog steeds gunstig ten opzichte van gemiddelde Valkenswaard, fysieke kwaliteit woonomgeving wel gedaald

Hoge Akkers

De leefbaarheid in deze wijk wordt hoger gewaardeerd dan in andere wijken. Dit komt vooral tot uitdrukking in de sociale cohesie, waarover inwoners bijzonder te spreken zijn. Daar staat tegenover dat men in vergelijking met 2015 minder tevreden is over de fysieke kwaliteit van de woonomgeving. Met name het onderhoud van wegen, paden en pleintjes laat een scherpe daling in waardering zien. De wijk kent relatief weinig overlast en ten opzichte van 2015 is de verkeersoverlast en hinder van horecagelegenheden gedaald.

Het gevoel van veiligheid in de buurt is hoog, maar slachtofferschap van delicten is niet significant lager dan het gemiddelde van Valkenswaard. Inwoners van Hoge Akkers werden in 2017 zelf vaker dan gemiddeld slachtoffer van overige vormen van diefstal. Voorbeelden hiervan zijn diefstal van kleding uit een kleedruimte of tent, gereedschap uit een boot of spullen uit de tuin. De waardering voor het functioneren van de politie in het algemeen is ook flink gedaald ten opzichte van 2015.

Kerkakkers: toename in slachtofferschap van vermogensdelicten en vandalisme

Kerkakkers

Kerkakkers is de enige wijk van Valkenswaard met een duidelijke toename van het slachtofferschap. Deze stijging wordt gedragen door vermogenscriminaliteit en vandalisme. Het slachtofferschap van geweldsdelicten is juist afgenomen. Specifieke delicten die er in negatieve zin uitspringen, zijn: voertuigvernielingen, diefstal uit of vanaf auto's en overige vormen van diefstal.

Wat betreft leefbaarheid is Kerkakkers een redelijk gemiddelde wijk. Inwoners zijn positiever over de fysieke voorzieningen (6,8) dan gemiddeld in Valkenswaard (6,5). Wel heeft Kerkakkers een aantal aandachtspunten, zoals te hard rijdend verkeer en dronken mensen op straat. Ook komt respectloos gedrag op straat, in het openbaar vervoer en door personeel van winkels en bedrijven vaker voor dan gemiddeld in Valkenswaard.

Het Gegraaf: hoge sociale overlast en gevoelens van onveiligheid, wel waardering voor aanpak gemeente

Het Gegraaf

De stijging van de leefbaarheid heeft zich na 2015 niet doorgezet. De beoordeling van de leefbaarheid is terug op het niveau van 2013 (6,8). De sociale cohesie blijft net als eerder een aandachtspunt. Wel zijn inwoners positiever dan gemiddeld over de aandacht die de gemeente heeft voor het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid en het betrekken van de buurt hierbij. Het Gegraaf heeft relatief vaak te maken met sociale overlast. Vooral drugsgebruik, lastigvallen van mensen op straat en hinder van buurtbewoners springen er in ongunstige zin uit.

Verder is het gevoel van onveiligheid in Het Gegraaf, net als in eerdere jaren, negatiever dan gemiddeld. In Het Gegraaf is geen eenduidige trend zichtbaar in het slachtofferschap van verschillende delicten. Het lijkt erop dat tussen 2013 en 2017 vermogensdelicten hebben plaatsgemaakt voor vandalismedelicten. Het totale slachtofferschap is na een eerdere daling in 2015 weer bijna terug op het niveau van 2013.

Dommelen-Noord: goede speelplekken voor kinderen en voorzieningen voor jongeren en weinig verkeers- en sociale overlast

Dommelen-Noord

In de wijk Dommelen-Noord is men nog steeds bovengemiddeld tevreden over de speelplekken voor kinderen en voorzieningen voor jongeren, hoewel er sinds 2013 wel sprake is van een dalende trend. Hondenpoep zorgt hier, net als in 2015, voor meer overlast dan elders in Valkenswaard. Daartegenover staat dat er wel minder verkeersoverlast en sociale overlast is .

Het slachtofferschap van traditionele criminaliteit is na 2015 niet verder gedaald. Een aandachtspunt is de diefstal van voorwerpen uit of vanaf auto's, dat hier vaker voorkomt dan gemiddeld. Op het gebied van cybercrime valt op dat minder inwoners slachtoffer zijn geworden van hacken dan in 2015. De waardering voor de politie is op een aantal punten verbeterd (o.a. beschikbaarheid en vertrouwen).

Dommelen-Zuid: leefbaarheid en veiligheid positief, gebruik preventieve maatregelen gedaald

Dommelen-Zuid

Op het gebied van leefbaarheid en veiligheid staat Dommelen-Zuid er goed voor ten opzichte van Valkenswaard als geheel. Op een aantal aspecten, zoals verkeersoverlast en het rapportcijfer veiligheid, is het beeld positiever dan in andere wijken. In tegenstelling tot Dommelen-Noord is de hoge waardering voor de speelplekken en voorzieningen voor jongeren door de jaren heen wel op peil gebleven.

Een aandachtspunt is het relatief hoge slachtofferpercentage van geweld met seksuele bedoelingen (1,3 procent). Mogelijk betreft het hier een uitschieter, omdat dit delicttype in eerdere jaren niet voorkwam. Inwoners van Dommelen-Zuid hebben ook vaker te maken met cybercriminaliteit. Vooral identiteitsfraude en cyberpesten komen vaker voor dan gemiddeld. Opvallend is de afname in preventieve maatregelen, zowel gedragsmatig (zoals het licht laten branden bij afwezigheid) als technisch (extra veiligheidsslotsen).

Borkel en Schaft: hoge sociale cohesie, maar lagere kwaliteit fysieke omgeving en hoger gevoel van onveiligheid

Borkel en Schaft

De sociale cohesie is in Borkel en Schaft nog steeds relatief hoog in vergelijking met de rest van Valkenswaard, maar op een aantal punten is wel een (lichte) achteruitgang te zien. Zo is het contact met andere buurtbewoners gedaald. Over de fysieke kwaliteit van de woonomgeving, zoals het onderhoud van de openbare ruimte (groen en grijs), de aanwezigheid van buitenverlichting en speelplekken voor kinderen, is men minder tevreden dan gemiddeld in Valkenswaard. Inwoners zijn gemiddeld minder tevreden over de aandacht die de gemeente heeft voor het verbeteren van leefbaarheid en veiligheid, en de wijze waarop de buurt wordt geïnformeerd.

Het veiligheidsgevoel is hier in tegenstelling tot de gemeente sinds 2013 niet gestegen (stabiel op 7,2). Inwoners van Borkel en Schaft voelen zich minder veilig dan elders in de gemeente en men heeft het idee dat er veel criminaliteit is in de buurt. Zelf worden inwoners in totaal niet vaker slachtoffer van delicten dan gemiddeld in Valkenswaard, maar het oordeel over het functioneren van de politie in het algemeen is op een aantal punten reëel laag (vertrouwen, politie als crimefighter en communicatie).

Voor bovenstaande bevindingen is een nuance aan te brengen. De wijk Borkel en Schaft bestaat uit de kern Borkel, Schaft en een groot buitengebied. Nu is de respons voor het gebied niet hoog genoeg voor een volledige uitsplitsing in de rapportage, maar op basis van een verkenning van de kern Borkel t.o.v. de rest van de wijk lijkt het dat de negatieve uitkomsten van het gebied t.o.v. het gemiddelde van Valkenswaard vooral uit het buitengebied komt. De kern Borkel verschilt wat betreft kwaliteit van de fysieke voorzieningen, veiligheidsgevoel en slachtofferschap niet of nauwelijks van het gemeentelijk gemiddelde. Slachtofferschap van delicten is er eerder zelfs aan de lage kant.

1

HOOFDSTUK

Inleiding

1. Inleiding

De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, gemeenten en politie. In 2017 heeft Valkenswaard voor de vijfde keer meegedaan aan de Veiligheidsmonitor. Dit rapport doet verslag van dit grootschalige onderzoek. Achtereenvolgens bespreken we in dit inleidende hoofdstuk de achtergrond van de Veiligheidsmonitor (paragraaf 1.1), de steekproef en respons (par. 1.2), de vragenlijst (par. 1.3), de weging en analyse (par. 1.4), presentatie van de cijfers (par. 1.5) en de leeswijzer (par. 1.6).

1.1 Over de Veiligheidsmonitor

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid laat tweejaarlijks 65.000 enquêtes onder de Nederlandse bevolking afnemen door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en I&O Research. Politiekorpsen, die verder willen inzoomen binnen de regio, en individuele gemeenten kunnen zich aansluiten bij de Veiligheidsmonitor (deelnemers). Deelnemers aan de VM kopen enquêtes in bij I&O Research, bovenop de enquêtes die vanuit het landelijke deel voor hun eigen gebied beschikbaar zijn. Daarbij kunnen deelnemers zelf kiezen met welke frequentie ze aan de VM willen deelnemen (tweejaarlijks of anders). De eerstvolgende Veiligheidsmonitor zal in 2019 worden gehouden.

Meer informatie over de Veiligheidsmonitor is na te lezen op de website van de Veiligheidsmonitor (www.veiligheidsmonitor.nl).

1.2 Steekproef en respons

Voor dit onderzoek is door het CBS een aselechte steekproef getrokken van 3.033 inwoners¹ uit de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente Valkenswaard. Bij het trekken van de steekproef is rekening gehouden met het schaalniveau waarop de gemeente Valkenswaard informatie wenst te ontvangen. De gemeente wil graag inzicht in de ervaren veiligheid op wijkniveau. De geselecteerde inwoners kregen in augustus 2017 een brief thuis met een persoonlijke uitnodiging voor deelname aan het onderzoek en konden vervolgens tot en met november online de vragenlijst invullen. Aan non-responders is tweemaal een herinnering met papieren vragenlijst per post gestuurd. Als zij niet reageerden, werden zij nagebeld en telefonisch gemotiveerd om alsnog deel te nemen.

In totaal hebben 1.376 van de 3.033 geselecteerde inwoners een volledige vragenlijst ingevuld. Dit komt neer op een respons van 45,4 procent. Het landelijke responspercentage van de Veiligheidsmonitor 2017 bedraagt 39,3 procent. Daarnaast hebben 52 inwoners van Valkenswaard deelgenomen aan de landelijke Veiligheidsmonitor. Deze zijn toegevoegd aan het respondentenbestand. De totale respons in Valkenswaard komt daarmee uit op 1.428 inwoners. Daarvan heeft 55,5 procent de vragenlijst online ingevuld en 44,5 procent schriftelijk. In het tabellenboek is de responsverdeling opgenomen, uitgesplitst naar persoonlijke kenmerken. In tabel 1.1 is de respons per wijk weergegeven.

¹ Het betreft inwoners van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens. Dit is exclusief inwoners die verblijven in instellingen, inrichtingen en tehuizen.

Tabel 1.1

Respons per wijk (aantal en %)

WIJK	RESPONS (INCL. LANDELIJKE DEEL)	RESPONS (ALLEEN I&O-DEEL)
Centrum	166	46,0%
Geenhoven	140	38,8%
Turfberg	182	51,0%
Hoge Akkers	172	47,8%
Kerkakkers	148	40,7%
Het Gegraaf	140	38,5%
Dommelen-Noord	177	50,1%
Dommelen-Zuid	182	47,6%
Borkel en Schaft	121	49,2%
TOTAAL	1.428	45,4%

1.3 Vragenlijst

De vragenlijst van de Veiligheidsmonitor bestaat uit 12 standaard vragenblokken waarin verschillende onderwerpen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid aan bod komen. Valkenswaard heeft geen gebruik gemaakt van de vrije ruimte om vragen over lokale onderwerpen toe te voegen. Het kader hieronder geeft een overzicht van de verschillende onderwerpen in de vragenlijst van Valkenswaard.

Overzicht van vraagblokken in vragenlijst van de Veiligheidsmonitor

- Leefbaarheid woonbuurt
- Beleving overlast in de buurt
- Veiligheidsbeleving
- Slachtofferschap
- Tevredenheid laatste politiecontact
- Oordeel functioneren politie in de buurt
- Oordeel functioneren politie algemeen
- Oordeel functioneren gemeente
- Preventie
- Onveilige plekken
- Respectloos gedrag
- Achtergrondkenmerken

1.4 Analyse

Voor steekproefonderzoek is het van groot belang dat de steekproef op grond waarvan uitspraken worden gedaan zo veel mogelijk representatief is voor de populatie waarnaar wordt gegeneraliseerd. Om de representativiteit van de steekproef te vergroten is een weging toegepast. Weging is een rekenkundige bewerking, die ervoor zorgt dat een eventuele scheefheid van de respons ten opzichte van de populatie wordt gecorrigeerd. Dit gebeurt door bevolkingsgroepen die in de respons onder- dan wel oververtegenwoordigd zijn zwaarder of juist minder zwaar in de resultaten mee te laten tellen. Aan het databestand van de Veiligheidsmonitor is door het CBS een weging toegevoegd. In deze weging zijn onder andere de volgende kenmerken meegenomen: leeftijd, geslacht, huishoudgrootte, stedelijkheidsgraad en herkomst. Voor de analyse in dit rapport is gebruikgemaakt van het door het CBS aangeleverde databestand.

1.5 Presentatie van de cijfers

In dit rapport worden de resultaten voornamelijk op twee wijzen gepresenteerd:

- Een deel van de resultaten wordt gepresenteerd in de vorm van percentages, bijvoorbeeld het percentage personen dat ergens tevreden over is. Bij de berekening van de percentages in deze rapportage is de werkwijze van het CBS gevolgd: de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden zijn *niet* buiten beschouwing gelaten.
- In dit rapport wordt veel gebruikgemaakt van zogenoemde schaalscores. Dit zijn cijfermatige samenvattingen van meerdere met elkaar samenhangende vragen. Bij de berekening van deze scores is de werkwijze van het CBS gevolgd: de waarde van iedere schaalscore varieert op een schaal tussen 0 en 10. Bij de berekening van de schaalscores zijn de 'weigert'- en 'weet niet'-antwoorden, eveneens conform CBS-werkwijze, *wel* buiten beschouwing gelaten.

Let op! Een schaalscore staat niet gelijk aan een rapportcijfer, omdat de indicatoren zijn samengesteld op basis van percentages en niet op basis van rapportcijfers.

De uitkomsten van Valkenswaard zijn in dit rapport afgezet tegen de resultaten in de Veiligheidsregio Brabant-Zuid-Oost en de landelijke cijfers over 2017 (Nederland). Daarnaast worden de uitkomsten vergeleken met 2013 en 2015.

Verschillen tussen de resultaten van de wijken en het gemiddelde van de gemeente Valkenswaard en de verschillen tussen 2017 en 2015 worden beschreven als deze significant zijn. Het is dan minimaal 95 procent zeker dat de resultaten ook daadwerkelijk van elkaar verschillen en het gevonden verschil niet te wijten is aan toeval.

Verschillen tussen de resultaten van de gemeente Valkenswaard en de vergelijkingsregio's worden beschreven als deze 3 procent of groter zijn (bij percentages) en 0,3 punt (bij rapportcijfers en indicatoren). Er is voor deze gradaties gekozen omdat deze het dichtst in de buurt komen van de standaard betrouwbaarheidsmarge van de resultaten.

1.6 Leeswijzer

In de hoofdstukken 2 tot en met 5 worden de resultaten gepresenteerd over achtereenvolgens de leefbaarheid van de woonbuurt, beleving van buurtoverlast, veiligheidsbeleving en slachtofferschap. Hoofdstuk 6 geeft een beeld van genomen preventiemaatregelen en hoofdstuk 7 gaat over burgers en politie. In bijlage 1 geven we een korte samenvatting van landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor.

Bij dit rapport horen verder een Excel-bestand met tabellen met alle uitkomsten van de Veiligheidsmonitor en een overzicht van de Indicatoren Kernbeleid Veiligheid voor Valkenswaard, en de vragenlijst. Deze zijn als separate bijlagen meegeleverd.

2

HOOFDSTUK

Leefbaarheid woonbuurt

2. Leefbaarheid woonbuurt

Dit hoofdstuk gaat over de leefbaarheid van de woonomgeving in Valkenswaard. In paragraaf 2.1 wordt de door inwoners ervaren kwaliteit van voorzieningen in de woonbuurt beschreven (onderhoud, verlichting en voorzieningen voor kinderen en jongeren). In paragraaf 2.2 staat de betrokkenheid van inwoners bij de woonbuurt, oftewel de sociale cohesie in Valkenswaard centraal. Paragraaf 2.3 beschrijft hoe de bewoners de ontwikkeling van de buurt ervaren. Paragraaf 2.4 sluit af met de tevredenheid over het functioneren van de gemeente als het gaat om leefbaarheid en veiligheid.

2.1 Fysieke voorzieningen

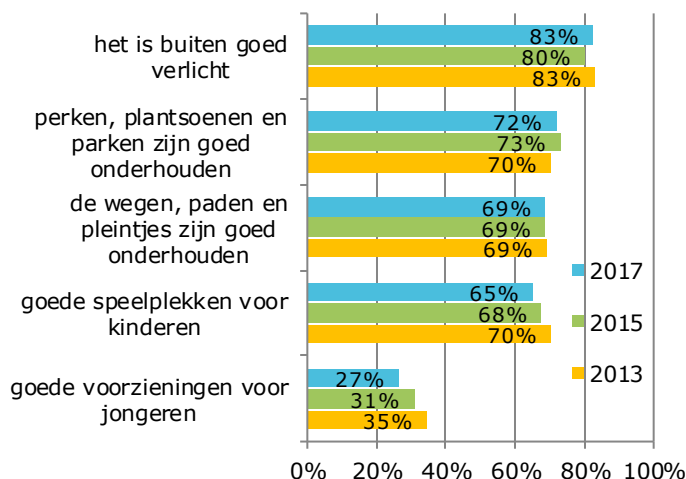
De aanwezigheid van fysieke voorzieningen en het onderhoud hiervan kunnen van invloed zijn op de aspecten van de fysieke omgeving van de eigen woonbuurt. Bewoners is middels vijf stellingen gevraagd hoe zij hierover denken in hun eigen leefomgeving (figuur 2.1). Daarnaast is op basis van de scores op deze vijf stellingen een schaalscore 'fysieke kwaliteit' berekend (figuur 2.2).

De schaalscores voor fysieke kwaliteit zijn berekend op basis van de vijf stellingen over fysieke voorzieningen. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te meer inwoners de kwaliteit van de aanwezige fysieke voorzieningen waarderen.

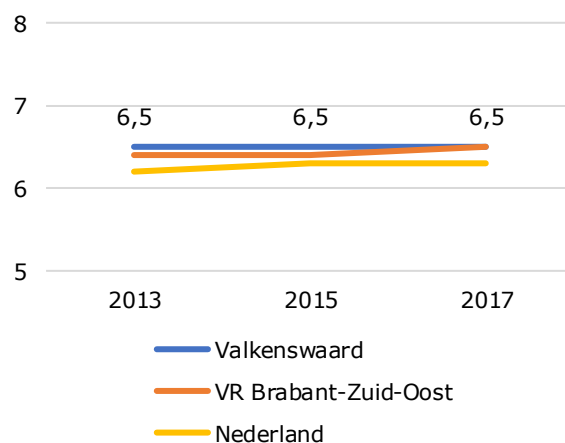
Figuur 2.1

Stellingen over fysieke voorzieningen
(percentage (helemaal) eens)

Figuur 2.2

Fysieke kwaliteit (schaalscore)

Inwoners van Valkenswaard zijn net als in eerdere jaren het meest tevreden over de buitenverlichting. De tevredenheid over het onderhoud van groen en grijs is sinds 2013 stabiel. Een dalende trend is zichtbaar bij de tevredenheid over de speelplekken voor kinderen en de voorzieningen voor jongeren.

De waardering voor de fysieke kwaliteit (op basis van de schaalscore) is gelijk gebleven ten opzichte van eerdere jaren. Inwoners van Valkenswaard zijn hierover even tevreden als in de Veiligheidsregio Brabant-Zuid-Oost (6,5). Landelijk blijft de schaalscore daarbij iets achter (6,3).

27%

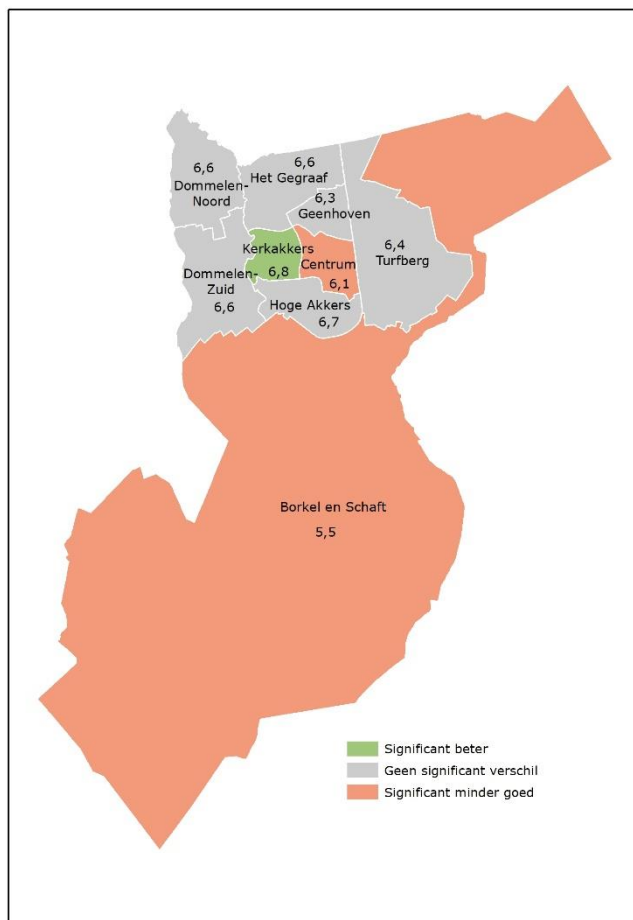
van de inwoners vindt dat er goede voorzieningen voor jongeren zijn.
In 2013 was dit 35 procent

De waardering voor de fysieke kwaliteit van de woonomgeving is het hoogst in Kerkakkers. In Borkel en Schaft blijft de waardering achter bij de andere wijken, maar dit heeft te maken met het bijzondere karakter van buitengebied, waar doorgaans minder fysieke voorzieningen aanwezig zijn.

Met uitzondering van Hoge Akkers is de beoordeling ten opzichte van 2015 stabiel gebleven. De daling in Hoge Akkers is voornamelijk toe te schrijven aan de lagere tevredenheid over het onderhoud van wegen, paden en pleintjes (zie tabel 2.1).

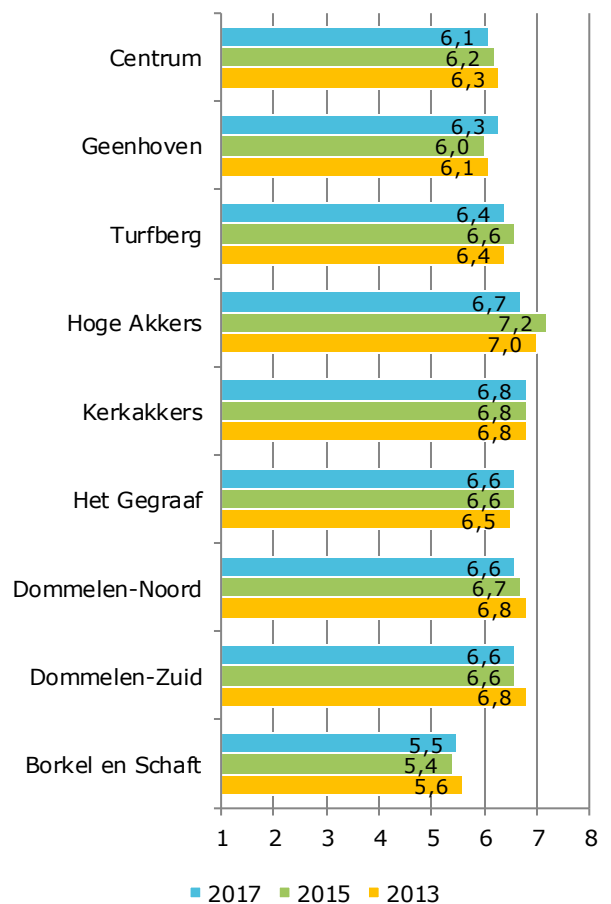
Figuur 2.3

Schaalscores fysieke kwaliteit per wijk t.o.v. gemeente

Figuur 2.4

Ontwikkeling fysieke kwaliteit per wijk

In Borkel en Schaft is bij vier van de vijf voorzieningen sprake van een lagere waardering dan gemiddeld. Dit heeft, zoals gezegd, te maken met het bijzondere karakter van buitengebied.

In de overige wijken is de grootse spreiding in waardering zichtbaar bij de voorzieningen voor kinderen en jongeren. In Dommelen-Noord en -Zuid worden zowel de speelplekken voor kinderen als de voorzieningen voor jongeren relatief goed gewaardeerd. Ook Hoge Akkers en Het Gegraaf vallen in positieve zin op als het gaat om de tevredenheid over speelplekken; in Centrum en Geenhoven is de waardering benedengemiddeld. In Turfberg is men gemiddeld het minst tevreden over de voorzieningen voor jongeren. In Kerkakkers, ten slotte, is men bovengemiddeld tevreden over de buitenverlichting.

Tabel 2.1

Stellingen over fysieke voorzieningen per wijk vergeleken met gemeentelijk gemiddelde

	de wegen, paden en pleintjes zijn goed onderhouden	perken, plantsoenen en parken zijn goed onderhouden	het is buiten goed verlicht	goede speelplekken voor kinderen	goede voorzieningen voor jongeren
Centrum	70%	71%	86%	32%	19%
Geenhoven	64%	67%	88%	55%	21%
Turfberg	69%	74%	83%	71%	16%
Hoge Akkers	66%	77%	83%	78%	23%
Kerkakkers	73%	76%	89%	72%	30%
Het Gegraaf	64%	68%	88%	74%	28%
Dommelen-Noord	75%	74%	84%	72%	33%
Dommelen-Zuid	72%	74%	78%	79%	42%
Borkel en Schaft	59%	60%	48%	43%	23%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit de verschillende wijken oordelen over de fysieke voorzieningen ten opzichte van bewoners uit de gehele gemeente. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde
- Groen: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

2.2 Sociale cohesie

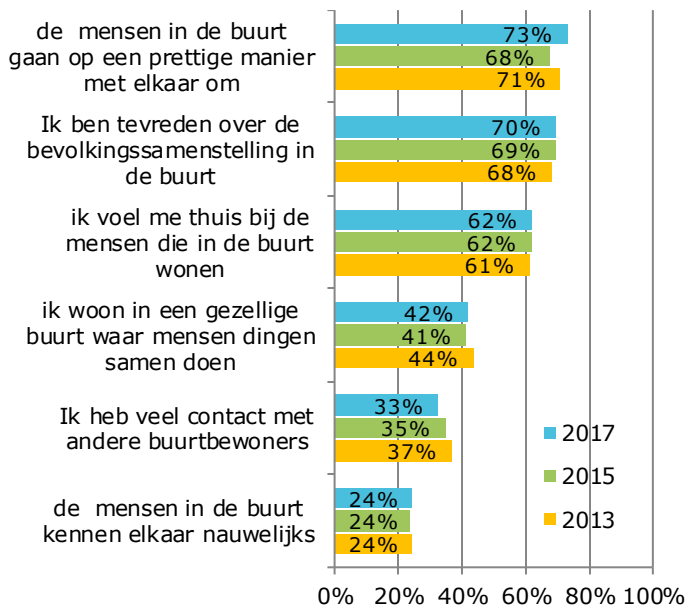
De leefbaarheid van een woonbuurt wordt niet alleen bepaald door de aanwezigheid en kwaliteit van fysieke voorzieningen. Ook de sociale cohesie in de woonbuurt speelt hierbij een rol. Bij sociale cohesie gaat het om de mate waarin burgers vinden dat zij zelf en anderen betrokken zijn bij hun woonbuurt. Aan de inwoners zijn zes stellingen voorgelegd over sociale cohesie (figuur 2.4). Daarnaast is op basis van de scores op vier van de zes voorgelegde stellingen een schaalscore berekend (figuur 2.5).

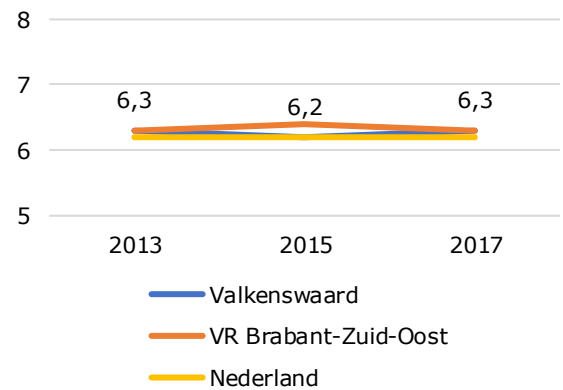
De schaalscores voor sociale cohesie zijn berekend op basis van de stellingen 'de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om', 'ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen', 'ik woon in een gezellige buurt waar veel saamhorigheid is' en 'de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks'. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te positiever men is over de sociale cohesie in de eigen woonbuurt.

Figuur 2.5

Stellingen over sociale cohesie
(percentage (helemaal) eens)

Figuur 2.6

Sociale cohesie (schaalscore)

De sociale cohesie in Valkenswaard is sinds 2013 stabiel en bevindt zich op een vergelijkbaar niveau als de Veiligheidsregio (6,3) en landelijk (6,2). Ook op de onderliggende stellingen is over het algemeen sprake van een stabiel beeld. Wel is het contact met andere buurtbewoners door de jaren heen licht afgenomen: in 2013 gaf 37 procent aan veel contact te hebben met andere buurtbewoners, in 2017 is dit gedaald tot 33 procent. In vergelijking met 2015 wordt de omgang tussen buurtbewoners als prettiger ervaren. Daarmee is de tevredenheid op dit onderdeel terug op het niveau van 2013.

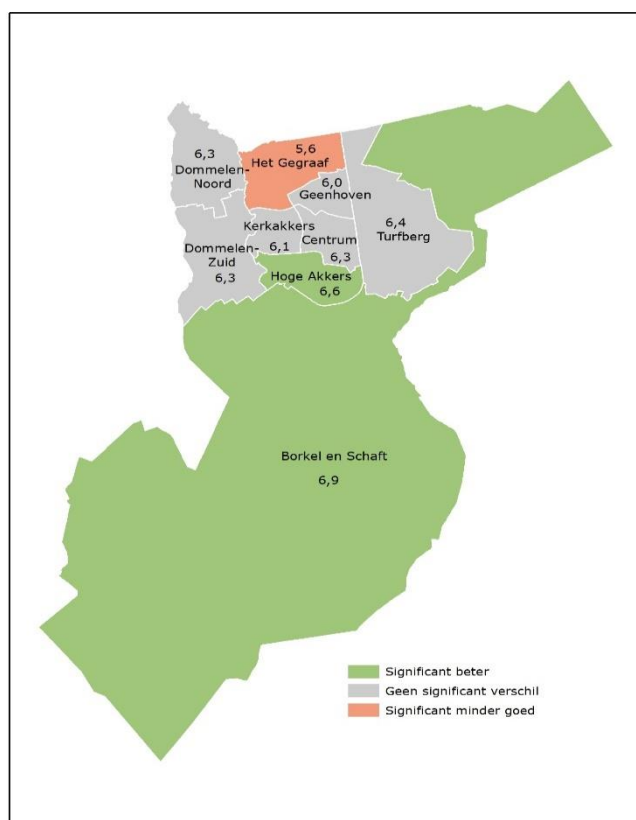
73%

vindt dat buurtbewoners op een prettige manier met elkaar omgaan, tegen 68 procent in 2015.

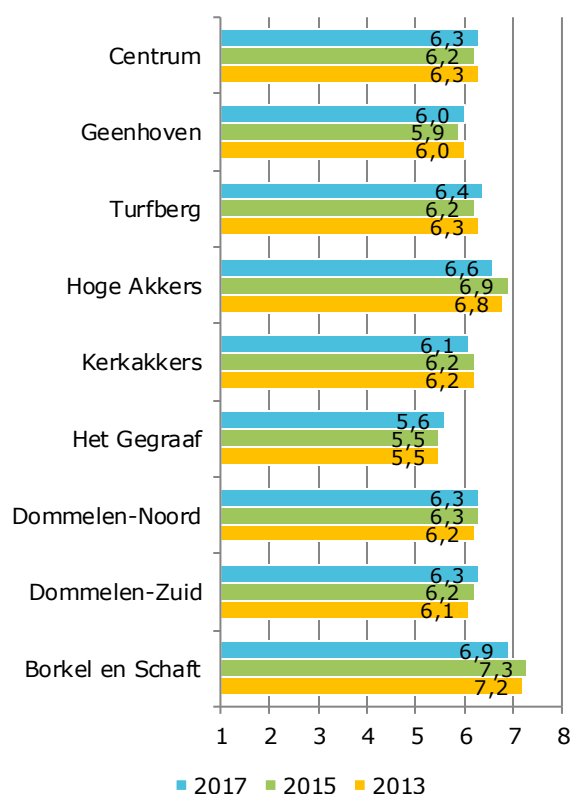
In Borkel en Schaft en Hoge Akkers is men gemiddeld positiever over de sociale cohesie dan in andere wijken van Valkenswaard en dat zijn door de jaren heen altijd de twee wijken geweest met de sterkste sociale cohesie. Wel kunnen we stellen dat het verschil met de andere wijken in 2017 kleiner is dan in eerdere jaren.

Figuur 2.7

Schaalscores sociale cohesie per wijk t.o.v. gemeente

Figuur 2.8

Ontwikkeling sociale cohesie per wijk

Het Gegraaf is evenals eerdere jaren de wijk met de laagste sociale cohesie. Dit zien we terug op alle onderliggende stellingen (tabel 2.2). In Hoge Akkers is de sociale cohesie op alle aspecten hoger dan gemiddeld in Valkenswaard. In Dommelen-Zuid is de waardering voor de omgang tussen buurtbewoners in de afgelopen twee jaar toegenomen en is nu hoger dan gemiddeld. In Geenhoven wordt vaker instemmend geantwoord op de stelling dat 'de mensen in de buurt elkaar nauwelijks kennen', terwijl mensen in Borkel en Schaft elkaar relatief vaak kennen en samen dingen doen in de buurt.

Tabel 2.2

Stellingen over sociale cohesie per wijk vergeleken met gemeentelijk gemiddelde

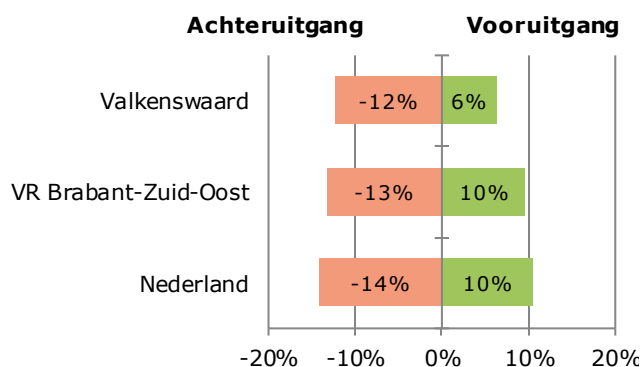
	de mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om	ik voel me thuis bij de mensen die in de buurt wonen	ik woon in een gezellige buurt waar mensen samen dingen doen	de mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks	Ik heb veel contact met andere buurtbewoners	Ik ben tevreden over de bevolkings-samenstelling in de buurt
Centrum	79%	64%	46%	26%	32%	75%
Geenhoven	68%	60%	36%	32%	30%	71%
Turfberg	72%	62%	38%	19%	31%	68%
Hoge Akkers	80%	70%	50%	15%	41%	83%
Kerkakkers	71%	61%	45%	24%	29%	64%
Het Gegraaf	61%	50%	34%	35%	25%	48%
Dommelen-Noord	70%	59%	40%	24%	31%	70%
Dommelen-Zuid	79%	67%	44%	26%	38%	73%
Borkel en Schaft	74%	63%	53%	9%	36%	65%

2.3 Oordeel over de woonbuurt

De inwoners van Valkenswaard is ook een aantal algemene vragen voorgelegd over de ontwikkeling van hun eigen woonbuurt. Vindt men dat de eigen buurt in het afgelopen jaar vooruit of achteruit is gegaan? Het oordeel over de ontwikkeling van de woonbuurt wordt uitgedrukt in het aandeel inwoners dat zegt dat de buurt vooruit is gegaan en het aandeel dat vindt dat de buurt achteruit is gegaan (figuur 2.9). Ook is gevraagd naar een oordeel over hoe prettig men het vindt om in de buurt te wonen (figuur 2.10).

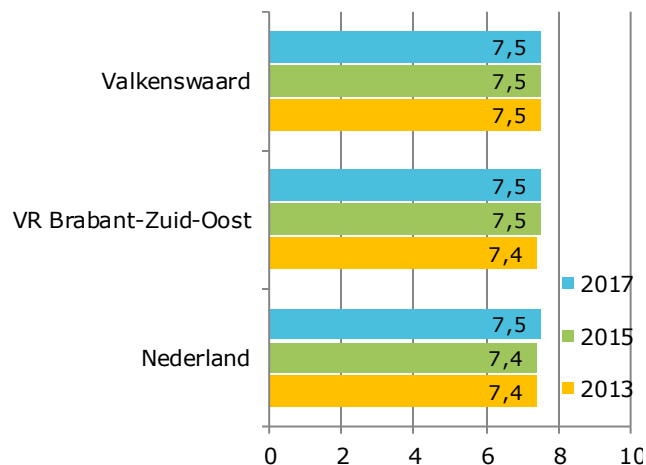
Figuur 2.9

Ontwikkeling van de buurt in het afgelopen jaar

Figuur 2.10

Oordeel over de leefbaarheid in de buurt (rapportcijfer van 1 tot en met 10)

Ruim driekwart van de inwoners (76 procent) vindt dat de buurt waarin zij wonen gelijk is gebleven. Van degenen die wel een ontwikkeling ervaren, zegt 6 procent dat de buurt is vooruit gegaan en 12 procent dat de buurt is achteruit gegaan. Per saldo vinden bewoners dus dat de buurt is achteruit gegaan. Dit komt overeen met het regionale en landelijke beeld. De verhouding tussen beide groepen is gelijk aan eerdere jaren, het perspectief op de buurtontwikkeling blijft dus eigenlijk stabiel. Dit is ook terug te zien in het rapportcijfer voor de leefbaarheid in de buurt, dat in Valkenswaard onveranderd op 7,5 staat. De leefbaarheid krijgt daarmee dezelfde beoordeling als in de Veiligheidsregio en Nederland.

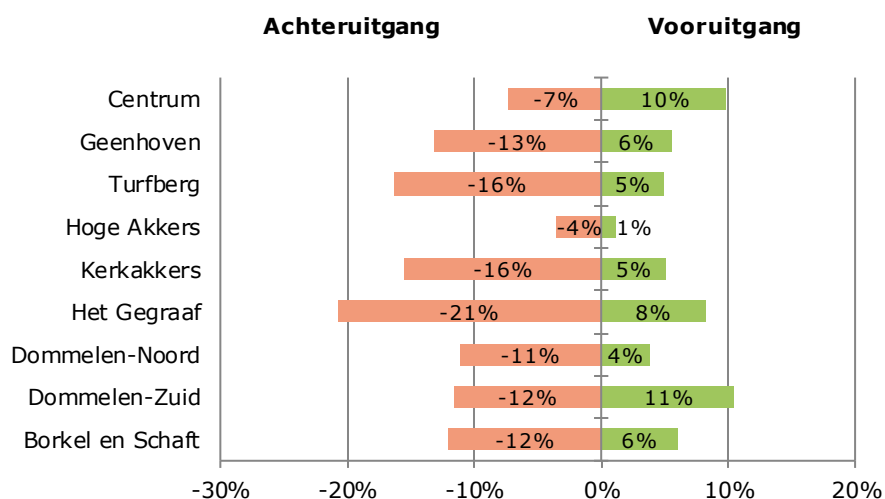
7,5

is het rapportcijfer voor de leefbaarheid in de buurt. Dit is onveranderd ten opzichte van eerdere jaren (2013 en 2015).

Het beeld van de buurtontwikkeling is het minst positief in Het Gegraaf, Turfberg en Kerkakkers. Met name in Het Gegraaf is het aandeel bewoners dat een achteruitgang heeft waargenomen groter dan in andere wijken. Het Centrum is de enige wijk waar men per saldo positief is over de ontwikkeling in het afgelopen jaar. Hoge Akkers is een wijk waar men onveranderd positief is over de leefbaarheid (7,9), ook ten opzichte van andere wijken. In Dommelen-Zuid vinden relatief veel bewoners dat de buurt vooruit is gegaan, maar doordat dit wordt gecompenseerd door een vrijwel even groot deel dat een achteruitgang heeft waargenomen, is er per saldo geen sprake van een duidelijke ontwikkeling in deze wijk.

Figuur 2.11

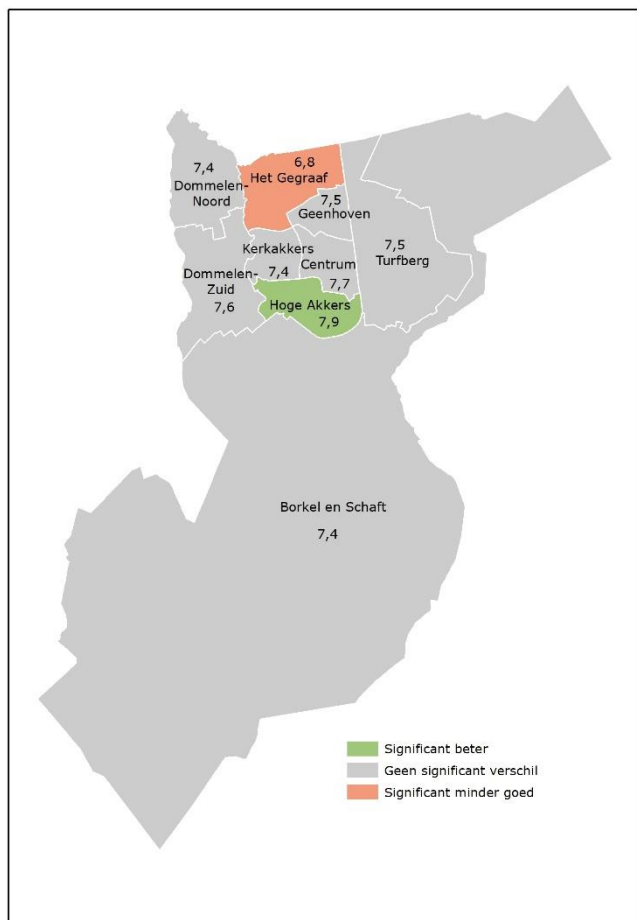
Ontwikkeling in de buurt op wijkniveau

In figuur 2.13 is de ontwikkeling van de leefbaarheid op wijkniveau sinds 2013 weergegeven. Geenhoven is de enige wijk waar sprake is van een significante ontwikkeling ten opzichte van 2015. De waardering voor de leefbaarheid is in deze wijk met een 0,5-punt toegenomen tot een 7,5. In de andere wijken is het beeld stabiel.

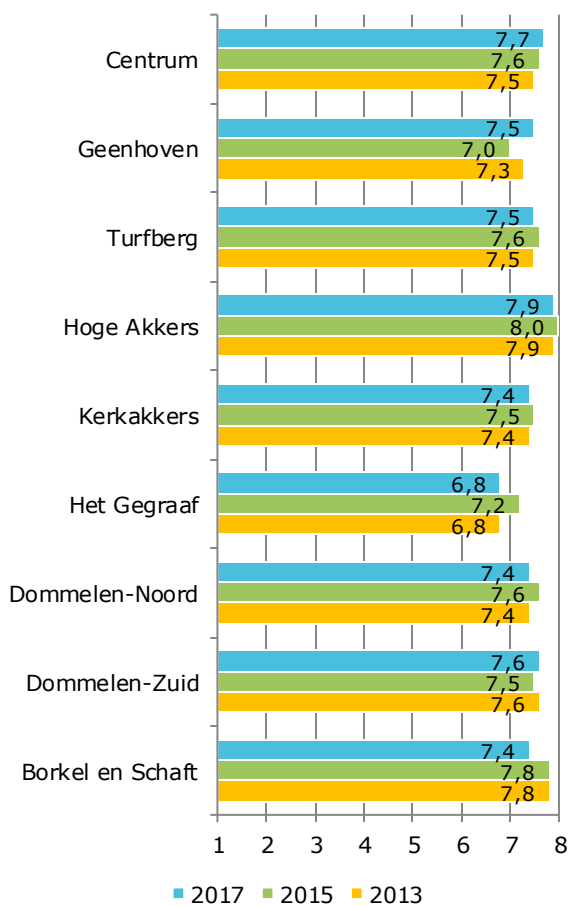
Figuur 2.12

Rapportcijfer leefbaarheid per wijk t.o.v. gemeente

Figuur 2.13

Ontwikkeling rapportcijfer leefbaarheid

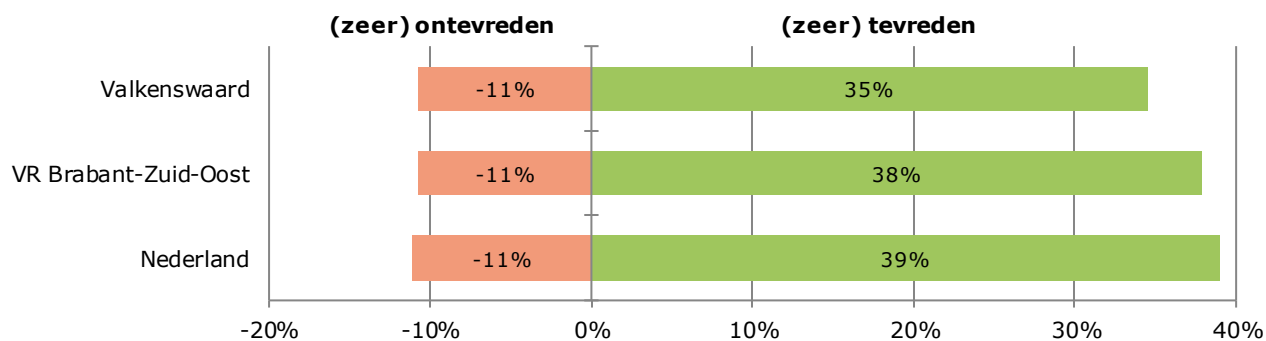
2.4 Functioneren gemeente

De inwoners is gevraagd om een oordeel te geven over het totale functioneren van de gemeente Valkenswaard op het gebied van leefbaarheid en veiligheid (figuur 2.14).

Per saldo zijn inwoners tevreden over het totale functioneren van de gemeente op dit terrein. Ruim een derde is (zeer) tevreden, terwijl een op de tien inwoners (zeer) ontevreden is. Dit beeld is door de jaren heen niet veranderd. Wat wel opvalt, is dat het aandeel tevreden bewoners iets achterblijft bij de Veiligheidsregio en Nederland.

Figuur 2.14

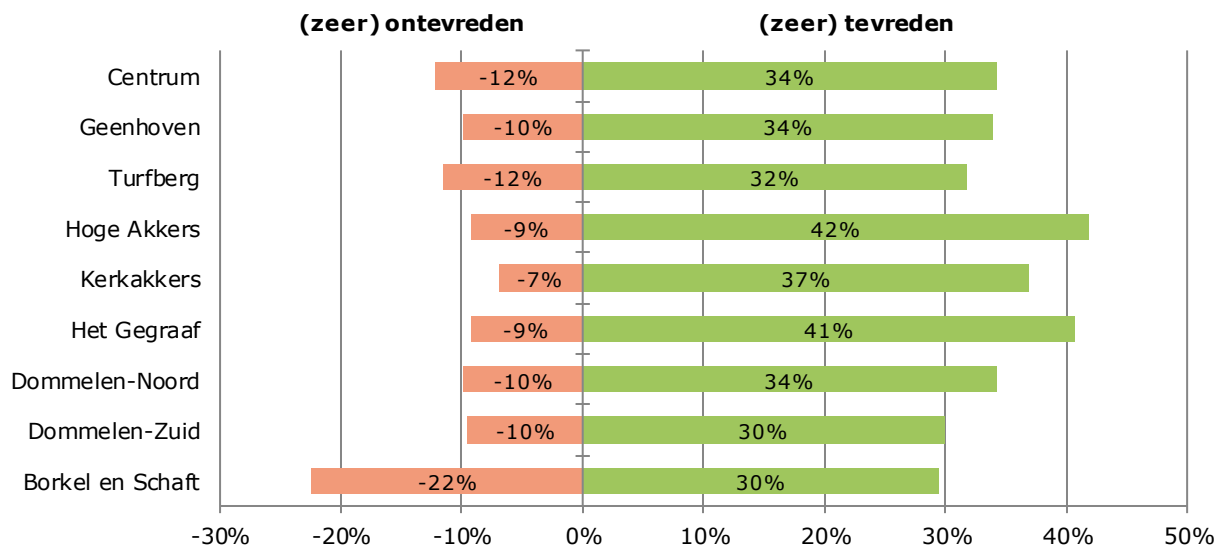
Oordeel totale functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid

Op wijkniveau valt op dat bewoners van Hoge Akkers relatief meer tevreden zijn dan in de gemeente als geheel. In Borkel en Schaft is men gemiddeld minder tevreden, wat vooral tot uitdrukking komt in een hoog percentage ontevreden inwoners (22 procent). Verder is noemenswaardig dat er in Geenhoven minder ontevredenheid is over het functioneren van de gemeente in vergelijking met twee jaar geleden, toen dit aandeel 20 procent bedroeg.

Figuur 2.15

Oordeel totale functioneren gemeente op wijkniveau

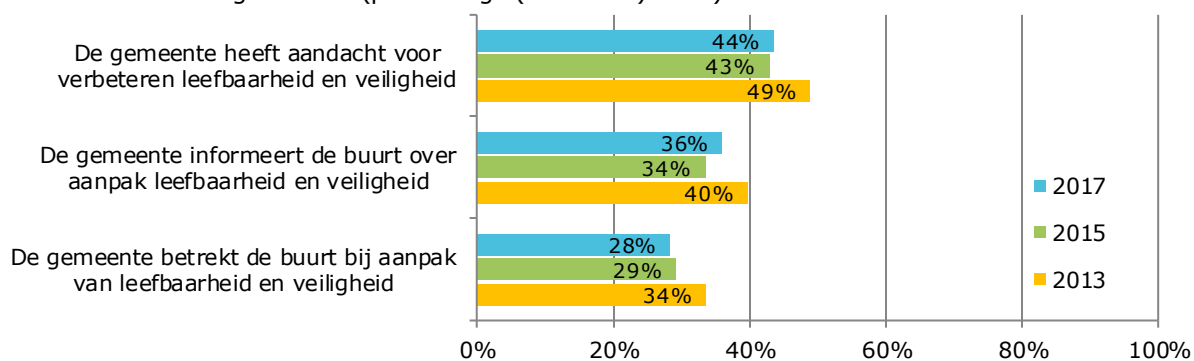

Daarnaast is door middel van drie specifieke stellingen bepaald hoe inwoners denken over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid door de gemeente. Deze stellingen zijn alleen beantwoord door inwoners die een oordeel konden geven over het totale functioneren van de gemeente op dit terrein. Tussen 2013 en 2015 is de tevredenheid op deze deelaspecten gedaald, sinds 2015 is het niet verder afgenomen.

Op wijkniveau zijn er wel enkele ontwikkelingen. Zo is men in Borkel en Schaft minder tevreden over de manier waarop de gemeente de buurt informeert over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid dan in 2015. In Hoge Akkers is de tevredenheid over de wijze waarop de buurt wordt betrokken gedaald tot het gemiddelde niveau in de gemeente. In Het Gegraaf is men op twee van de drie stellingen juist positiever dan in andere wijken. Dit geldt voor de aandacht die de gemeente heeft voor het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid en de wijze waarop de buurt hierbij wordt betrokken.

Figuur 2.16

Oordeel functioneren gemeente (percentage (helemaal) eens)

3

HOOFDSTUK

Overlast in de buurt

3. Overlast in de buurt

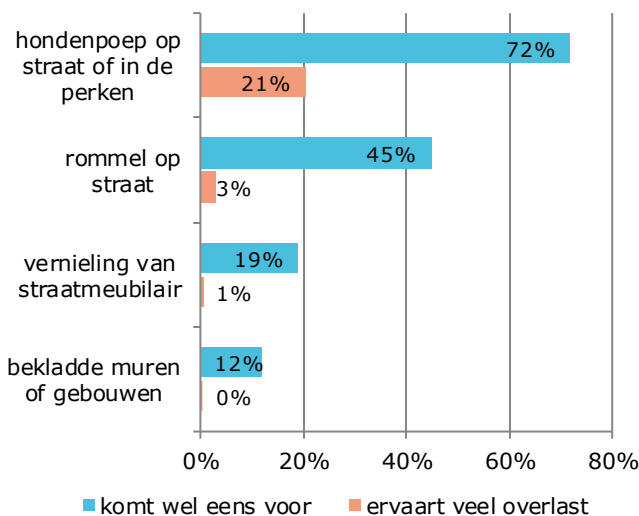
In dit hoofdstuk staat de door de inwoners van Valkenswaard ervaren overlast in hun buurt centraal. De diverse verschijningsvormen van overlast zijn geclusterd tot drie scores: fysieke verloedering (paragraaf 3.1), sociale overlast (par. 3.2) en verkeersoverlast (par. 3.3). Elk van deze scores is berekend op basis van het percentage inwoners dat veel overlast ervaart van een of meerdere verschijningsvormen van overlast. Hinder van horecagelegenheden (par. 3.4) is niet geclusterd. Op basis van 13 verschijningsvormen is een score voor de totale overlast in de buurt bepaald (par. 3.5). Inwoners hebben prioriteiten kunnen aangeven voor de aanpak van buurtproblemen (par. 3.6) en het hoofdstuk sluit af met een paragraaf over respectloos gedrag (par 3.7).

3.1 Fysieke verloedering

Een van de problemen waar een woonbuurt mee te maken kan hebben, is fysieke verloedering in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover vier mogelijke buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners. Figuur 3.1 geeft weer hoe vaak deze buurtproblemen voorkomen en hoeveel inwoners hier veel overlast van ervaren. Figuur 3.2 toont het percentage inwoners dat veel overlast ervaart van de vier verschijningsvormen van fysieke verloedering over verschillende meetjaren.

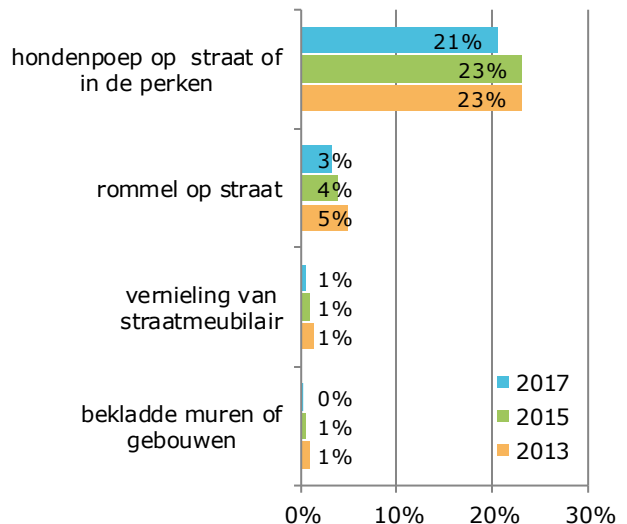
Figuur 3.1

Vormen van fysieke verloedering

Figuur 3.2

Fysieke verloedering (% veel overlast)

Hondenpoep is de meest voorkomende vorm van fysieke verloedering. Ruim zeven op de tien inwoners geven aan dat dit wel eens voorkomt, een daling ten opzichte van 2015 (76 procent). Een op de vijf ervaart veel overlast van hondenpoep. Zowel de frequentie als de mate van overlast van bekladde muren of gebouwen is in vergelijking met 2015 afgenomen. Ook de frequentie van vandalisme is licht afgenomen, van 22 naar 19 procent.

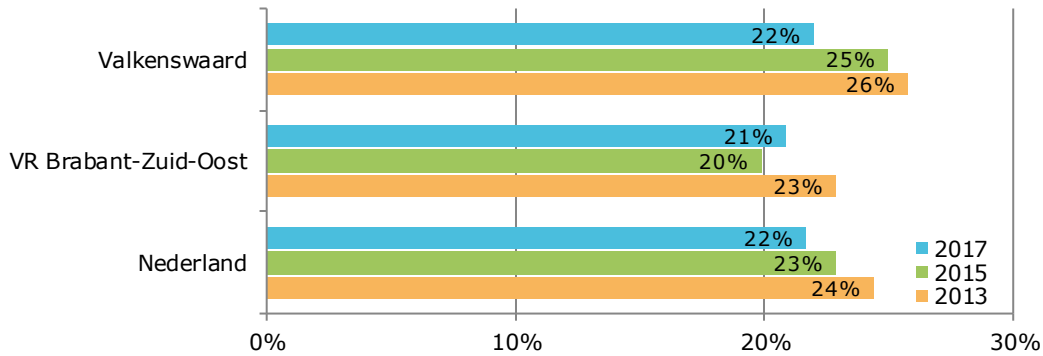
Alles bij elkaar genomen is de totale overlast van fysieke verloedering in Valkenswaard gedaald² (figuur 3.3), hetgeen past in de landelijke trend van afnemende overlast. In de Veiligheidsregio is de overlast van fysieke verloedering sinds 2015 niet verder gedaald.

² De daling is marginaal significant ($P=0,06$).

Figuur 3.3

Totaal fysieke verloedering per gebied (% ervaart veel overlast)

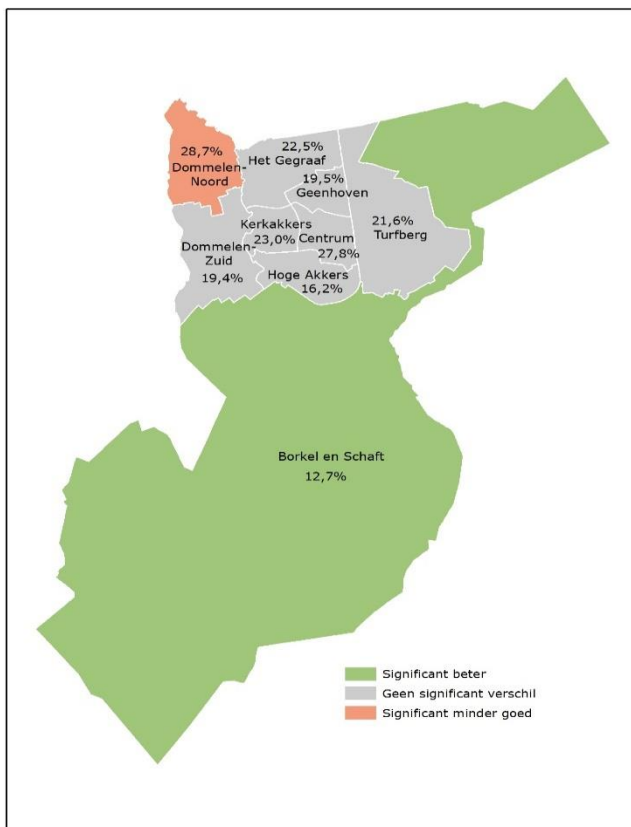

 22% ervaart veel overlast van een of meer vormen van fysieke verloedering, tegen 26 procent in 2013.

Figuur 3.4 toont de overlast van fysieke verloedering op wijkniveau. In een aantal wijken (Turfberg, Kerkakkers en Het Gegraaf) is sprake van een dalende trend sinds 2013, die vooral wordt gedragen door de afname van overlast van hondenpoep. In Kerkakkers wordt daarnaast minder overlast ervaren van vandalisme, terwijl Turfberg over de gehele linie een afname van overlast laat zien. In Geenhoven en Dommelen-Noord piekte de overlast in 2015, wat vooral te wijten was aan overlast van hondenpoep.

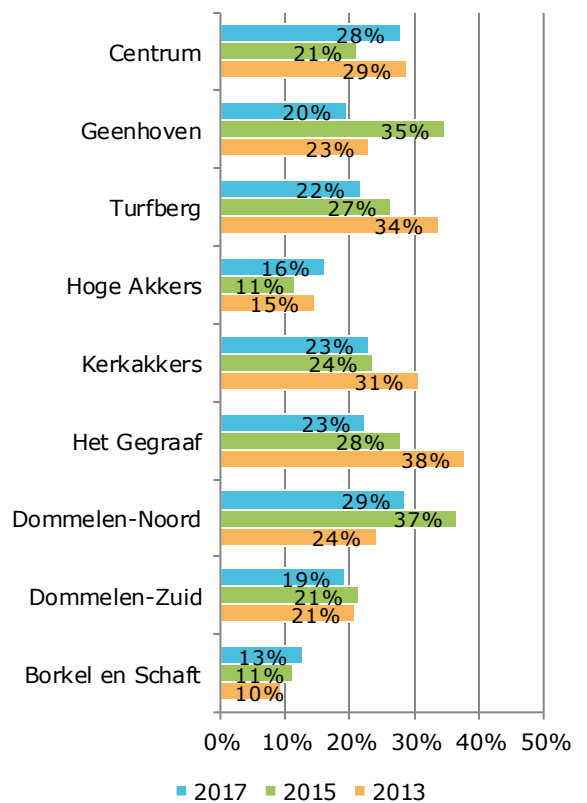
Figuur 3.4

Fysieke verloedering per wijk t.o.v. gemeente

Figuur 3.5

Ontwikkeling Fysieke verloedering per wijk

Als wordt ingezoomd op verschillende typen van overlast is een aantal variaties op wijkniveau waar te nemen (tabel 3.1). Hoewel de overlast van hondenpoep in Dommelen-Noord is gedaald in vergelijking met 2015 is het niveau nog steeds hoger dan gemiddeld in Valkenswaard. In Geenhoven heeft de daling er wel toe geleid dat de overlast van hondenpoep onder het gemiddelde is terechtgekomen. Rommel op straat en vandalisme zorgen voor relatief veel overlast in het Centrum. In Borkel en Schaft wordt ook relatief veel overlast van rommel op straat ervaren en in Dommelen-Zuid juist vrijwel geen.

Tabel 3.1

Fysieke verloedering per wijk vergeleken met gemeentelijk gemiddelde (% veel overlast)

	hondenpoep op de straat of in de perken	rommel op straat	bekladde muren of gebouwen	vernieling van straatmeubilair
Centrum	25%	7%	0,0%	2,0%
Geenhoven	17%	5%	0,0%	0,7%
Turfberg	22%	2%	0,0%	0,0%
Hoge Akkers	16%	3%	0,0%	0,0%
Kerkakkers	22%	4%	0,6%	0,0%
Het Gegraaf	21%	3%	0,0%	0,4%
Dommelen-Noord	27%	3%	0,0%	1,3%
Dommelen-Zuid	19%	0%	0,3%	0,3%
Borkel en Schaft	6%	7%	0,0%	0,5%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoeveel overlast bewoners uit de verschillende wijken ervaren van fysieke verloedering, ten opzichte van bewoners uit de gehele gemeente. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde
- Groen: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

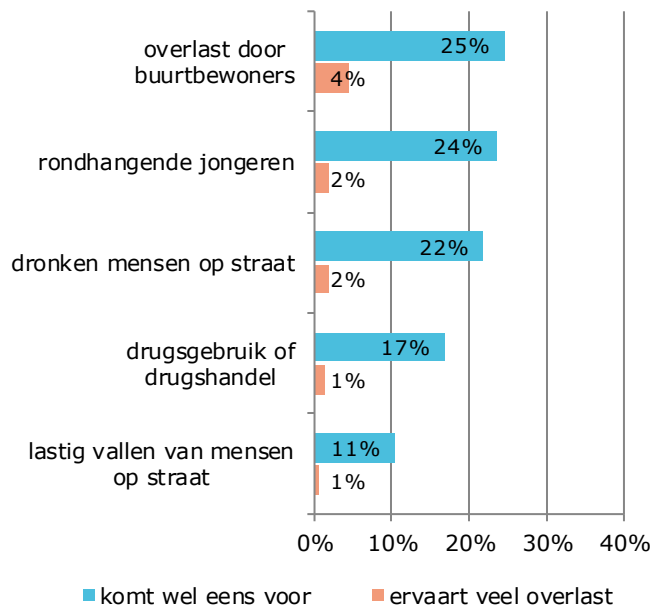
3.2 Sociale overlast

In de Veiligheidsmonitor is gevraagd naar vijf vormen van sociale overlast die in de buurt die voor zouden kunnen komen. Figuur 3.6 geeft weer hoe vaak deze vormen van sociale overlast voorkomen en hoeveel inwoners hier veel overlast van ervaren. Figuur 3.7 toont het percentage inwoners dat overlast ervaart van vormen van sociale overlast sinds 2013.

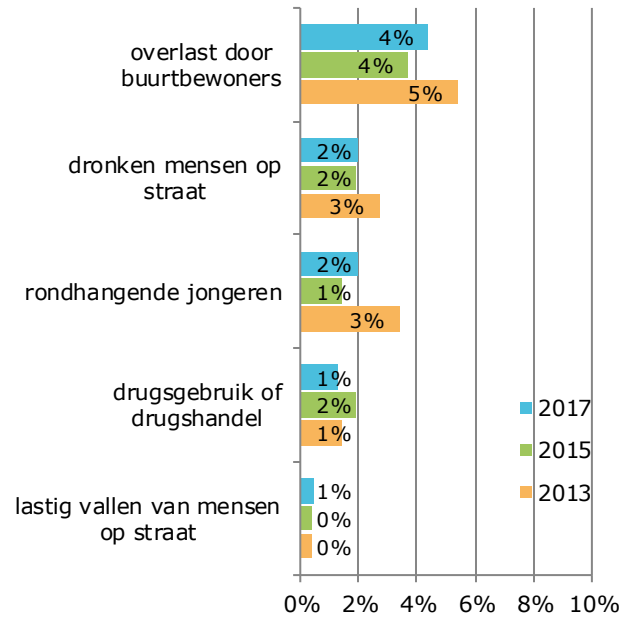
In Valkenswaard is er niet of nauwelijks verandering in de verschillende vormen van sociale overlast. Overlast door buurtbewoners komt het vaakst voor, op de voet gevolgd door overlast van rondhangende jongeren en dronken mensen op straat. Qua overlast zijn buurtbewoners de grootste bron van ergernis.

Figuur 3.6

Vormen van sociale overlast

Figuur 3.7

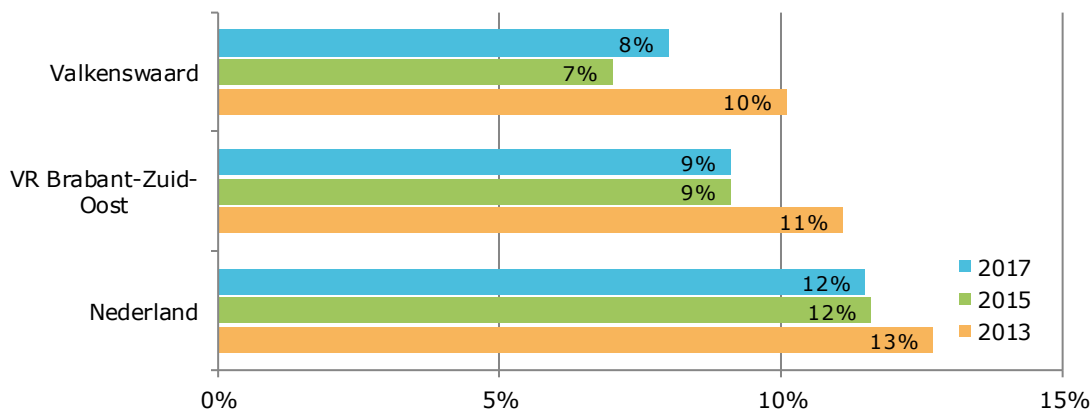
Sociale overlast (% veel overlast)

Op totaalniveau is de sociale overlast in Valkenswaard gestabiliseerd op het niveau van 2015. Daarmee volgt Valkenswaard de regionale en landelijke ontwikkeling (figuur 3.8).

Figuur 3.8

Totaal sociale overlast per gebied (% ervaart veel overlast)

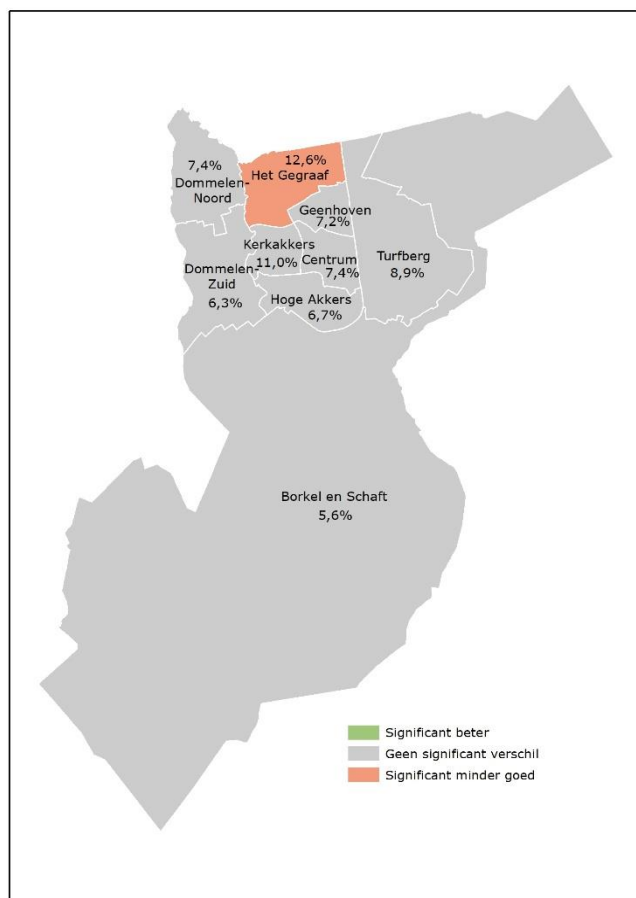
8%

ervaart een of meer vormen van sociale overlast. In 2013 was dit 10 procent.

Op wijkniveau zijn enkele noemenswaardige verschillen te zien (figuren 3.9 en 3.10). De afname van sociale overlast in het Centrum en Het Gegraaf tussen 2013 en 2015 heeft zich niet verder doorgezet na 2015. De overlast in het Centrum bevindt zich nu rond het gemeentelijk gemiddelde, terwijl Het Gegraaf evenals in eerdere jaren met relatief meer sociale overlast te maken heeft. Andere wijken verschillen niet (significant) van het gemiddelde in Valkenswaard.

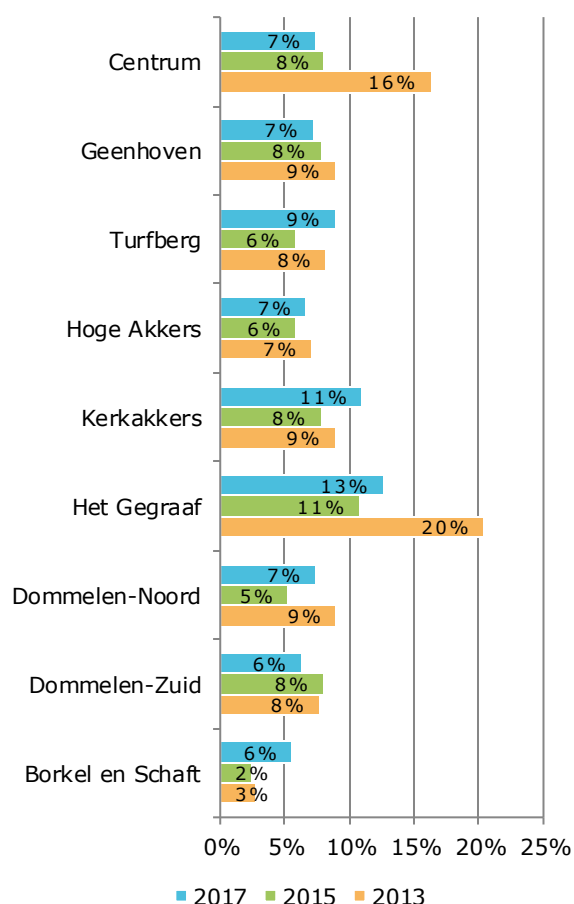
Figuur 3.9

Sociale overlast per wijk t.o.v. gemeente

Figuur 3.10

Ontwikkeling Sociale overlast per wijk

De verschillende vormen van sociale overlast op wijkniveau zijn weergegeven in tabel 3.2. De meeste spreiding in overlast is zichtbaar bij het fenomeen 'dronken mensen op straat'. Dit hangt voor een belangrijk deel samen met de aanwezigheid van horeca in de buurt. In het Centrum is de overlast van dronken mensen sinds 2013 gehalveerd. Verder valt op dat Het Gegraaf op drie van de vijf vormen meer overlast laat zien dan gemiddeld. Een ander verschil is de relatief hoge overlast van het lastigvallen van mensen op straat in Borkel en Schaft. In eerdere jaren was dit type overlast vrijwel afwezig.

Tabel 3.2

Stellingen over sociale overlast per wijk vergeleken met gemeentelijk gemiddelde (% veel overlast)

	rondhangende jongeren	overlast door buurtbewoners	drugsgebruik of drugshandel	dronken mensen op straat	lastigvallen van mensen op straat
Centrum	1,7%	2,1%	0,5%	4,5%	0,0%
Geenhoven	1,4%	3,4%	0,0%	5,2%	0,0%
Turfberg	2,3%	6,0%	2,5%	0,0%	1,2%
Hoge Akkers	1,8%	2,8%	0,5%	2,2%	0,5%
Kerkakkers	1,8%	2,3%	1,5%	6,0%	0,0%
Het Gegraaf	3,9%	8,8%	6,3%	1,9%	1,9%
Dommelen-Noord	1,3%	6,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Dommelen-Zuid	2,8%	3,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Borkel en Schaft	0,5%	4,5%	1,5%	0,5%	2,5%

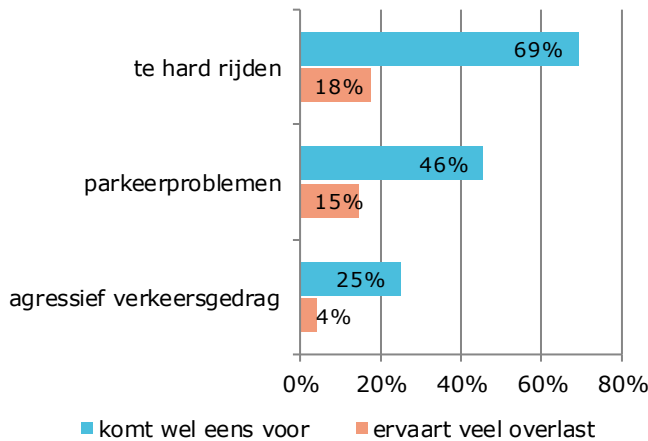
3.3 Verkeersoverlast

Een ander probleem van een woonbuurt betreft de mate van verkeersoverlast. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover drie buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners: te hard rijden, parkeerproblemen en agressief verkeersgedrag.

Net als in eerdere jaren is te hard rijden de meest genoemde vorm van verkeersoverlast. Op ruime afstand volgen parkeerproblemen en agressief verkeersgedrag. Vanaf 2015 is de verkeersoverlast in Valkenswaard afgenomen. Dit geldt met name voor te hard rijden en parkeerproblemen.

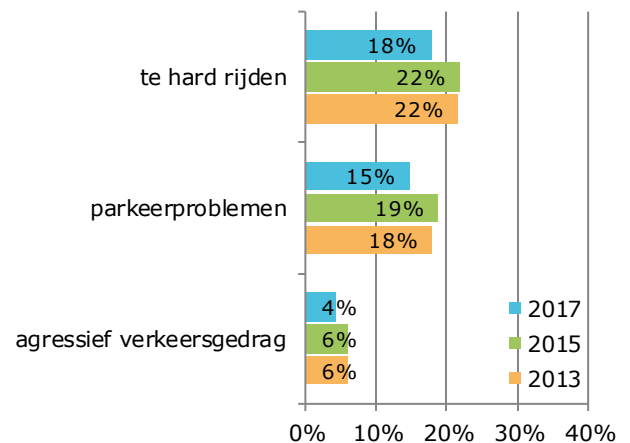
Figuur 3.11

Vormen van verkeersoverlast

Figuur 3.12

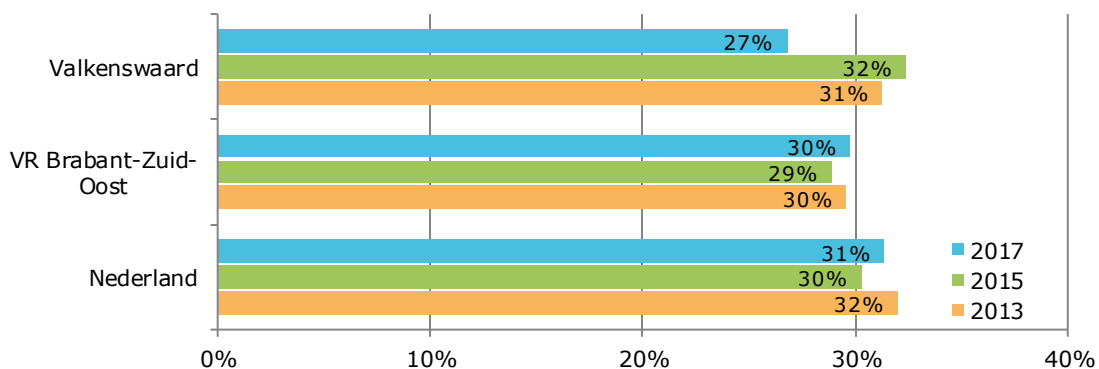
Verkeersoverlast per meetjaar (% veel overlast)

De afname van verkeersoverlast is niet zichtbaar in de Veiligheidsregio en Nederland (figuur 3.13). Landelijk ervaart gemiddeld zo'n 30 procent van de inwoners zelf veel verkeersoverlast.

Figuur 3.13

Totale verkeersoverlast per gebied (% veel overlast)

27%

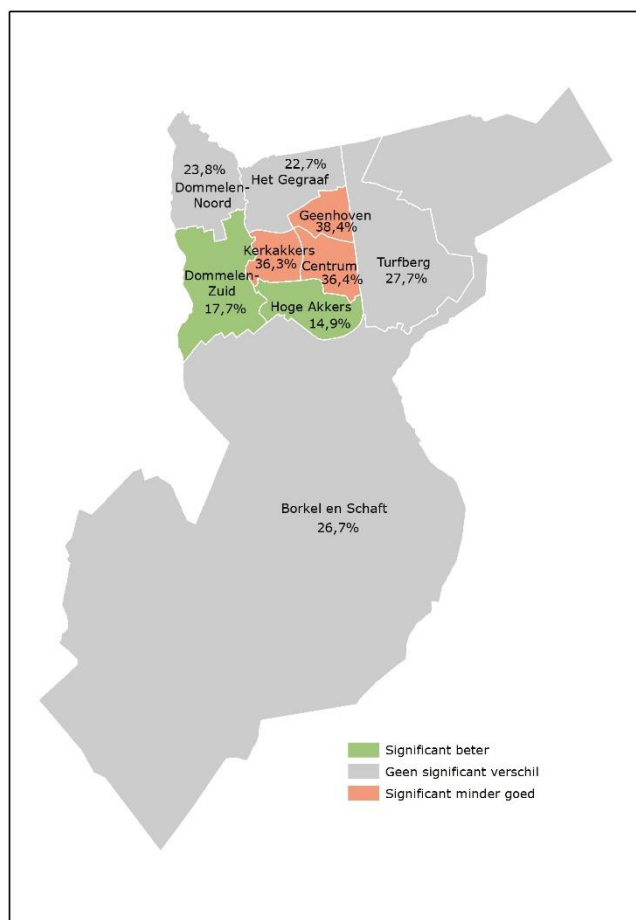
ervaart veel verkeersoverlast, tegen 31 procent in 2013.

In de meeste wijken is de ervaren verkeersoverlast na 2015 afgenomen, in Hoge Akkers en Dommelen-Zuid is de afname ook significant. In twee wijken wijkt de ontwikkeling af van het gemeentelijke beeld: in Kerkakkers en Borkel en Schaft. In beide wijken is de mate van overlast terug op het niveau van 2013 (figuur 3.15).

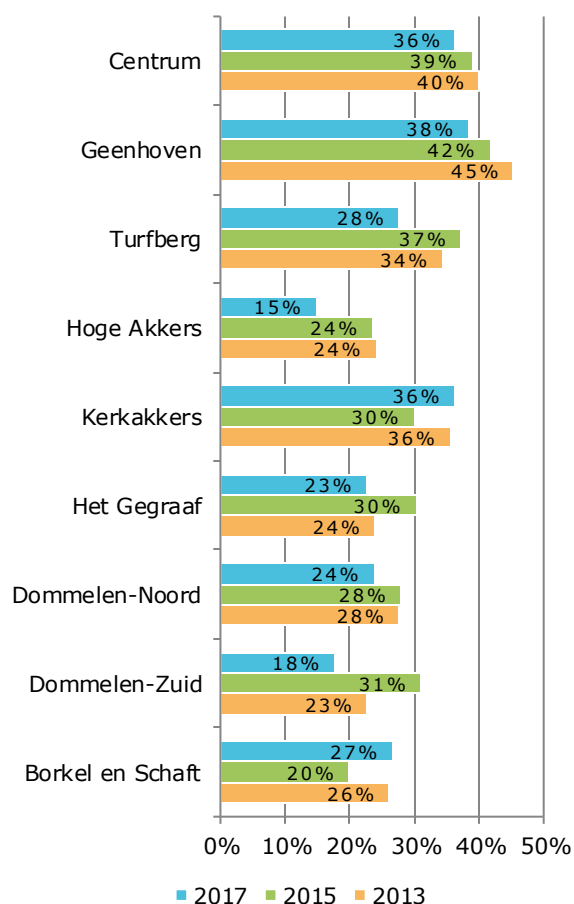
Figuur 3.14

Verkeersoverlast per wijk t.o.v. gemeente

Figuur 3.15

Ontwikkeling verkeersoverlast per wijk

Inwoners van het Centrum ervaren op alle vormen meer overlast dan gemiddeld in Valkenswaard. Ook Geenhoven is een wijk die met relatief veel verkeersoverlast te maken heeft. Verder behoort Kerkakkers tot de top drie van wijken met de meeste overlast van te hard rijden. In Hoge Akkers, Dommelen-Noord en Dommelen-Zuid is de overlast hiervan kleiner. Parkeerproblemen zorgen voor weinig overlast in het buitengebied (Borkel en Schaft).

Tabel 3.3

Stellingen over verkeersoverlast per wijk vergeleken met gemeentelijk gemiddelde (% veel overlast)

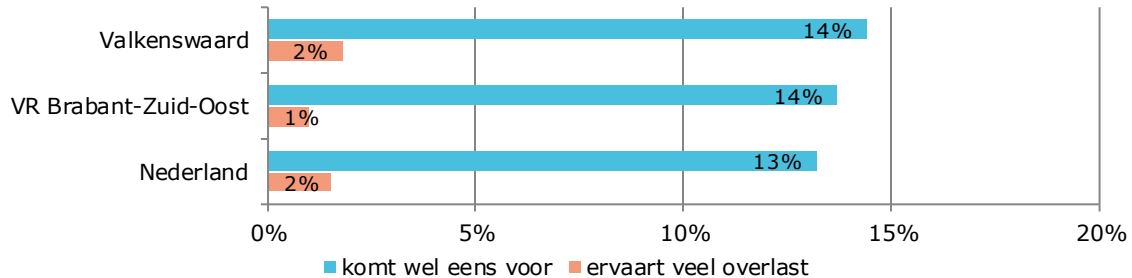
	te hard rijden	parkeerproblemen	agressief verkeersgedrag
Centrum	26%	22%	8%
Geenhoven	28%	19%	10%
Turfberg	20%	16%	4%
Hoge Akkers	6%	11%	2%
Kerkakkers	26%	19%	6%
Het Gegraaf	17%	9%	3%
Dommelen-Noord	9%	17%	2%
Dommelen-Zuid	11%	10%	2%
Borkel en Schaft	22%	8%	6%

3.4 Hinder van horecagelegenheden

De laatste van 13 vormen van overlast in de buurt die zijn voorgelegd, betreft: hinder van horecagelegenheden zoals cafés, restaurants of snackbars (figuur 3.16).

Figuur 3.16

Hinder van horecagelegenheden

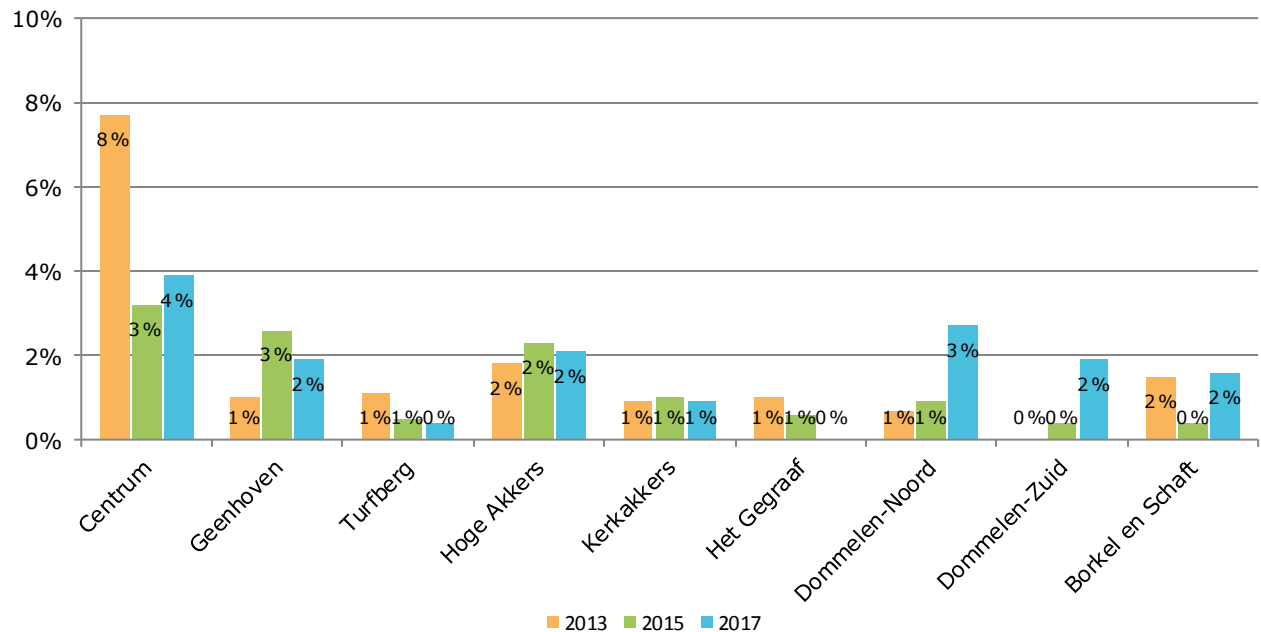

Volgens een op de zeven inwoners komt hinder van horecagelegenheden wel eens voor. Dit is vergelijkbaar met het niveau in de Veiligheidsregio en Nederland. Twee procent ervaart veel overlast van horeca, hetgeen in de tijd niet noemenswaardig is veranderd.

In het Centrum en Geenhoven komt hinder van horeca net als in 2015 bovengemiddeld vaak voor. In Hoge Akkers is de hinder in de afgelopen twee jaar echter gehalveerd, waardoor deze wijk niet langer afwijkt van het gemeentelijk gemiddelde. Gemeten naar het percentage inwoners dat veel overlast ervaart, is het Centrum de enige wijk met een relatief hoger aandeel dan in overig Valkenswaard (figuur 3.17). Het verschil in Dommelen-Noord ten opzichte van 2015 is niet significant.

Figuur 3.17

Hinder van horecagelegenheden (% veel overlast)

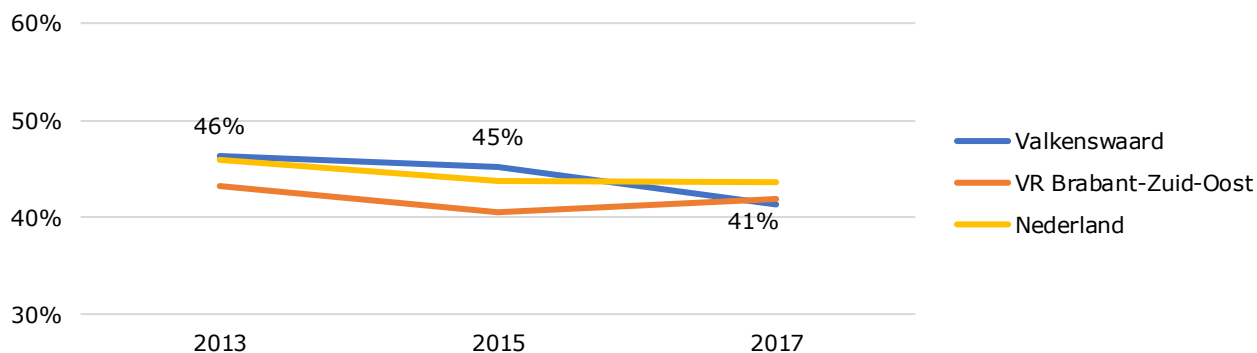

3.5 Totale overlast

Op basis van de 13 hierboven beschreven vormen van overlast en overlast van horecagelegenheden is een indicator voor totale overlast in de buurt voor Valkenswaard en de referentiegebieden (de Veiligheidsregio en Nederland) berekend. Deze is weergegeven in figuur 3.18.

Figuur 3.18

Totale overlast (% veel overlast)

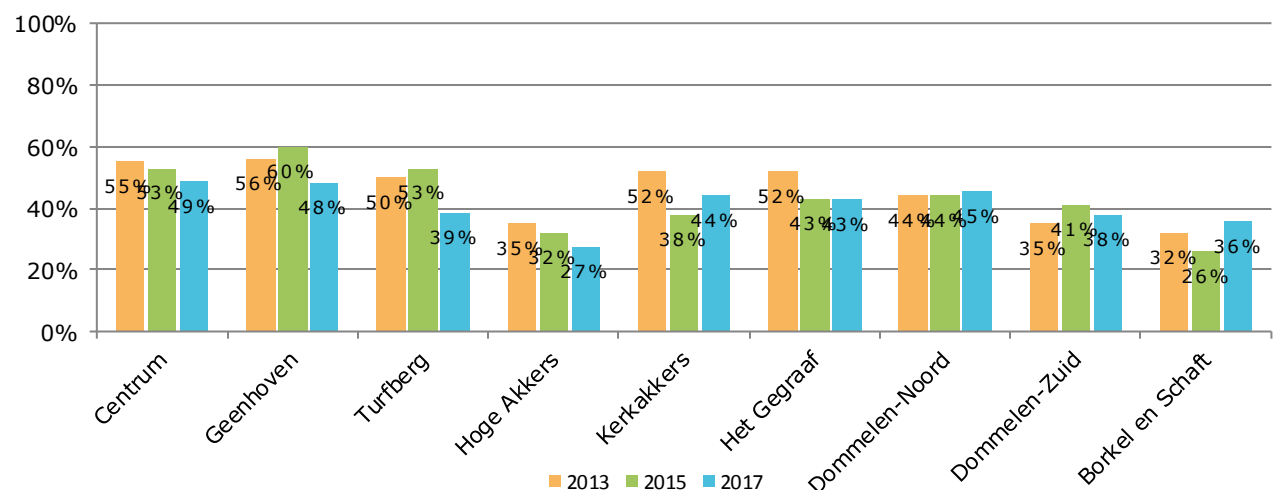

De ontwikkeling van de totale overlast in Valkenswaard levert een duidelijk beeld op. Waar Valkenswaard in 2013 nog op het landelijk gemiddelde zat, bevindt zij zich nu onder het landelijk referentiecijfer (41 versus 44 procent).

In de meeste wijken is de totale overlast sinds 2013 afgenomen (figuur 3.19). Dit geldt niet voor Dommelen-Noord en -Zuid en Borkel en Schaft, waar de overlast op hetzelfde niveau is gebleven of licht is toegenomen. Tussen 2015 en 2017 is de overlast het sterkst gedaald in Turfberg, wat vooral is toe te schrijven aan minder (ervaren) fysieke verloedering en verkeersoverlast. In de overige wijken zijn de ontwikkelingen tussen 2015 en 2017 niet significant.

Figuur 3.19

Totale overlast (% veel overlast)

3.6 Aanpak van buurtproblemen

Er is in de Veiligheidsmonitor ook aandacht voor de aanpak van buurtproblemen. De inwoners van Valkenswaard is gevraagd welke buurtprobleem zij als eerste aangepakt zouden willen zien. Hieruit komt een top drie van buurtproblemen naar voren (tabel 3.4).

De samenstelling van de top drie in Valkenswaard wijkt niet af van het regionale en landelijke beeld. Wel staat hondenpoep nipt voor te hard rijden als belangrijkste buurtprobleem. Op nummer drie staat parkeerproblemen. Deze problemen zijn staan ook op wijkniveau vrijwel overal in de top drie.

Het Gegraaf is de enige wijk met overlast door omwonenden in de top drie. Ook in 2015 was dit het geval. Verder valt op dat te hard rijden in Borkel en Schaft relatief vaak wordt genoemd (40 procent). Dit is niet veranderd ten opzichte van 2015, toen dit ook de eerste prioriteit kreeg.

Tabel 3.4

Belangrijkste buurtproblemen (top drie)

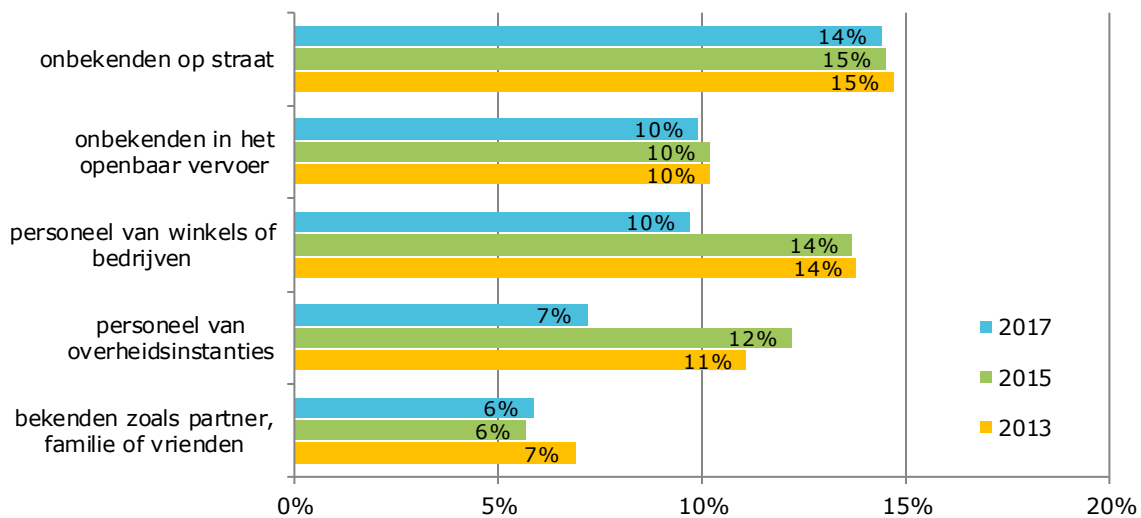
	EERSTE	TWEEDE	DERDE
Centrum	Te hard rijden	Parkeerproblemen	Hondenpoep
Geenhoven	Te hard rijden	Hondenpoep	Parkeerproblemen
Turfberg	Te hard rijden	Hondenpoep	Parkeerproblemen
Hoge Akkers	Hondenpoep	Te hard rijden	Parkeerproblemen
Kerkakkers	Te hard rijden	Hondenpoep	Parkeerproblemen
Het Gegraaf	Hondenpoep	Te hard rijden	Overlast omwonenden
Dommelen-Noord	Hondenpoep	Te hard rijden	Parkeerproblemen
Dommelen-Zuid	Hondenpoep	Te hard rijden	Parkeerproblemen
Borkel en Schaft	Te hard rijden	Hondenpoep	Rommel op straat
Valkenswaard	Hondenpoep	Te hard rijden	Parkeerproblemen
VR Brabant-Zuid-Oost	Te hard rijden	Hondenpoep	Parkeerproblemen
Nederland	Te hard rijden	Hondenpoep	Parkeerproblemen

3.7 Respectloos gedrag

Sinds 2012 is het onderdeel respectloos gedrag opgenomen in de Veiligheidsmonitor. Hiermee wordt gedrag bedoeld waarbij de grenzen van fatsoen worden overschreden. Figuur 3.20 geeft weer hoe vaak burgers in de gemeente Valkenswaard persoonlijk door personen of instanties respectloos worden behandeld.

Figuur 3.20

Percentage inwoners dat wel eens respectloos wordt behandeld door...

Tussen 2015 en 2017 zijn inwoners van Valkenswaard minder vaak respectloos behandeld door personeel van winkels, bedrijven en overheidsinstanties. Deze trend is ook landelijk en regionaal zichtbaar. De frequentie van andere vormen van respectloos gedrag is vrijwel ongewijzigd ten opzichte van twee jaar geleden. In vergelijking met de Veiligheidsregio komt een respectloze behandeling door onbekenden op straat in Valkenswaard minder vaak voor.

4

HOOFDSTUK

Veiligheidsbeleving

4. Veiligheidsbeleving

In dit hoofdstuk wordt de veiligheidsbeleving van inwoners van Valkenswaard beschreven. Paragraaf 4.1 zoomt in op de veiligheidsbeleving in de eigen woonbuurt, in paragraaf 4.2 komt de veiligheidsbeleving in de woonplaats aan de orde en paragraaf 4.3 behandelt de veiligheidsbeleving in het algemeen. Afgesloten wordt met een paragraaf over de verwachte kans op slachtofferschap (par. 4.4).

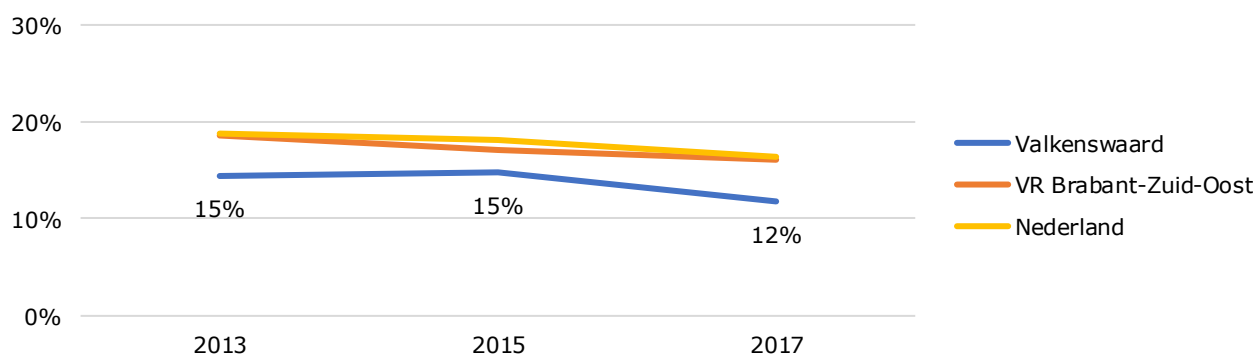
4.1 Veiligheidsbeleving in de buurt

Gevoelens van onveiligheid

Tussen 2015 en 2017 is het gevoel van onveiligheid in de eigen woonbuurt afgenomen, zowel in Valkenswaard als in de Veiligheidsregio en landelijk. Inwoners van Valkenswaard voelen zich door de jaren heen minder onveilig in vergelijking met de referentiegebieden (figuur 4.1). Ook het aandeel dat zich vaak onveilig voelt, is, met uitzondering van 2013, lager dan het regionale en landelijke cijfer.

Figuur 4.1

Gevoel van onveiligheid in eigen woonbuurt (% voelt zich wel eens onveilig)

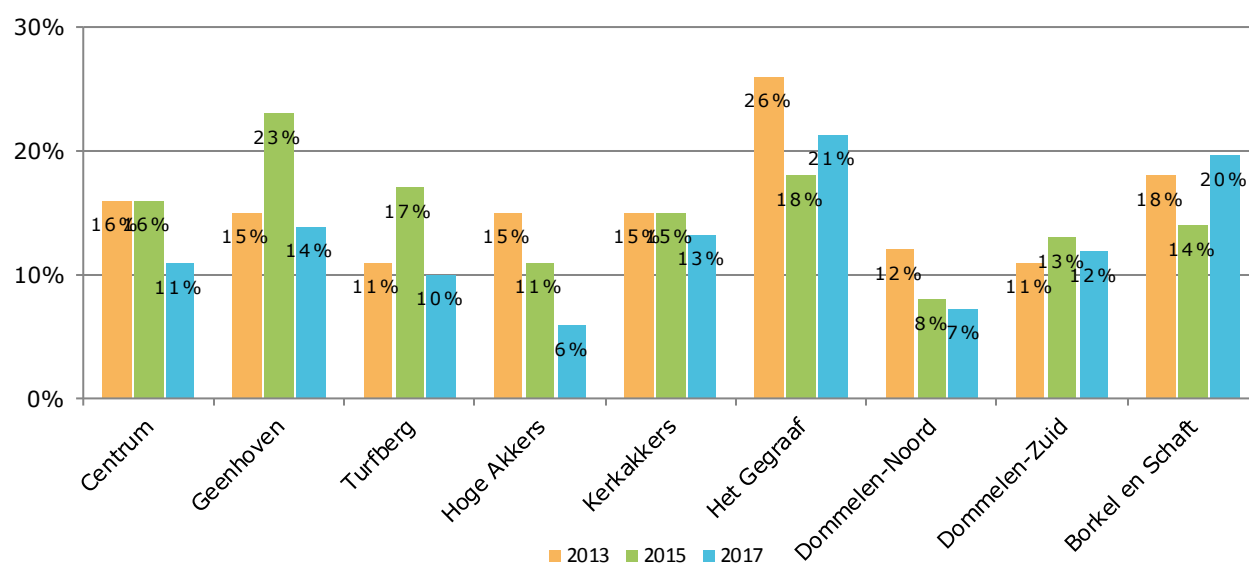
12%

voelt zich wel eens onveilig in de eigen buurt, een afname ten opzichte van 2015.

Op wijkniveau is te zien dat inwoners van Het Gegraaf en Borkel en Schaft zich vaker onveilig voelen dan gemiddeld in Valkenswaard. Dit zijn ook de enige twee wijken waar de gevoelens van onveiligheid niet zijn afgenomen in de afgelopen twee jaar. In Geenhoven is het onveiligheidsgevoel na een piek in 2015 terug op het niveau van 2013.

Figuur 4.2

Gevoel van onveiligheid in eigen woonbuurt, naar wijk (% voelt zich wel eens onveilig)

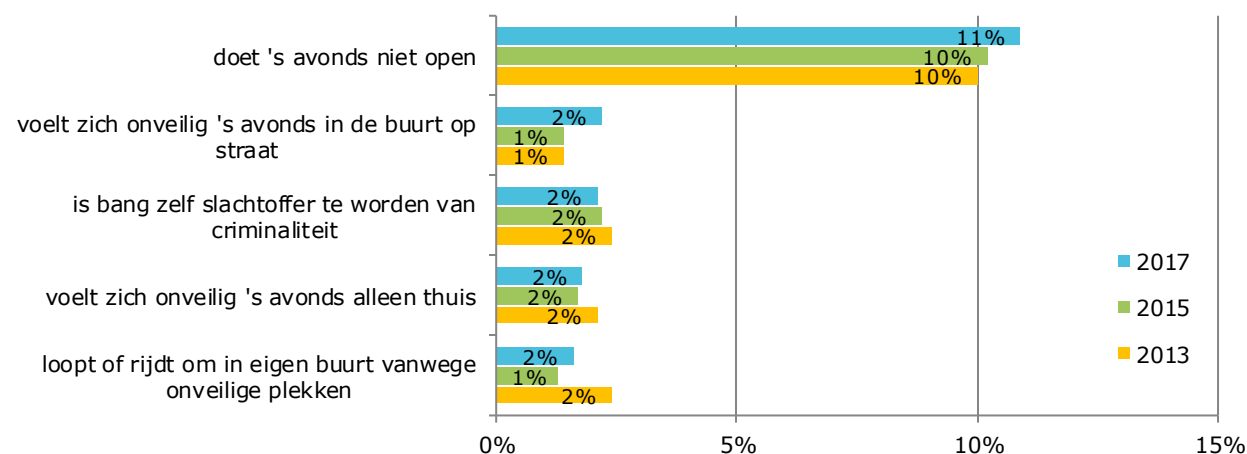
Vermijdingsgedrag

Inwoners die zich in een bepaalde situatie onveilig of onprettig voelen kunnen vermijdingsgedrag vertonen, ze passen hun gedrag aan uit gevoelens van onveiligheid. Figuur 4.3 geeft weer hoeveel procent van de inwoners van Valkenswaard zegt dat een bepaalde vorm van vermijdingsgedrag bij hen persoonlijk vaak voorkomt.

De meest voorkomende vorm van vermijdingsgedrag is het 's avonds de deur niet durven open doen. Ook in eerdere jaren kwam dit type vermijdingsgedrag het vaakst voor. Ten opzichte van 2015 zijn er geen noemenswaardige ontwikkelingen. Ook de verschillen ten opzichte van de Veiligheidsregio en landelijk zijn beperkt. Inwoners van Valkenswaard vertonen niet meer of minder vermijdingsgedrag dan gemiddeld in de Veiligheidsregio Zuid-Oost-Brabant en Nederland.

Figuur 4.3

Vermijdingsgedrag (% komt vaak voor)

Op wijkniveau zijn er enkele noemenwaardige verschillen. Inwoners van Hoge Akkers zijn minder vaak bang om 's avonds de deur niet open te doen dan elders in Valkenswaard. Ook voelen zij zich 's avonds relatief veilig op straat. In Geenhoven houdt men vaker de deur dicht in de avond dan gemiddeld. Verder valt op dat inwoners van Het Gegraaf meer dan gemiddeld bang zijn om zelf slachtoffer te worden van criminaliteit.

Tabel 4.1

Vermijdingsgedrag per wijk vergeleken met gemeentelijk gemiddelde (% komt vaak voor)

	Doet 's avonds niet open	Voelt zich onveilig 's avonds in de buurt op straat	Is bang zelf slachtoffer te worden van criminaliteit	Voelt zich onveilig 's avonds alleen thuis	Loopt of rijdt om in eigen buurt vanwege onveilige plekken
Centrum	11%	3%	3%	2%	3%
Geenhoven	16%	2%	1%	2%	1%
Turfberg	12%	1%	2%	1%	2%
Hoge Akkers	5%	0%	1%	1%	2%
Kerkakkers	8%	2%	2%	2%	3%
Het Gegraaf	14%	4%	5%	4%	3%
Dommelen-Noord	9%	2%	2%	1%	1%
Dommelen-Zuid	12%	3%	2%	3%	0%
Borkel en Schaft	10%	3%	1%	0%	1%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe vaak het voorkomt dat bewoners uit de verschillende wijken vermijdingsgedrag vertonen. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde
- Groen: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

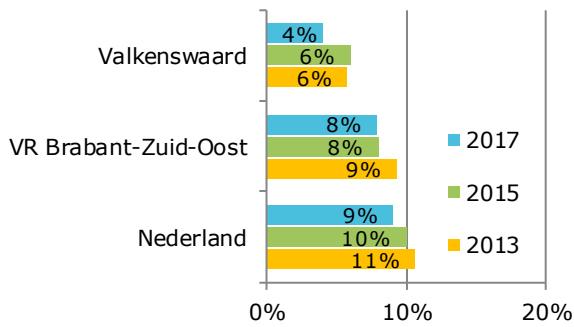
Criminaliteit in de buurt

Figuur 4.4 toont het percentage inwoners dat het idee heeft dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de buurt. Figuur 4.5 laat zien in welke mate inwoners denken dat de criminaliteit in hun buurt de afgelopen twaalf maanden is toegenomen of afgenomen.

Het aandeel inwoners dat het idee heeft dat er veel criminaliteit plaatsvindt, is in Valkenswaard tussen 2015 en 2017 afgenomen. Ook landelijk is er over een langere periode (sinds 2012) sprake van een dalende trend. In vergelijking met de Veiligheidsregio en landelijk zijn er in Valkenswaard minder inwoners die het idee hebben dat de criminaliteit is toegenomen in de buurt. Overigens antwoordt nog steeds het overgrote deel van de inwoners dat de criminaliteit in de buurt gelijk is gebleven (53 procent).

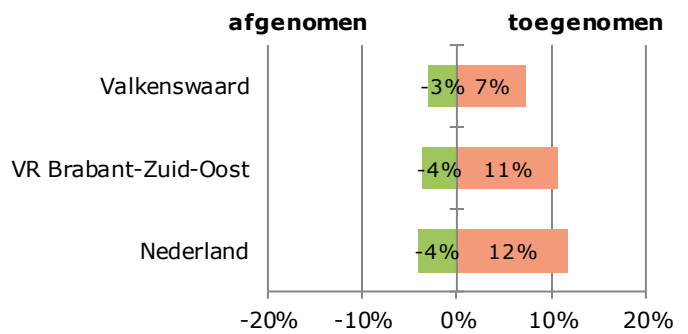
Figuur 4.4

Criminaliteit in de buurt (percentage 'veel')

Figuur 4.5

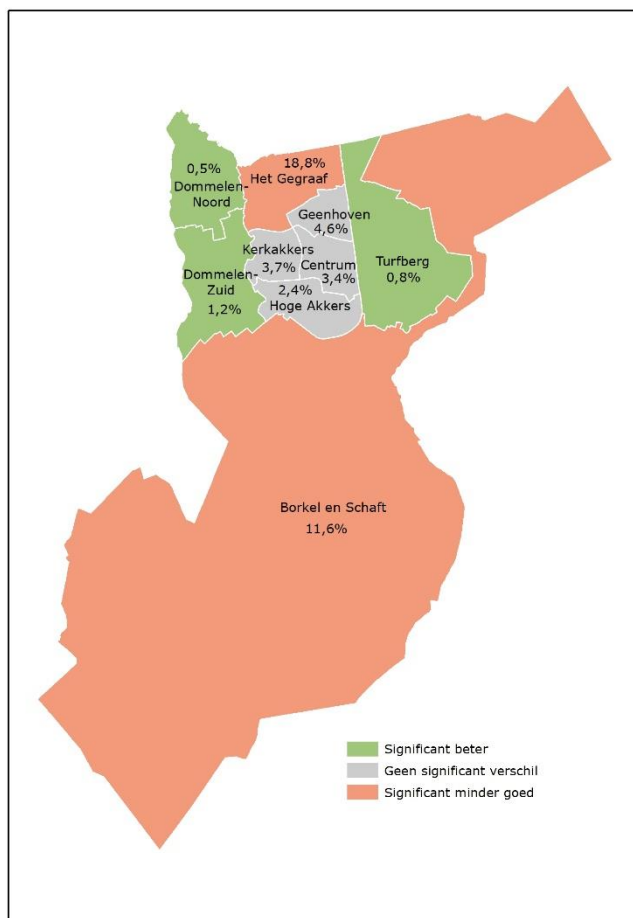
Ontwikkeling criminaliteit in de afgelopen 12 maanden

Van de wijken springt Het Gegraaf in negatieve zin eruit als het gaat om de perceptie dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de buurt. Ook denkt een relatief groot deel van de inwoners dat de criminaliteit is toegenomen. In Borkel en Schaft denken ook meer inwoners dan gemiddeld dat er veel criminaliteit is in de buurt. Het aandeel inwoners dat vindt dat de criminaliteit is toegenomen in het afgelopen jaar is echter kleiner dan in 2015. Het perspectief op de ontwikkeling van criminaliteit verschilt in 2017 niet van het gemiddelde van Valkenswaard.

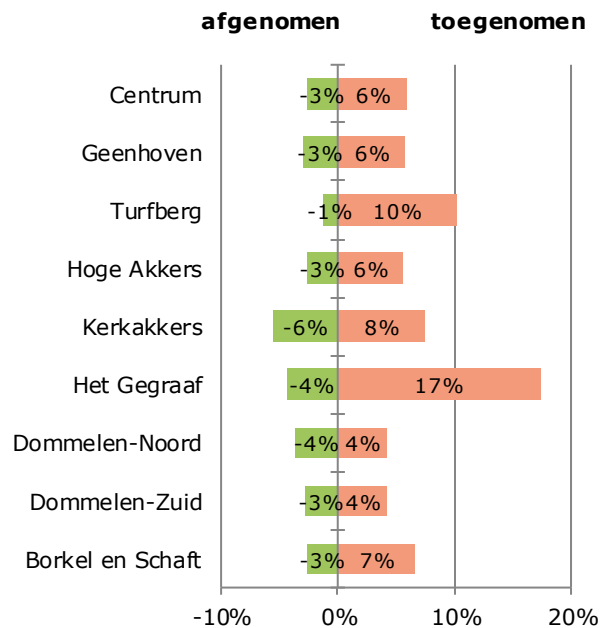
Figuur 4.6

Criminaliteit in de buurt (% veel) t.o.v. gemeente

Figuur 4.7

Ontwikkeling criminaliteit per wijk

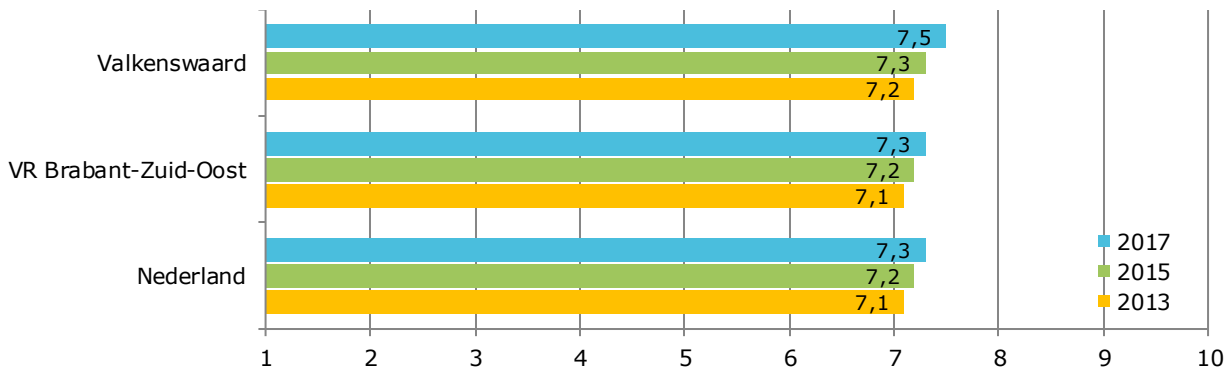

Rapportcijfer veiligheid in de woonbuurt

De inwoners is gevraagd om een algemeen rapportcijfer te geven voor de veiligheid in de eigen buurt (figuur 4.8). In lijn met de regionale en landelijke trend oordelen inwoners van Valkenswaard positiever over de veiligheid van de woonomgeving. Het rapportcijfer is gestegen van 7,2 in 2013 naar 7,5 in 2017.

Figuur 4.8

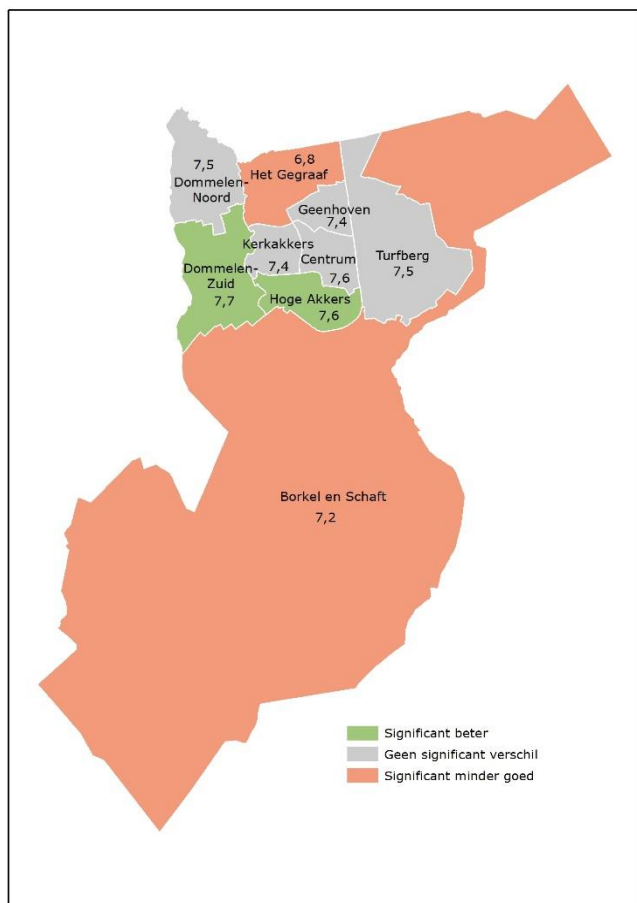
Oordeel veiligheid woonomgeving (rapportcijfer)

Ook op wijkniveau is de stijgende trend in het rapportcijfer voor veiligheid in veel wijken zichtbaar. Dit gaat gelijdelijk, want in geen enkele wijk is er sprake van een significante ontwikkeling ten opzichte van 2015. Het Gegraaf is de enige wijk in Valkenswaard met een rapportcijfer onder de 7.

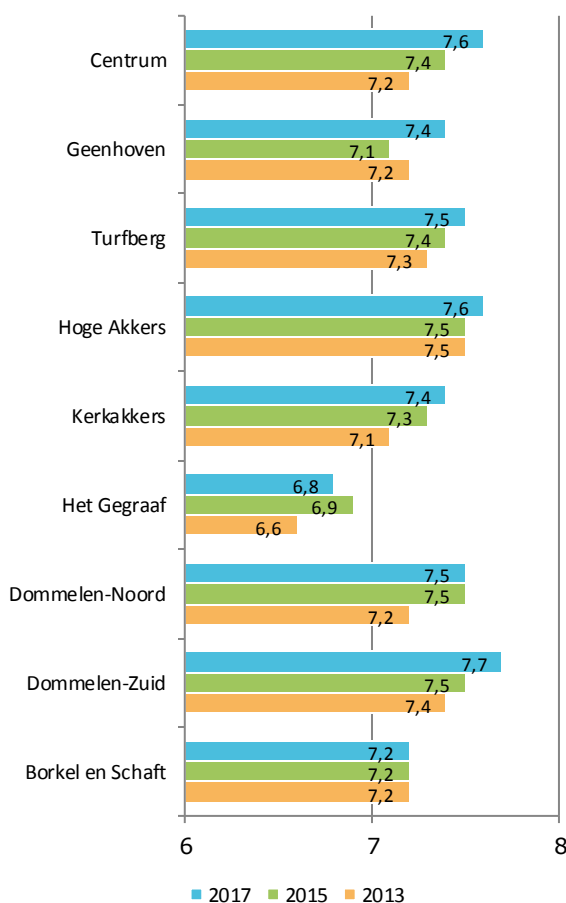
Figuur 4.9

Rapportcijfer veiligheid per wijk t.o.v. gemeente

Figuur 4.10

Ontwikkeling rapportcijfer veiligheid per wijk

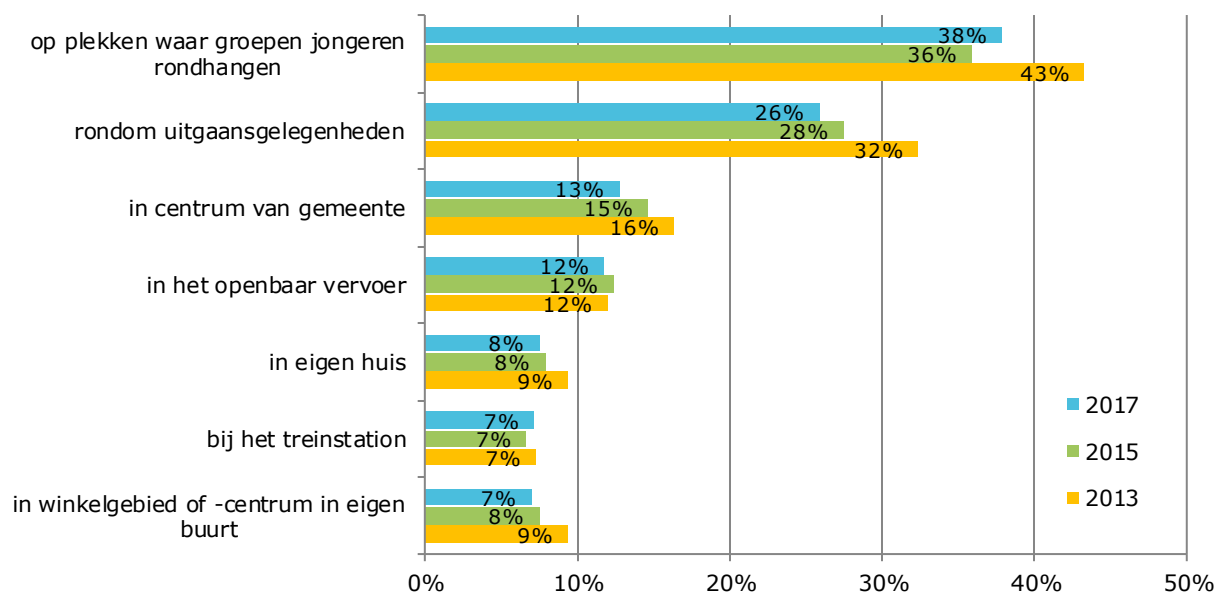
4.2 Veiligheidsbeleving in woonplaats

In deze paragraaf wordt ingegaan op onveilige plekken in de eigen woonplaats. Figuur 4.11 geeft per plek het percentage inwoners in Valkenswaard dat zich hier wel eens onveilig voelt. Hierbij is er in de berekening van het percentage geen rekening mee gehouden of een bepaalde plek of voorziening aanwezig is in de woonplaats en of iemand deze plek ook wel eens bezoekt.

Tussen 2015 en 2017 zijn er geen (significante) veranderingen opgetreden in de mate waarin bepaalde plekken als onveilig worden ervaren. Wel is het aandeel dat zich rondom uitgaansgelegenheden en in het centrum onveilig voelt sinds 2013 afgenomen (figuur 4.11). Gemiddeld genomen voelen inwoners zich wat vaker onveilig rondom uitgaansgelegenheden in vergelijking met de Veiligheidsregio. Dit was ook in 2015 het geval.

Figuur 4.11

Onveilige plekken (% vaak/soms onveilig)

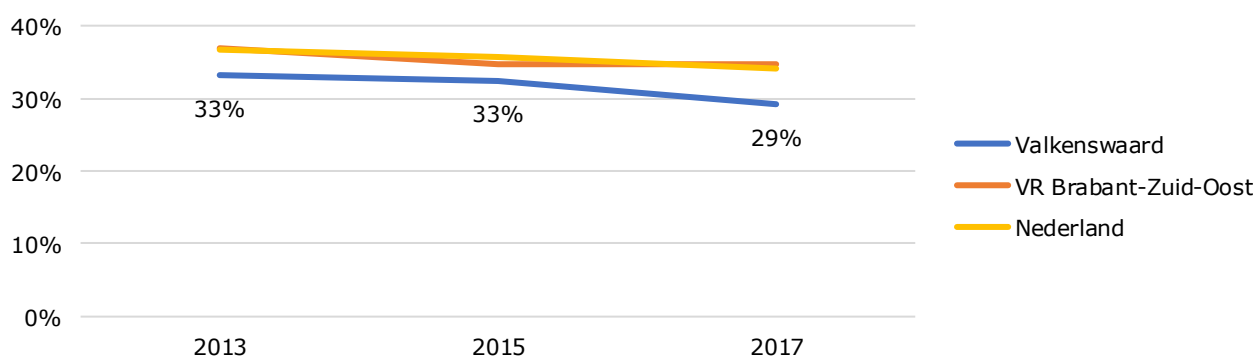

4.3 Veiligheidsbeleving algemeen

Naast de veiligheidsbeleving in de eigen buurt is gevraagd of men zich wel eens onveilig voelt in het algemeen. In figuur 4.12 is te zien dat deze onveiligheidsgevoelens vanaf 2015 iets zijn afgenomen in Valkenswaard (verschil niet significant). Hiermee blijft het gevoel van onveiligheid kleiner dan in de Veiligheidsregio en Nederland, waar respectievelijk 35 en 34 procent zich in het algemeen wel eens onveilig voelt.

Figuur 4.12

Gevoel van onveiligheid in het algemeen

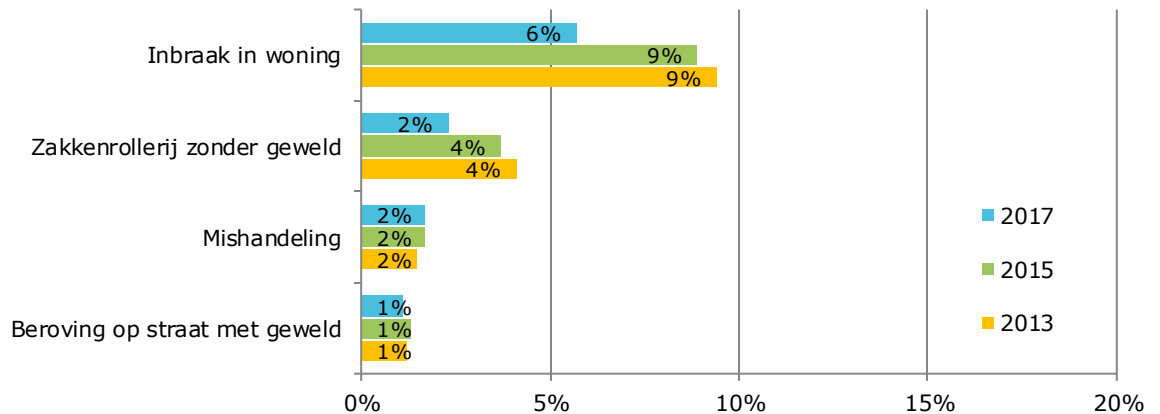
4.4 Verwachte kans op slachtofferschap

In deze paragraaf gaan we in op vraag hoe groot inwoners denken dat de kans is om in de komende twaalf maanden slachtoffer te worden van een delict of voorval (figuur 4.13).

Bij twee van de vier misdrijven is de geschatte kans om slachtoffer te worden gedaald. Dit betreft de kans op een woninginbraak en de kans om slachtoffer te worden van zakkenrollerij zonder geweld. De kans op een woninginbraak wordt lager ingeschat dan in de Veiligheidsregio en landelijk.

Figuur 4.13

Kans slachtofferschap ... is (heel) groot

6%

schat dat de kans om slachtoffer te worden van woninginbraak (heel) groot is, dit is minder dan in 2015

5

HOOFDSTUK

Slachtofferschap

5. Slachtofferschap

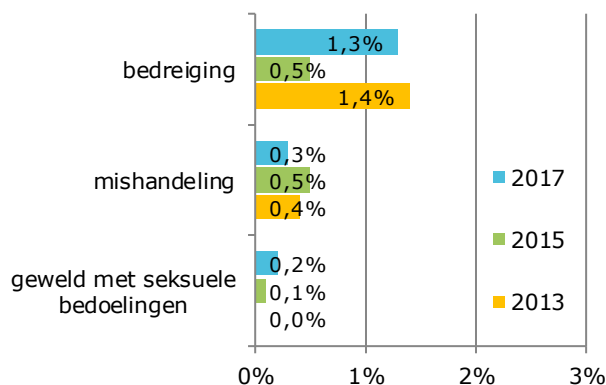
Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap van veel voorkomende delicten en voorvallen. Dat is afgemeten aan het percentage inwoners van Valkenswaard dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een delict. Achtereenvolgens komen aan de orde slachtofferschap van geweldsdelicten (paragraaf 5.1), vermogensdelicten (par. 5.2), vernielingen (par. 5.3), slachtofferschap totaal (par. 5.4) en cybercrime (par. 5.5).

5.1 Slachtofferschap geweldsdelicten

Voor het slachtofferschap van geweldsdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van mishandeling, bedreiging of geweld met seksuele bedoelingen. Dit is weergegeven in figuur 5.1. In figuur 5.2 is het totale percentage inwoners van Valkenswaard zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een geweldsdelict.

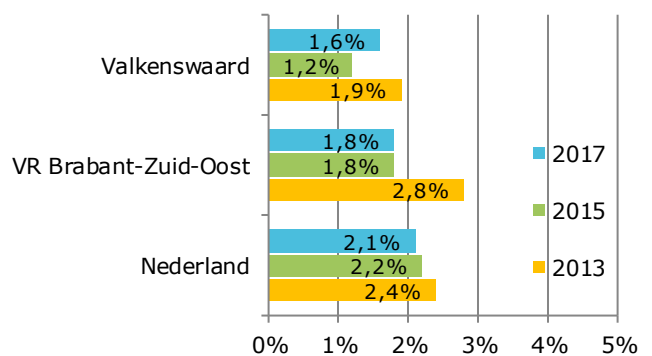
Figuur 5.1

Slachtofferschap geweldsdelicten

Figuur 5.2

Totaal slachtofferschap geweldsdelicten

Van de verschillende geweldsdelicten komt bedreiging het vaakst voor: ruim 1 procent van de inwoners is hiervan in de afgelopen twaalf maanden het slachtoffer geworden. Dit betreft een toename ten opzichte van 2015, maar het slachtofferschap van bedreiging is niet veranderd in vergelijking met 2013. Het slachtofferpercentage van mishandeling en geweld met seksuele bedoelingen bevindt zich op een vergelijkbaar niveau als in eerdere jaren. Dat geldt ook voor het totale slachtofferschap van geweldsdelicten. Het slachtofferschap van alle geweldsdelicten is in Valkenswaard vergelijkbaar met het gemiddelde in de Veiligheidsregio en Nederland.

In totaal waren er in Valkenswaard 2,2 geweldsdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 30 procent gemeld bij de politie. In de Veiligheidsregio is de meldingsbereidheid met 39 procent hoger dan in Valkenswaard.

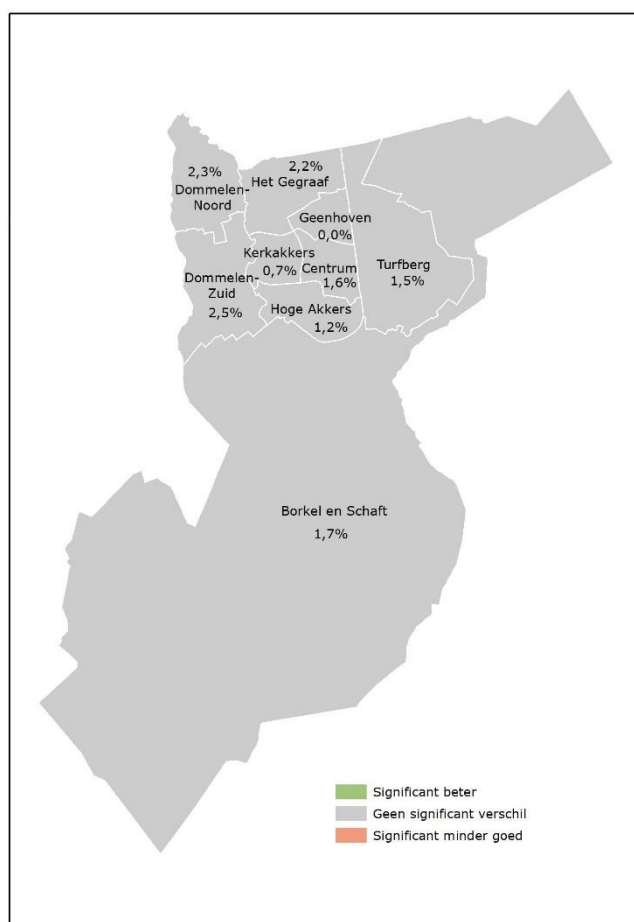
1,3%

van de inwoners is in de afgelopen twaalf maanden slachtoffer geworden van bedreiging. Dit is een toename ten opzichte van 2015.

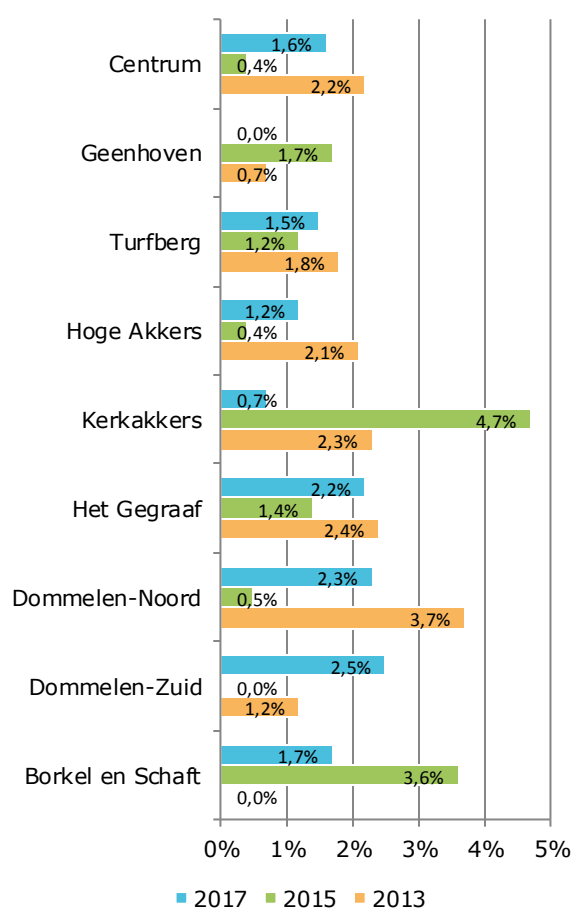

Figuur 5.3

Slachtofferschap geweldsdelicten t.o.v. gemeente

Figuur 5.4

Ontwikkeling slachtofferschap geweldsdelicten

Op wijkniveau is het slachtofferschap van geweldsdelicten toegenomen in Dommelen-Zuid en afgenomen in Kerkkackers. In Dommelen-Zuid zijn inwoners naar verhouding vaker het slachtoffer geworden van bedreiging dan in 2015. Ook is dit de wijk met het hoogste slachtofferpercentage van geweld met seksuele bedoelingen (tabel 5.1). In Kerkkackers is over de gehele linie sprake van een daling van het slachtofferschap van geweldsdelicten. In geen van de wijken was in 2017 het totale slachtofferschap van geweldsdelicten significant hoger dan gemiddeld in Valkenswaard.

Tabel 5.1

Slachtofferschap geweldsdelicten in de afgelopen twaalf maanden

	bedreiging	mishandeling	geweld met seksuele bedoelingen
Centrum	0,8%	0,8%	0,0%
Geenhoven	0,0%	0,0%	0,0%
Turfberg	1,0%	0,4%	0,0%
Hoge Akkers	0,5%	0,7%	0,0%
Kerkkackers	0,7%	0,0%	0,0%
Het Gegraaf	2,2%	0,0%	0,0%
Dommelen-Noord	2,3%	0,0%	0,0%
Dommelen-Zuid	2,5%	0,0%	1,3%
Borkel en Schaft	0,9%	0,8%	0,0%

Uitleg tabel

Deze tabel laat zien hoe vaak bewoners uit de verschillende wijken aangeven dat zij de afgelopen twaalf maanden slachtoffer zijn geweest van een bepaald delict ten opzichte van bewoners uit de gehele gemeente. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

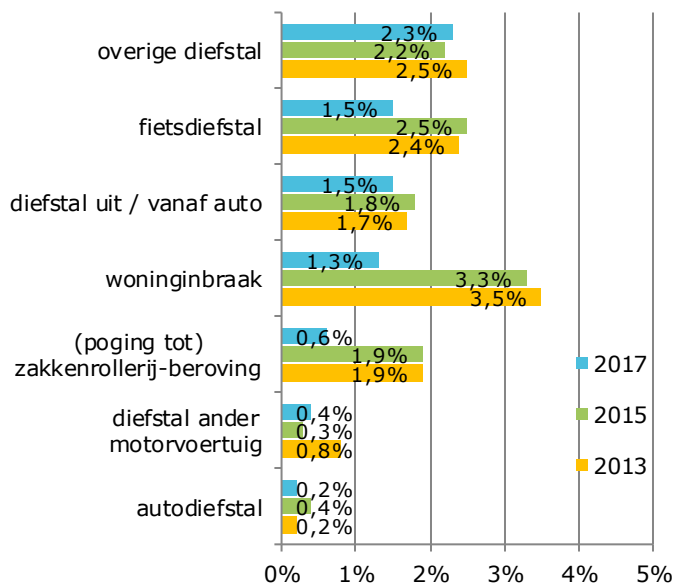
- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde
- Groen: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

5.2 Slachtofferschap vermogensdelicten

Voor het slachtofferschap van vermogensdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van poging tot woninginbraak, fietsendiefstal, diefstal uit/vanaf auto's, autodiefstal, diefstal ander motorvoertuig, (poging tot) zakkenrollerij/beroving of overige diefstal (figuur 5.5). Ook is het totale percentage inwoners van Valkenswaard dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een vermogensdelict berekend (figuur 5.6).

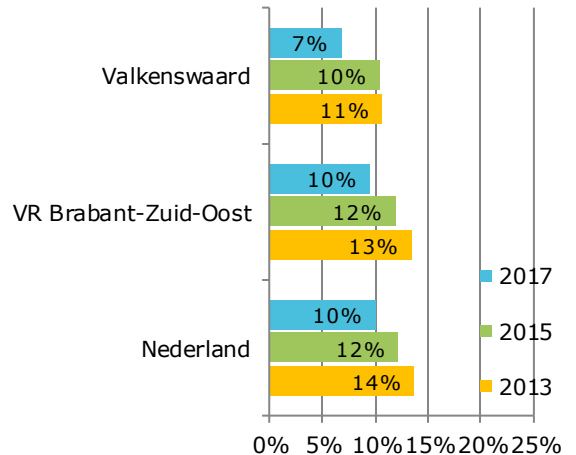
Figuur 5.5

Slachtofferschap vermogensdelicten

Figuur 5.6

Totaal slachtofferschap vermogensdelicten

Het slachtofferschap van vermogensdelicten is in de afgelopen twee jaar afgenomen. Hiermee volgt Valkenswaard de regionale en landelijke trend. Deze daling komt voornamelijk doordat relatief minder inwoners slachtoffer zijn geworden van woninginbraak, fietsdiefstal en (poging tot) zakkenrollerij of beroving. Bij andere vormen van vermogenscriminaliteit is geen sprake van een significante daling.

In totaal waren er in Valkenswaard 9,1 vermogensdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Ook deze indicator laat een daling zien ten opzichte van 2015. In dat jaar vonden er 13,5 vermogensdelicten per 100 inwoners plaats. De meldingsbereidheid is met 56 procent niet noemenwaardig veranderd ten opzichte van 2015. In de Veiligheidsregio is de meldingsbereidheid duidelijk lager (44 procent).

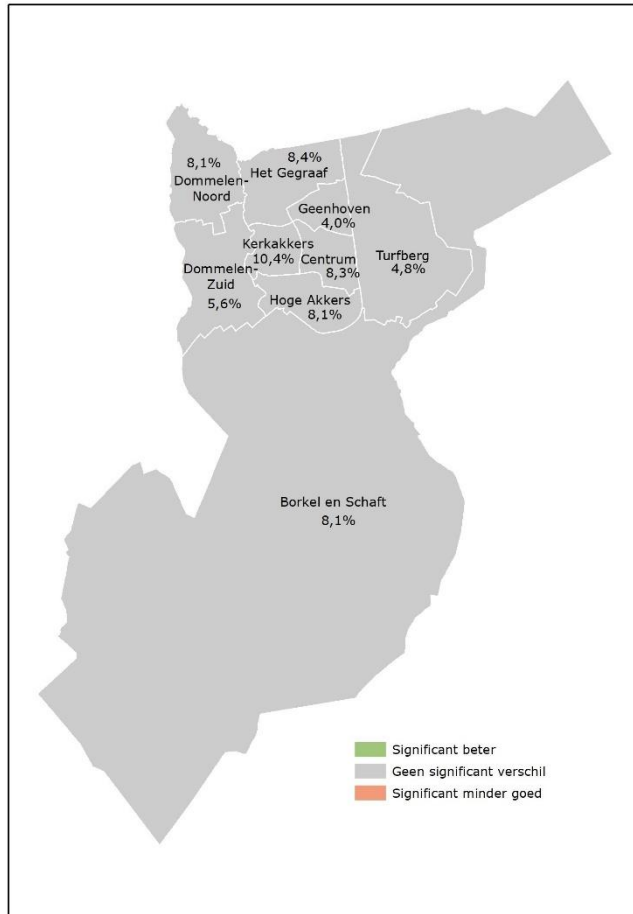

1,3%

is slachtoffer geworden van woninginbraak, een scherpe daling ten opzichte van eerdere jaren.

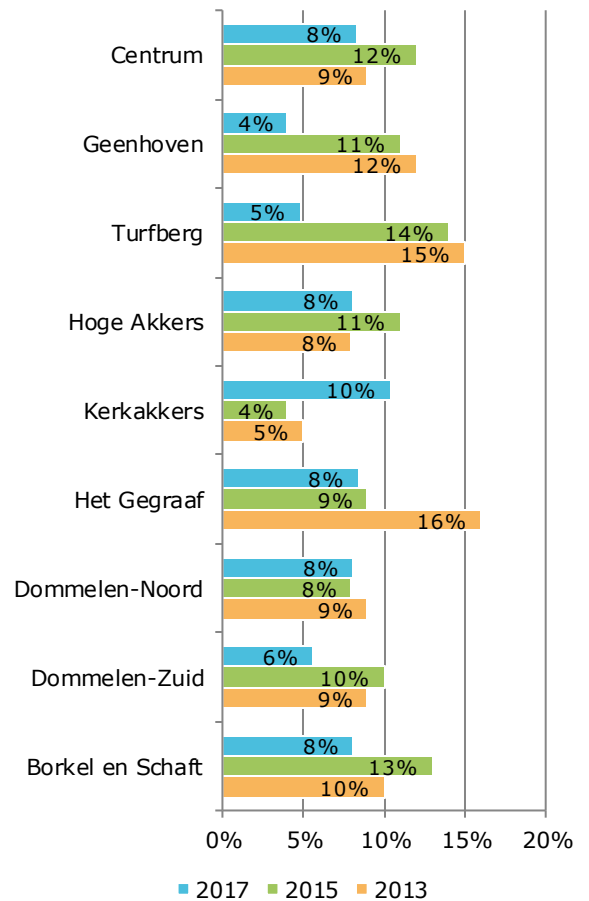
Figuur 5.7

Slachtofferschap vermogensdelicten t.o.v. gemeente

Figuur 5.8

Ontwikkeling slachtofferschap vermogensdelicten

De vermogenscriminaliteit is het sterkst gedaald in Geenhoven en Turfberg (figuur 5.8). In de meeste andere wijken is het slachtofferschap iets afgenomen (niet significant) of gelijk gebleven. Een uitzondering op deze trend is Kerkakkers. De toename in deze wijk is toe te schrijven aan een hoger percentage slachtoffers van diefstal uit of vanaf auto's en overige vormen van diefstal (zoals kleding, gereedschap uit een boot of spullen uit de tuin).

Tabel 5.2 geeft weer welke vormen van vermogenscriminaliteit vaker of minder vaak voorkomen dan in de gemeente als geheel. Borkel en Schaft heeft te maken met een bovengemiddeld slachtofferpercentage van diefstal van andere motorvoertuigen en overige diefstal. Autodiefstal komt het vaakst voor in Het Gegraaf, terwijl diefstal uit of vanaf auto's bovengemiddeld vaak plaatsvindt in Dommelen-Noord en Kerkakkers. In de wijk Hoge Akkers, ten slotte, is de categorie 'overige diefstal' oververtegenwoordigd.

Tabel 5.2

Slachtofferschap vermogensdelicten in de afgelopen twaalf maanden

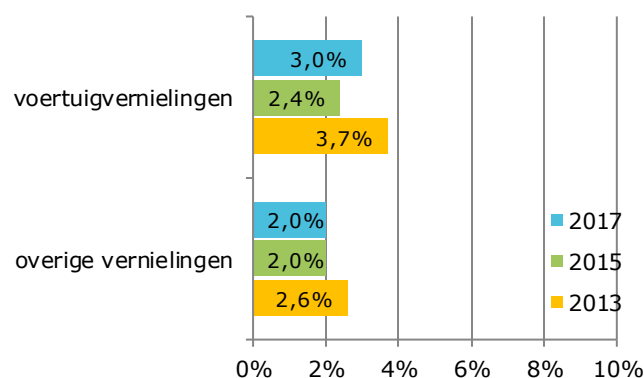
	woninginbraak	fietsdiefstal	overige diefstal	(poging tot) zakkenrollerij-beroving	diefstal uit/vanaf auto	diefstal ander motorvoertuig	autodiefstal
Centrum	1,0%	1,7%	3,1%	0,3%	1,8%	0,5%	0,4%
Geenhoven	0,8%	2,0%	0,0%	1,2%	0,0%	0,0%	0,0%
Turfberg	0,7%	1,0%	1,2%	0,6%	0,8%	0,5%	0,0%
Hoge Akkers	1,9%	0,4%	5,0%	0,0%	0,9%	0,4%	0,0%
Kerkakkers	0,3%	1,3%	4,3%	0,9%	3,6%	0,0%	0,0%
Het Gegraaf	3,0%	2,0%	1,8%	0,0%	1,5%	1,1%	0,8%
Dommelen-Noord	0,7%	1,9%	0,9%	1,4%	4,0%	0,0%	0,0%
Dommelen-Zuid	1,6%	2,0%	2,5%	0,2%	0,9%	0,4%	0,0%
Borkel en Schaft	2,8%	0,0%	5,3%	0,0%	0,4%	1,7%	0,6%

5.3 Slachtofferschap vandalismedelicten

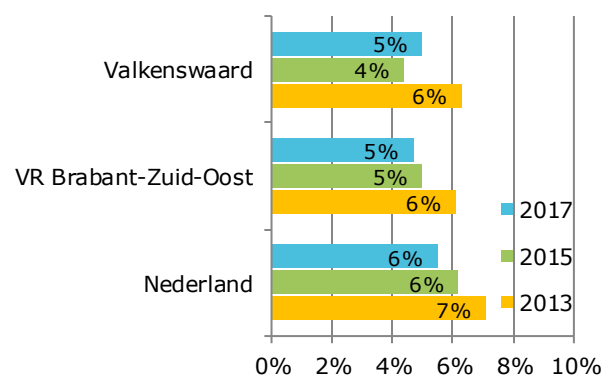
Voor het slachtofferschap van vandalisme is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van vernielingen aan voertuigen, zoals auto en fiets, en overige vernielingen, zoals huis en tuin. Dit wordt weergegeven in figuur 5.9. Figuur 5.10 toont het totale percentage inwoners van Valkenswaard dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van vandalismedelicten.

Figuur 5.9

Slachtofferschap vandalismedelicten

Figuur 5.10

Totaal slachtofferschap vandalismedelicten

Drie procent van de inwoners is in het afgelopen jaar slachtoffer geworden van een of meer voertuigvernielingen. Voor overige vormen van vernieling, zoals stukgeslagen tuindecoratie of vernielingen aan het huis, is het slachtofferpercentage 2 procent. Dit beeld is sinds 2013 niet veranderd. De mate waarin inwoners van Valkenswaard slachtoffer zijn geworden van vandalismedelicten komt overeen met het niveau in de Veiligheidsregio en landelijk.

Hoewel het slachtofferschap niet noemenswaardig is veranderd, geldt dit wel voor de meldingsbereidheid. Deze indicator vertoont een geleidelijke dalende trend: van 35 procent in 2013, naar 23 procent in 2015 en 18 procent in 2017. Daarmee bevindt Valkenswaard zich nu op een niveau dat vergelijkbaar is met de Veiligheidsregio (20 procent) en Nederland (19 procent). In totaal waren er Valkenswaard 8,4 vandalismedelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. In 2015 was deze verhouding 9,4 delicten per 100 inwoners.

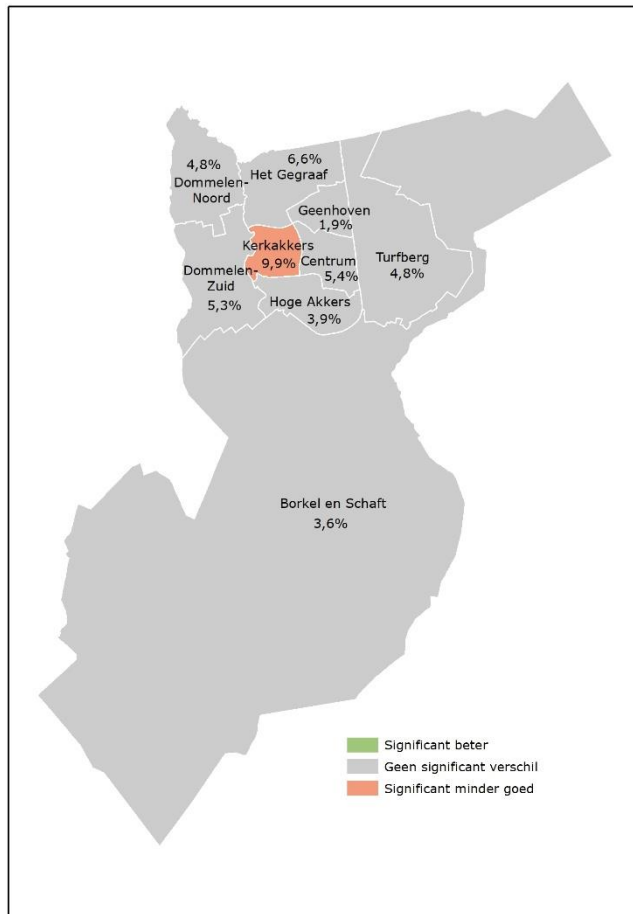

5%

is in 2017 slachtoffer geworden van vernielingen.

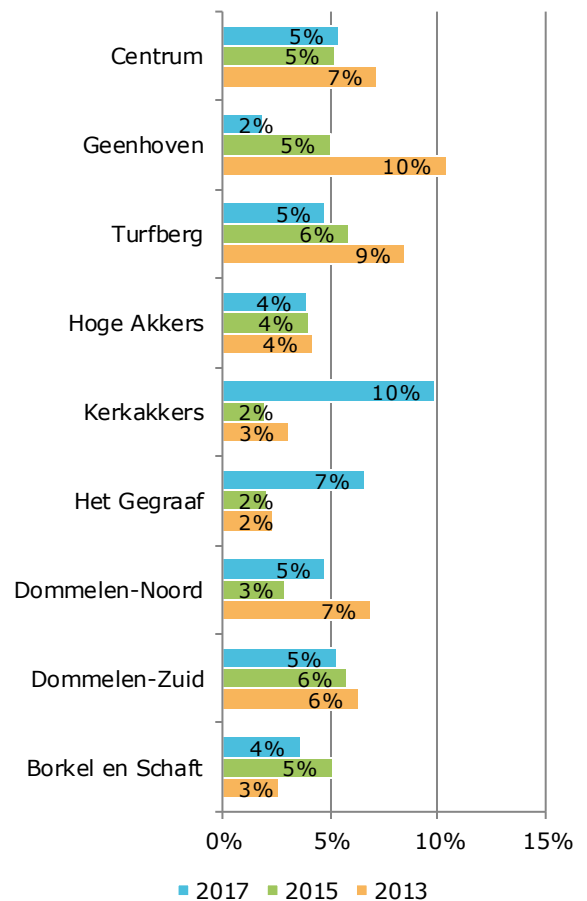
Figuur 5.11

Slachtofferschap vandalismedelicten t.o.v. gemeente

Figuur 5.12

Ontwikkeling slachtofferschap vandalisme

Een opvallende ontwikkeling op wijkniveau is de sterke stijging van vandalismedelicten in Kerkakkers (van 2 naar 10 procent). De toename in Het Gegraaf is niet significant. Kerkakkers is in 2017 de wijk met het hoogste slachtofferschap van vandalisme. De toename zit vooral in slachtofferschap van voertuigvernielingen, deze vorm van vandalisme komt in 2017 vaker voor dan gemiddeld in Valkenburg (tabel 5.3). Een dalende trend, die in 2013 is ingezet, is zichtbaar in Geenhoven en Turfberg. In 2013 kwam slachtofferschap van vandalismedelicten in Geenhoven het vaakst voor, in 2017 is de positie omgedraaid en is Geenhoven de wijk met het laagste percentage slachtoffers.

Tabel 5.3

Slachtofferschap vernielingen in de afgelopen twaalf maanden

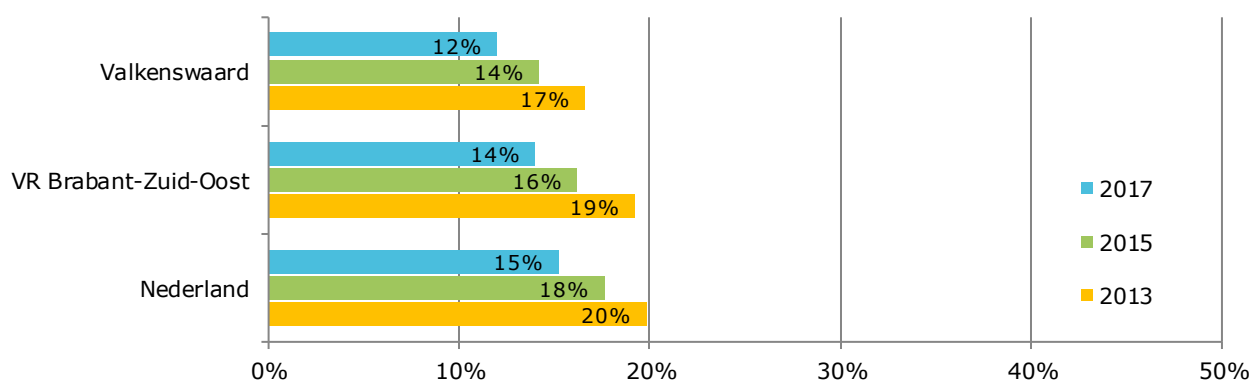
	voertuigvernielingen	overige vernielingen
Centrum	3%	3%
Geenhoven	1%	1%
Turfberg	3%	2%
Hoge Akkers	1%	3%
Kerkackers	7%	3%
Het Gegraaf	5%	2%
Dommelen-Noord	3%	2%
Dommelen-Zuid	3%	3%
Borkel en Schaft	2%	2%

5.4 Slachtofferschap totaal

Voor het totale slachtofferschap is berekend hoeveel inwoners slachtoffer zijn geweest van bovengenoemde delicten. Figuur 5.13 geeft het percentage inwoners van Valkenswaard dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een geweldsdelict, vermogensdelict en/of vandalismedelict.

Figuur 5.13

Slachtofferschap totaal in de afgelopen twaalf maanden (%)

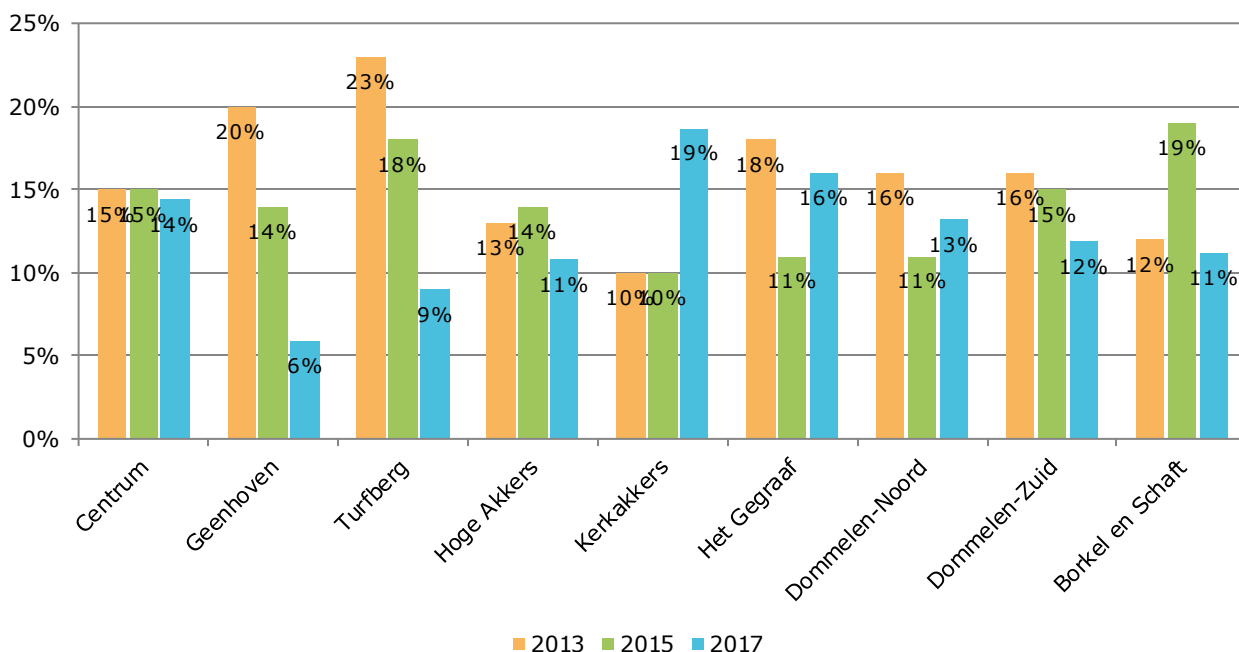
Tussen 2013 en 2017 is zowel in Valkenswaard als in de referentiegebieden het slachtofferschap van traditionele vormen van criminaliteit gedaald. Twaalf procent van de inwoners is in 2017 slachtoffer geworden van een gewelds-, vermogens- en/of vandalismedelict.

In Valkenswaard waren er in totaal 17,5 delicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Dit betreft eveneens een daling ten opzichte van eerdere jaren. Van deze delicten werd 39 procent gemeld bij de politie, een daling ten opzichte van 2015, toen de meldingsbereidheid op 45 procent lag. In de Veiligheidsregio is in 2017 36 procent van de delicten gemeld (2015: 41 procent).

Op wijkniveau is de ontwikkeling van het slachtofferschap minder eenduidig. Er zijn wijken met een duidelijke afname sinds 2013 (Geenhoven en Turfberg), wijken met een redelijk stabiel beeld (Centrum, Hoge Akkers, Dommelen-Noord), wijken met een wat grilliger patroon (Het Gegraaf, Dommelen-Noord en Borkel en Schaft) en één wijk met een forse toename in de afgelopen twee jaar (Kerkackers).

Figuur 5.14

Slachtofferschap totaal in de afgelopen twaalf maanden op wijkniveau (%)

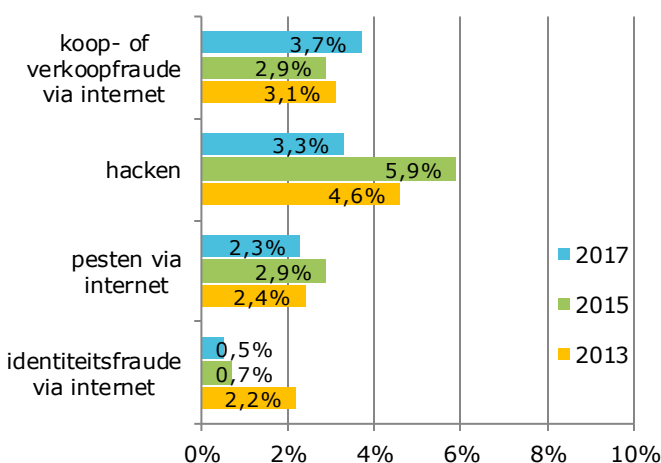

5.5 Slachtofferschap cybercrime

Slachtofferschap van cybercrime wordt niet meegerekend in het totale slachtofferschap, vandaar dat deze paragraaf achterin het hoofdstuk staat. Figuur 5.15 toont slachtofferschap van verschillende vormen van cybercrime. Figuur 5.16 toont het totale slachtofferschap van deze vormen van cybercrime in Valkenswaard en de referentiegebieden.

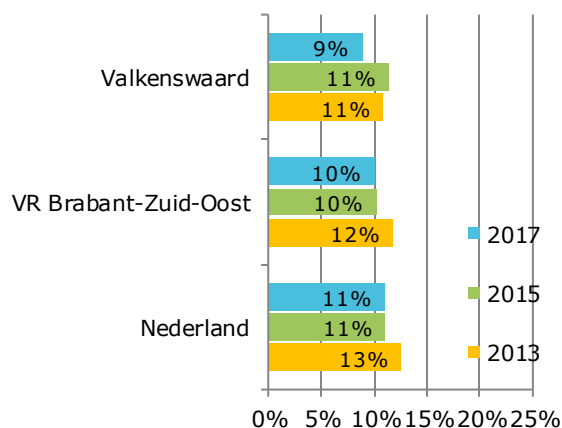
Figuur 5.15

Slachtofferschap cybercrime in de afgelopen twaalf maanden

Figuur 5.16

Totaal slachtofferschap cybercrime in de afgelopen twaalf maanden

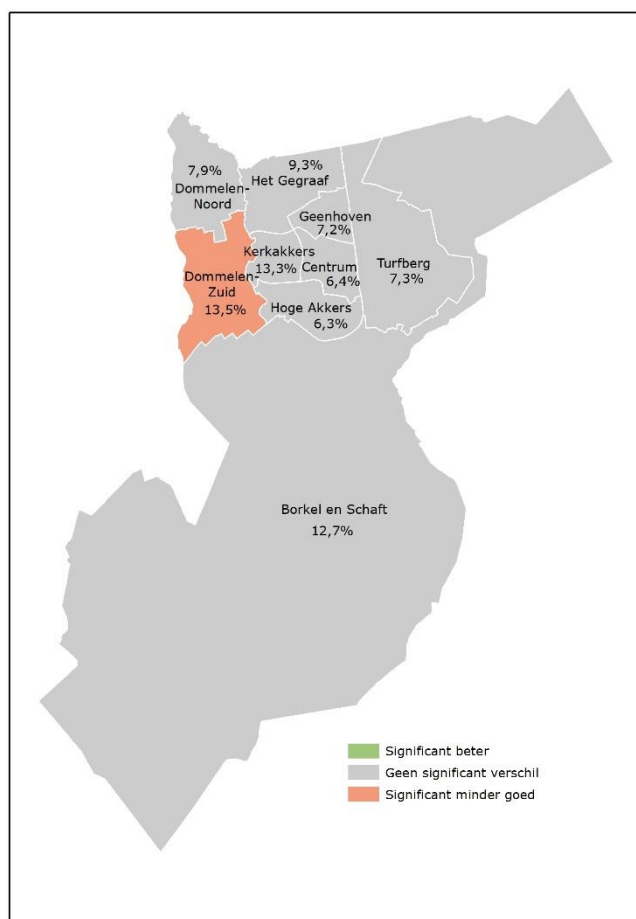
Het aandeel cybercrimeslachtoffers is in Valkenswaard gedaald, waar regionaal en landelijk sprake is van een stabiel beeld. Deze daling is vooral toe te schrijven aan de halvering van het percentage slachtoffers van hacken (figuur 5.15).

In totaal waren er in Valkenswaard gemiddeld 15 voorvallen van cybercrime per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 14 procent gemeld bij de politie. Dit is vergelijkbaar met het landelijke cijfer (13 procent), maar iets lager dan in de Veiligheidsregio (18 procent).

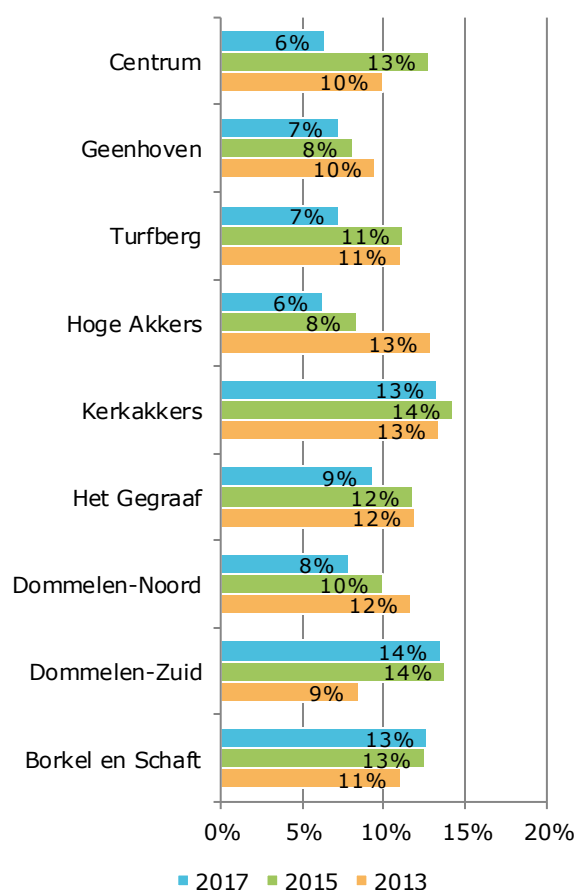
 | **9%** van de inwoners is in 2017 slachtoffer geworden van cybercrime, tegen 11 procent in 2015.

De afname van cybercrime is deels terug te zien op wijkniveau. Met name in het Centrum en in mindere mate in Turfberg is het aandeel cybercrimeslachtoffers in de laatste twee jaar gedaald (figuur 5.18). In andere wijken, zoals Kerkakkers, Dommelen-Zuid en Borkel en Schaft, is de prevalentie van cybercrime vrijwel ongewijzigd.

Figuur 5.17
Slachtofferschap cybercrime t.o.v. gemeente

Figuur 5.18
Ontwikkeling slachtofferschap cybercrime

Als wordt ingezoomd op de verschillende vormen van cybercrime treden er enkele verschillen tussen wijken op. Het relatief hoge slachtofferpercentage in Dommelen-Zuid komt voornamelijk doordat inwoners vakers te maken hebben met pesten en identiteitsfraude. Geenhoven valt in positieve zin op doordat inwoners niet of nauwelijks slachtoffer zijn geworden van hacken (tabel 5.4).

Tabel 5.4

Slachtofferschap cybercrime in de afgelopen twaalf maanden

	hacken	koop- of verkoopfraude via internet	pesten via internet	identiteitsfraude via internet
Centrum	3%	3%	2%	0%
Geenhoven	0%	2%	4%	1%
Turfberg	3%	3%	1%	0%
Hoge Akkers	2%	3%	1%	1%
Kerkackers	5%	6%	2%	0%
Het Gegraaf	4%	4%	2%	0%
Dommelen-Noord	3%	4%	1%	0%
Dommelen-Zuid	5%	5%	5%	2%
Borkel en Schaft	7%	3%	4%	0%

6

HOOFDSTUK

Preventie

6. Preventie

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de maatregelen die burgers treffen ter preventie van criminaliteit, voornamelijk in de woonomgeving. Burgers hebben immers ook een eigen verantwoordelijkheid om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van criminaliteit. Als het gaat om specifieke maatregelen is criminaliteitspreventie onder te verdelen in sociopreventie (gedragsmatige maatregelen, paragraaf 6.1) en technopreventie (technische maatregelen, par. 6.2).

6.1 Sociopreventieve maatregelen

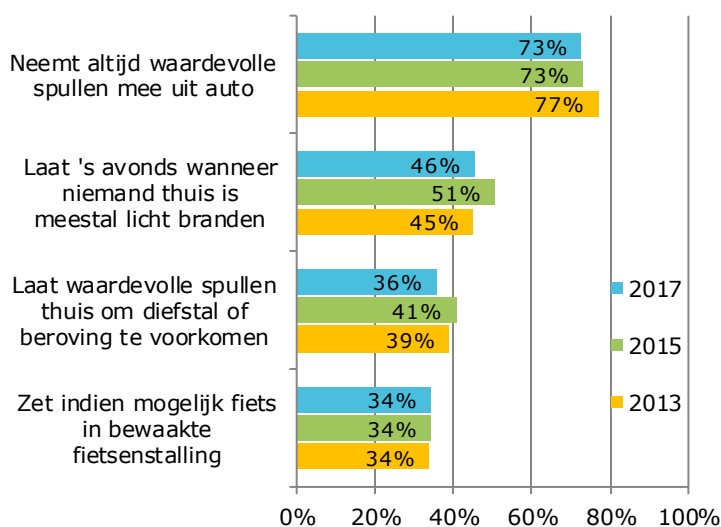
Aan de inwoners is een lijst met vier voorzorgsmaatregelen voorgelegd die betrekking hebben op sociopreventie. Hierbij is gevraagd of zij wilden aangeven welke maatregelen zij hebben genomen (figuur 6.1). Daarnaast is op basis van het gebruik van deze vier maatregelen een somscore voor sociopreventie berekend (figuur 6.2).

De somscore geeft een totaalbeeld van het gebruik van de vier beschreven maatregelen. Daarmee verschilt de score van de eerder toegepaste schaalscores. Voor de somscore geldt: hoe hoger de somscore, des te hoger het gebruik van sociopreventieve maatregelen. De minimale waarde van de somscore is 0. De maximale waarde is 4.

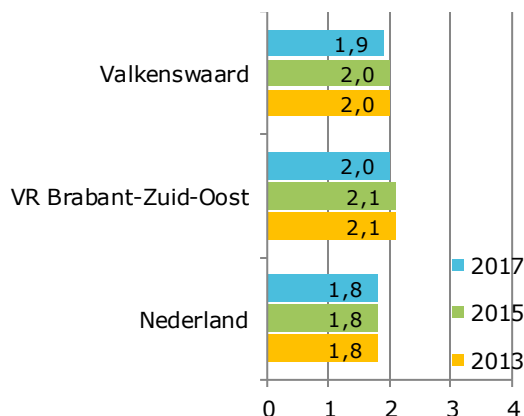
Figuur 6.1

Sociopreventieve maatregelen (% vaak)

Figuur 6.2

Sociopreventieve maatregelen (somscore)

Inwoners van Valkenswaard nemen in vergelijking met 2015 iets minder vaak sociopreventieve maatregelen. Deze lichte daling is het gevolg van het feit dat inwoners 's avonds bij afwezigheid minder vaak het licht laten branden en minder geneigd zijn om waardevolle spullen thuis te laten. Het gebruik van sociopreventieve maatregelen in Valkenswaard is vergelijkbaar met de Veiligheidsregio en landelijk.

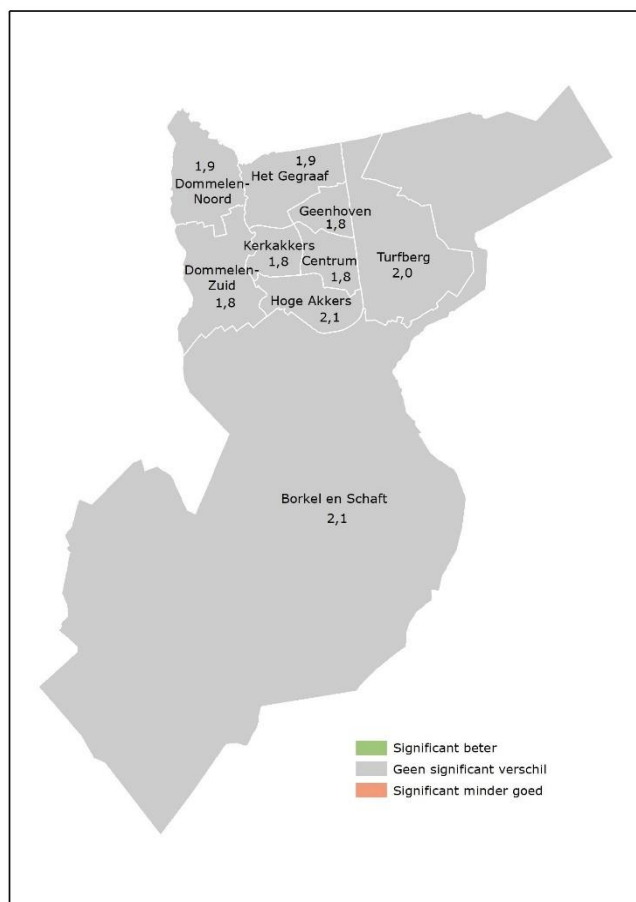
46%

laat 's avonds meestal het licht branden als er niemand thuis is, tegen 51 procent in 2015.

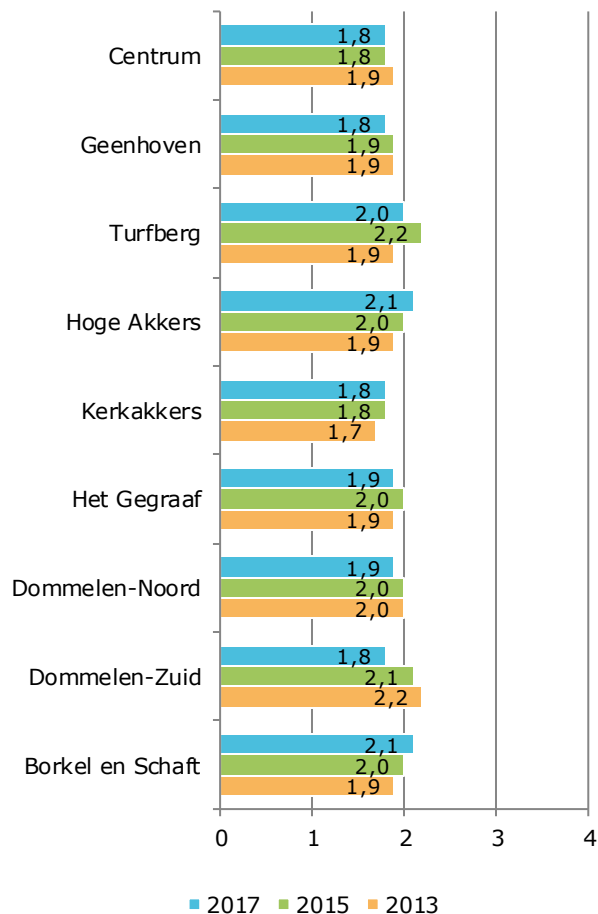

Figuur 6.3

Sociopreventie maatregelen t.o.v. gemeente

Figuur 6.4

Ontwikkeling sociopreventie maatregelen

Hoewel er enige variatie is in de mate van sociopreventie op wijkniveau zijn de verschillen niet significant. Wel kunnen we constateren dat men in Dommelen-Zuid minder gedragsmatige voorzorgsmaatregelen neemt dan in 2015 (1,8 om 2,1). Borkel en Schaft onderscheidt zich in gunstige zin van andere wijken doordat inwoners vaker uit voorzorg het licht laten branden en waardevolle spullen thuislaten om diefstal of beroving te voorkomen (tabel 6.1).

Tabel 6.1

Sociopreventieve maatregelen per wijk (% vaak)

	neemt altijd waardevolle spullen mee uit auto	laat 's avonds wanneer niemand thuis is licht branden	zet indien mogelijk fiets in bewaakte fietsenstalling	laat waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving te voorkomen
Centrum	71%	39%	35%	33%
Geenhoven	67%	41%	38%	31%
Turfberg	76%	49%	31%	39%
Hoge Akkers	76%	50%	38%	41%
Kerkkackers	68%	45%	31%	41%
Het Gegraaf	72%	48%	35%	39%
Dommelen-Noord	76%	46%	35%	31%
Dommelen-Zuid	74%	41%	33%	32%
Borkel en Schaft	72%	60%	33%	45%

6.2 Technopreventieve maatregelen

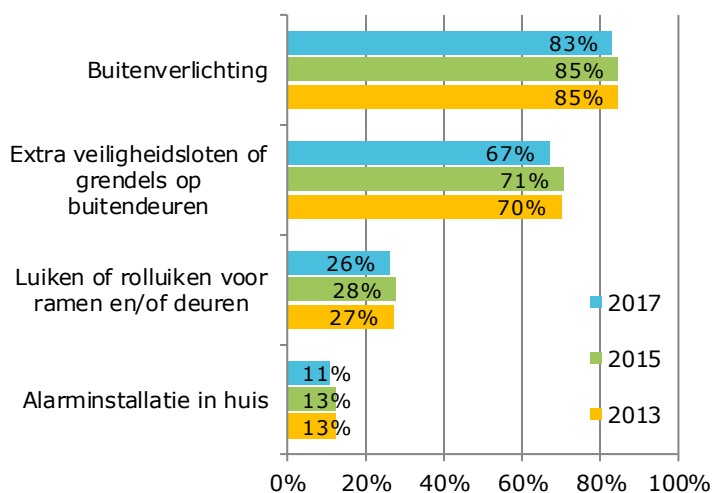
Vervolgens is aan de inwoners een lijst met vier maatregelen voorgelegd die betrekking hebben op technopreventie. Hierbij is gevraagd welke maatregelen aanwezig zijn om hun woning en bezittingen te beschermen (figuur 6.5). Daarnaast is op basis van de aanwezigheid van deze maatregelen een somscore voor technopreventie berekend (figuur 6.6).

De somscore geeft het gemiddelde aantal aanwezige technopreventieve maatregelen per huishouden in de vergelijkingsgebieden weer. De waarde van de somscore is minimaal 0 en maximaal 4.

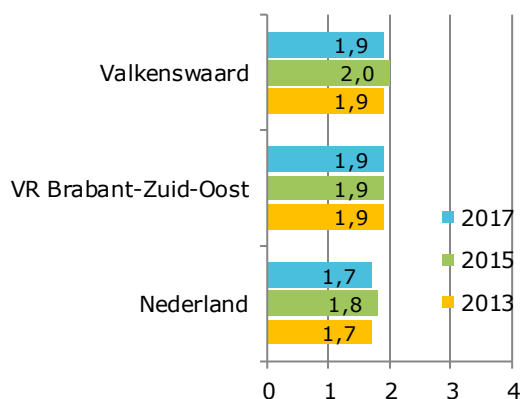
Figuur 6.5

Technopreventieve maatregelen (% aanwezig)

Figuur 6.6

Technopreventieve maatregelen (somscore)

Evenals bij gedragmatige preventie is het aantal technische voorzorgsmaatregelen in Valkenswaard licht gedaald. Dit is toe te schrijven aan een kleiner aandeel inwoners dat extra veiligheidssloten of grendels op buitendeuren heeft aangebracht. De overige vormen van technische preventie zijn constant gebleven. Het gebruik van technische preventiemaatregelen in Valkenswaard is gelijk aan de Veiligheidsregio en iets hoger dan gemiddeld in Nederland.

67%

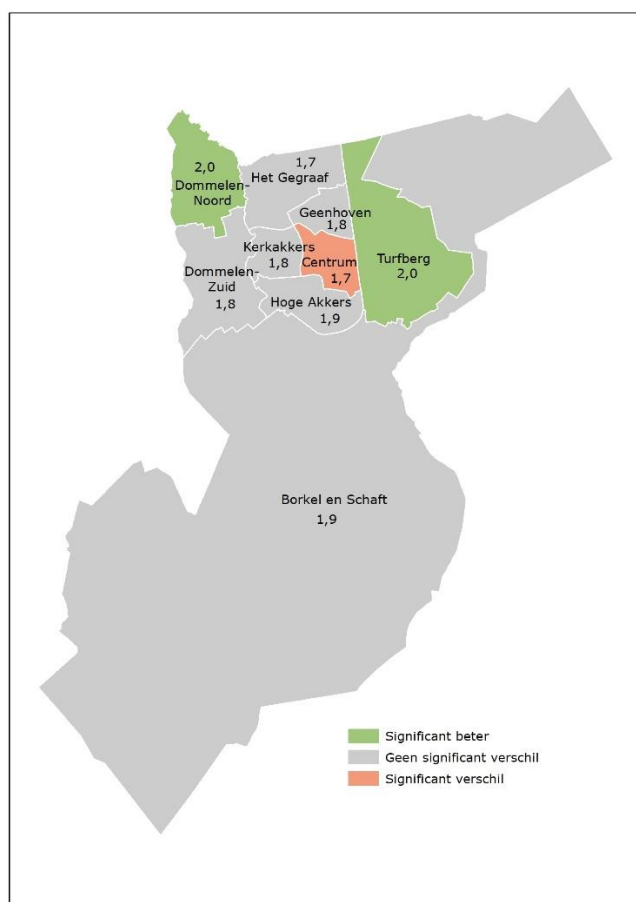
heeft extra veiligheidssloten of grendels op buitendeuren.

De mate waarin inwoners technische voorzorgsmaatregelen nemen, verschilt per wijk. In Dommelen-Noord en Turfberg worden gemiddeld de meeste technische voorzorgsmaatregelen toegepast. Het Centrum blijft met een gemiddelde van 1,7 hierbij achter. Dat geldt ook voor Het Gegraaf, hoewel het verschil ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde niet significant is. Ten opzichte van 2015 is het gebruik van technische preventiemaatregelen in Dommelen-Zuid afgenomen (figuur 6.8). In de overige wijken is er geen sprake van veranderingen.

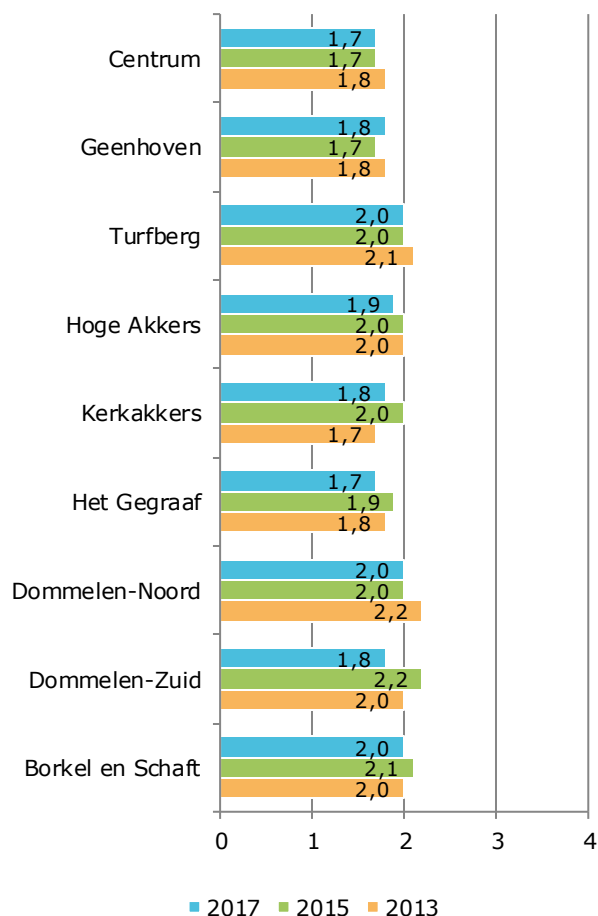

Figuur 6.7

Technopreventie maatregelen (somscore) per wijk

Figuur 6.8

Ontwikkeling sociopreventie maatregelen

De variatie die op totaalniveau zichtbaar is, is ook terug te zien op het niveau van specifieke maatregelen. Vooral de aanwezigheid van buitenverlichting verschilt aanzienlijk: van 71 procent in Het Gegraaf tot 92 procent in Borkel en Schaft. Deze verschillen zullen deels samenhangen met het type bebouwing. Verder vallen op Turfberg, waar bovengemiddeld vaak extra hang- en sluitwerk is aangebracht, Borkel en Schaft, waar huizen relatief vaak zijn uitgerust met een alarminstallatie en Dommelen-Noord, waar bewoners meer dan gemiddeld (rol)luiken voor ramen en deuren hebben.

Tabel 6.2

Technopreventieve maatregelen per wijk (% aanwezig)

	buitenverlichting	extra veiligheidsloten of grendels op buitendeuren	alarminstallatie op huis	luiken of rolluiken voor ramen en/of deuren
Centrum	78%	65%	11%	21%
Geenhoven	83%	61%	7%	25%
Turfberg	88%	75%	11%	28%
Hoge Akkers	90%	68%	14%	22%
Kerkkackers	78%	68%	8%	29%
Het Gegraaf	71%	69%	9%	26%
Dommelen-Noord	84%	72%	8%	38%
Dommelen-Zuid	85%	61%	13%	23%
Borkel en Schaft	92%	62%	26%	23%

HOOFDSTUK

Burgers en politie

7. Burgers en politie

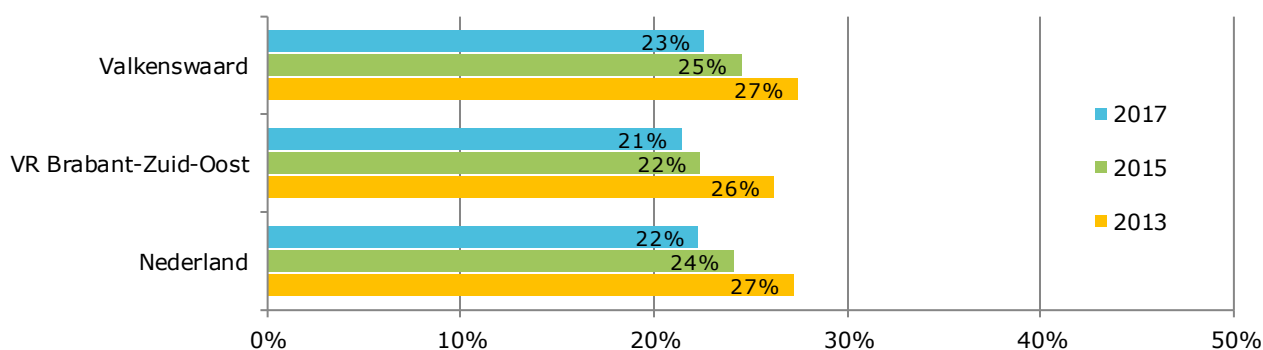
In dit laatste hoofdstuk staat de tevredenheid over het functioneren van de politie centraal. Allereerst wordt de tevredenheid over contacten tussen burgers en de politie beschreven (paragraaf 7.1). Daarna beschrijft dit hoofdstuk het functioneren van de politie in de buurt (par. 7.2) en het functioneren van de politie in het algemeen (par. 7.3).

7.1 Contacten burgers met politie

Deze paragraaf beschrijft de contacten van de inwoners van Valkenswaard met de politie. Achtereenvolgens gaan we in op het percentage dat contact heeft gehad, de reden(en) hiervoor en de tevredenheid over dit contact. Figuur 7.1 laat het percentage inwoners zien dat contact heeft gehad met de politie in de afgelopen twaalf maanden in Valkenswaard en de referentiegebieden.

Figuur 7.1

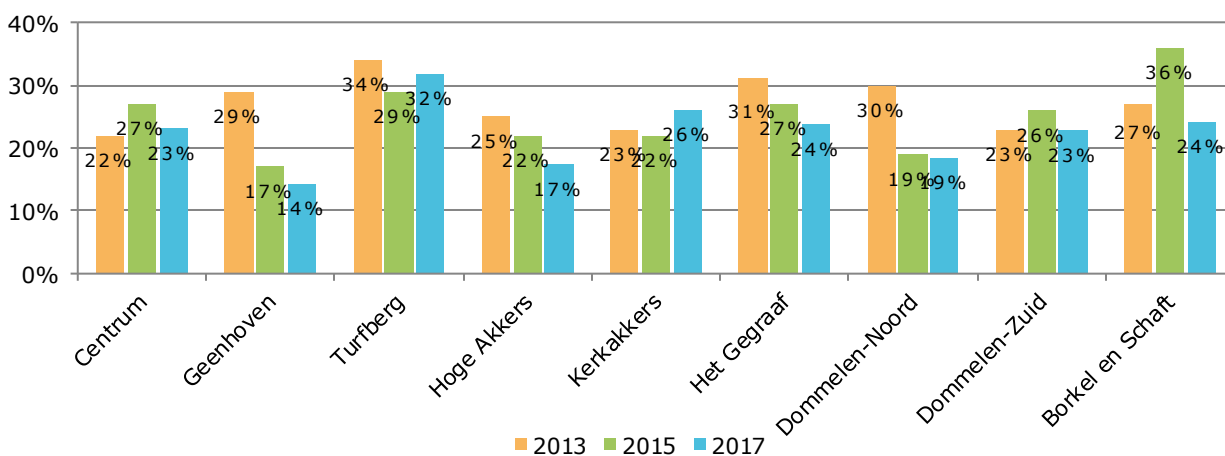
Contacten met politie in de gemeente in de afgelopen twaalf maanden (%)

Tussen 2013 en 2017 is het percentage inwoners dat contact heeft gehad met de politie gestaag gedaald van 27 naar 23 procent. Dit past in de regionale en landelijke trend. Op wijkniveau varieert dit aandeel van 14 procent in Geenhoven tot 32 procent in Turfberg (figuur 7.2). Bij de overige wijken is er geen significant verschil ten opzichte van het gemiddelde van de gemeente.

Figuur 7.2

Contacten met politie in de gemeente in de afgelopen twaalf maanden (%)

Tabel 7.1 gaat verder in op het contact dat inwoners hebben gehad met de politie. Waarom hebben zij contact gehad, op wiens initiatief en op welke manier(en)? De meest genoemde reden is een andere reden dan een bekeuring/waarschuwing of aangifte/melding. Het initiatief voor contact lag meestal bij de burger (83 procent) en het meeste contact verloopt persoonlijk of telefonisch. Sociale media worden in dit verband nog nauwelijks gebruikt.

Tabel 7.1

Reden contact, initiatief, wijze van contact (percentage van inwoners met contact)

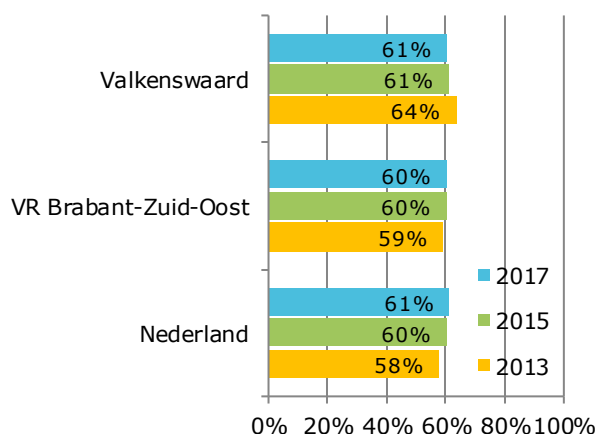
REDEN CONTACT	%	INITIATIEF CONTACT	%	WIJZE CONTACT	%
bekeuring/waarschuwing	14%	politie	17%	persoonlijk	65%
aangifte/melding	36%	burger	83%	telefonisch	26%
andere contacten	49%			via sociale media op internet, bijv. twitter	1%
				anders via internet, bijv. via de website van de politie	5%
				anders niet via internet, bijv. schriftelijk	4%

Figuur 7.3 toont hoe tevreden de burgers - die contact hebben gehad met de politie - waren over dit laatste politiecontact. Wanneer burgers over bepaalde punten van het laatste politiecontact niet tevreden waren, konden zij aangeven wat hier de redenen voor waren (figuur 7.4).

Zes op de tien inwoners zijn (zeer) tevreden over het contact dat zij met de politie hebben gehad. Dit is in lijn met de Veiligheidsregio en het landelijke beeld. Als mensen niet tevreden zijn, komt dat vaak doordat de problemen niet zijn opgelost of de houding van de politie als onverschillig wordt ervaren.

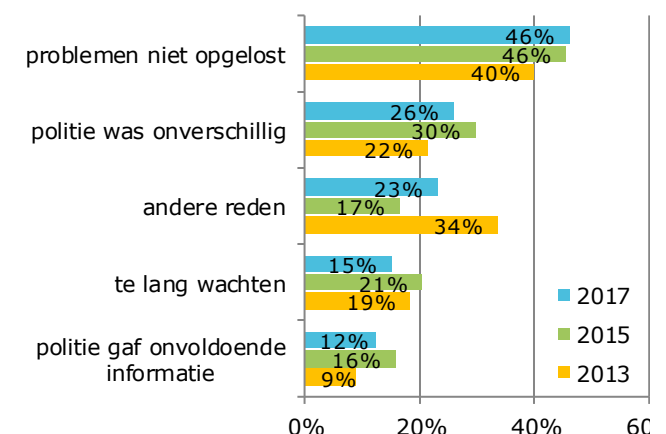
Figuur 7.3

Hoe tevreden is men over het contact? (percentage (zeer) tevreden)

Figuur 7.4

Redenen ontevredenheid contact politie (meerdere antwoorden mogelijk)

61%

van de bewoners is net als in 2015 tevreden over het contact met de politie.

7.2 Functioneren politie in de buurt

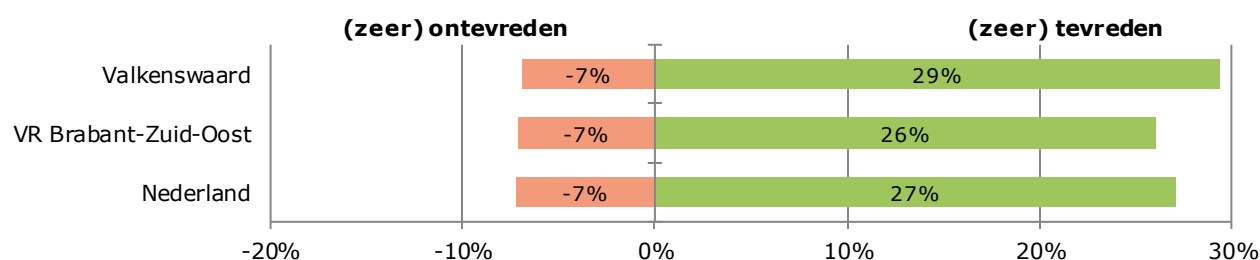
Allereerst is inwoners gevraagd een oordeel te geven over het functioneren van de politie in de buurt. Vervolgens is aan de inwoners een aantal stellingen voorgelegd op basis waarvan twee indicatoren voor het functioneren van de politie in de buurt zijn gemaakt: beschikbaarheid en functioneren.

Tevredenheid

Per saldo zijn inwoners van Valkenswaard, net als in de referentieregio's, tevreden over het functioneren van de politie in de buurt. Het aandeel tevreden bewoners is daarbij iets hoger dan in de Veiligheidsregio. Dit beeld is niet wezenlijk veranderd sinds 2015. Een grote groep inwoners (64 procent) is tevreden noch ontevreden of kan geen oordeel geven over het functioneren van de politie in de woonbuurt.

Figuur 7.5

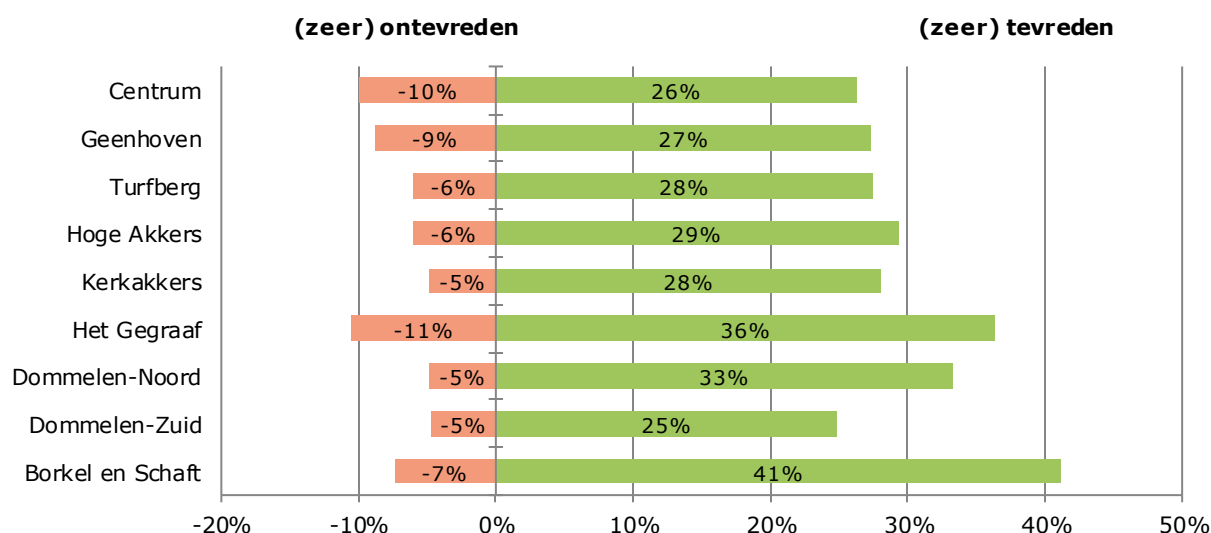
Tevredenheid over functioneren politie in de woonbuurt

Hoe is de tevredenheid op wijkniveau? Inwoners van Borkel en Schaft zijn per saldo het meest tevreden over het functioneren van de politie in de buurt (figuur 7.6). In 2015 was dit Hoge Akkers. Na een daling in 2015 is de tevredenheid in Geenhoven vrijwel terug op het niveau van 2013.

Figuur 7.6

Tevredenheid over functioneren politie in de woonbuurt

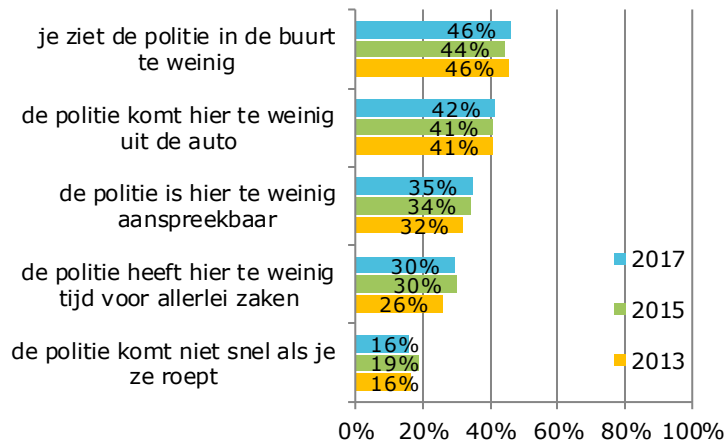

Beschikbaarheid van de politie

Inwoners is ook gevraagd te reageren op een aantal stellingen over beschikbaarheid van de politie in de buurt om specifiekere inzicht te krijgen welke aspecten van het functioneren meer en minder worden gewaardeerd (figuur 7.7). Op basis van de vijf stellingen is een indicator samengesteld voor de beschikbaarheid van de politie (figuur 7.8).

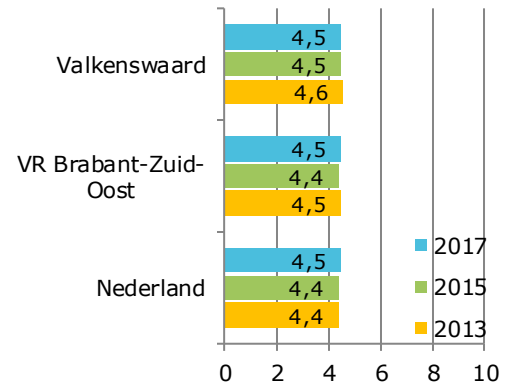
Figuur 7.7

Stellingen over beschikbaarheid van de politie in de buurt (percentage (helemaal) eens)

Figuur 7.8

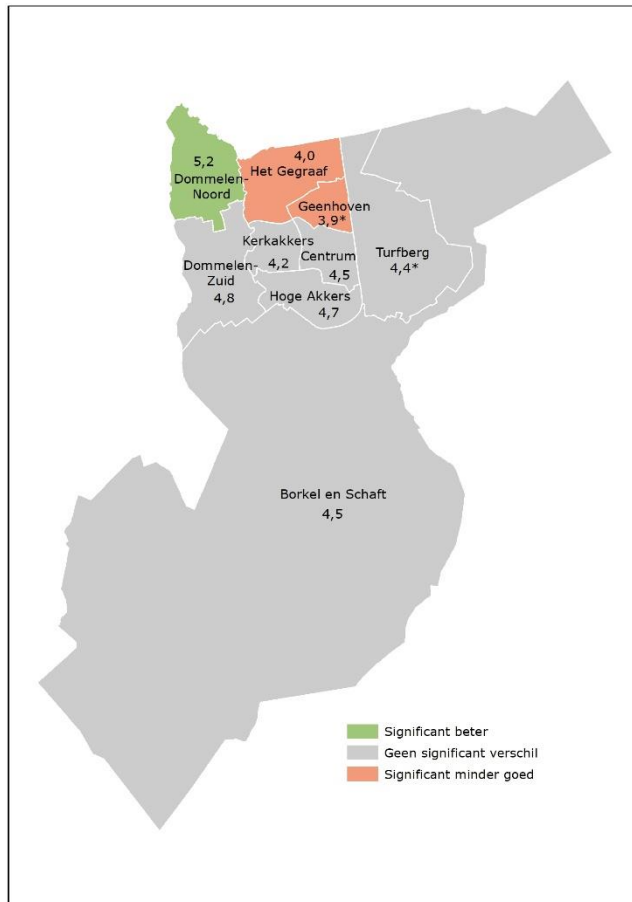
Beschikbaarheid politie in de buurt (schaalscore)

De tevredenheid over de beschikbaarheid van de politie is in Valkenswaard gelijk gebleven. Dit geldt zowel voor de schaaftscore als de onderliggende stellingen. De tevredenheid over de beschikbaarheid van de politie in de buurt is zowel in Valkenswaard als gemiddeld in de Veiligheidsregio en Nederland stabiel.

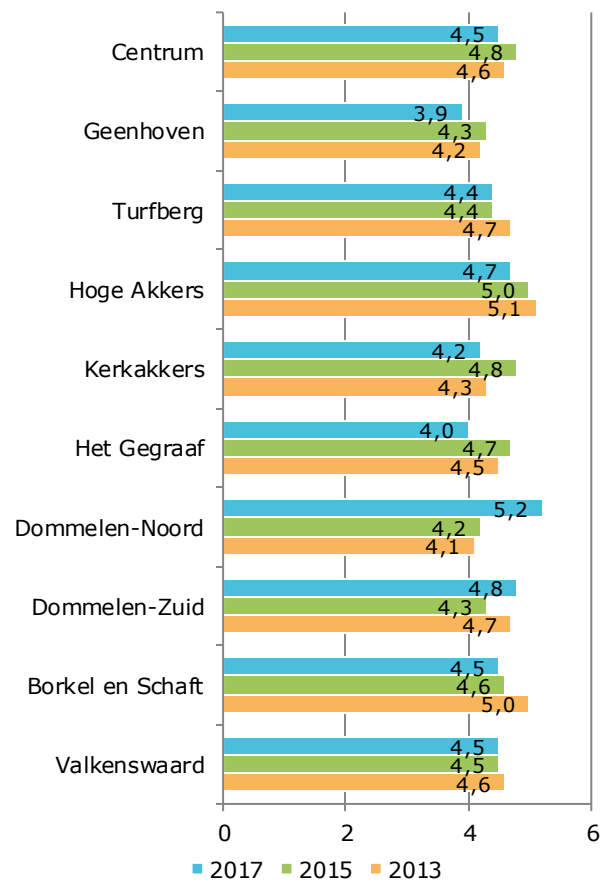
Figuur 7.9

Schaalscore beschikbaarheid politie t.o.v. gemeente

Figuur 7.10

Ontwikkeling schaalscore beschikbaarheid politie

Tussen wijken zijn er enkele verschillen te noemen. In Dommelen-Noord is de tevredenheid over de beschikbaarheid sterk toegenomen (figuur 7.10), deze is in 2017 hoger dan gemiddeld in de gemeente. In Het Gegraaf en Geenhoven is de tevredenheid benedengemiddeld (figuur 7.9). Het beeld op stellingniveau sluit hier maar beperkt op aan (tabel 7.2). De hoge tevredenheid in Dommelen-Noord komt van de aanspreekbaarheid van de politie, terwijl dit in Het Gegraaf juist zorgt voor de relatief lage tevredenheid over de beschikbaarheid. Geenhoven wijkt in geen van de stellingen af van het gemeentelijk gemiddelde.

Tabel 7.2

Stellingen over beschikbaarheid van de politie in de buurt, naar wijk (% (helemaal) eens)

	je ziet de politie in de buurt te weinig	de politie komt hier te weinig uit de auto	de politie is hier te weinig aanspreekbaar	de politie heeft hier te weinig tijd voor allerlei zaken	de politie komt niet snel als je ze roept
Centrum	47%	43%	40%	39%	22%
Geenhoven	50%	44%	44%	33%	16%
Turfberg	55%	43%	39%	33%	15%
Hoge Akkers	40%	33%	25%	22%	15%
Kerkakkers	44%	48%	43%	37%	14%
Het Gegraaf	39%	50%	45%	33%	20%
Dommelen-Noord	40%	33%	19%	22%	14%
Dommelen-Zuid	53%	44%	28%	18%	9%
Borkel en Schaft	42%	34%	31%	31%	20%

Uitleg tabel

Deze tabel laat zien hoe vaak bewoners uit de verschillende wijken aangeven dat zij het (helemaal) eens zijn met een stelling over de beschikbaarheid van de politie in de buurt ten opzichte van bewoners uit de gehele gemeente. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde
- Groen: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

Functioneren van de politie

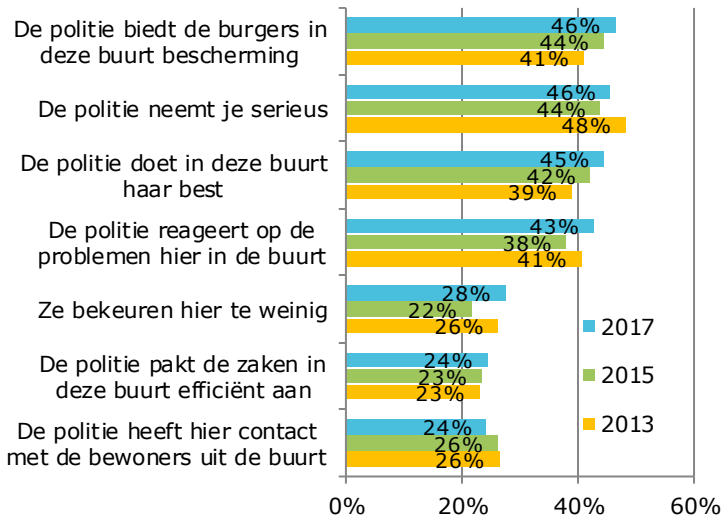
Vervolgens is aan de inwoners een aantal stellingen voorgelegd over het functioneren van de politie in de buurt. Figuur 7.11 geeft het percentage inwoners weer dat het (helemaal) eens is met de stellingen. Op basis van vijf van deze stellingen³ is een indicator samengesteld voor het functioneren van de politie. Deze is weergegeven in figuur 7.12.

De tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt is in Valkenswaard sinds 2013 stabiel. Regionaal en landelijk is de tevredenheid in die periode wél toegenomen, zodat Valkenswaard hierin niet langer voorop loopt. Met de stelling 'ze bekeuren hier te weinig' is 28 procent het eens, tegen 22 procent in 2015.

³ De stellingen 'ze bekeuren hier te weinig' en 'de politie neemt je serieus' zijn geen onderdeel van de schaalscore.

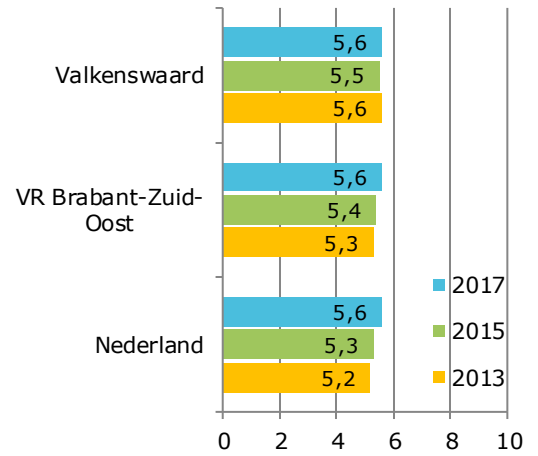
Figuur 7.11

Stellingen over functioneren van de politie in de buurt (percentage (helemaal) eens)

Figuur 7.12

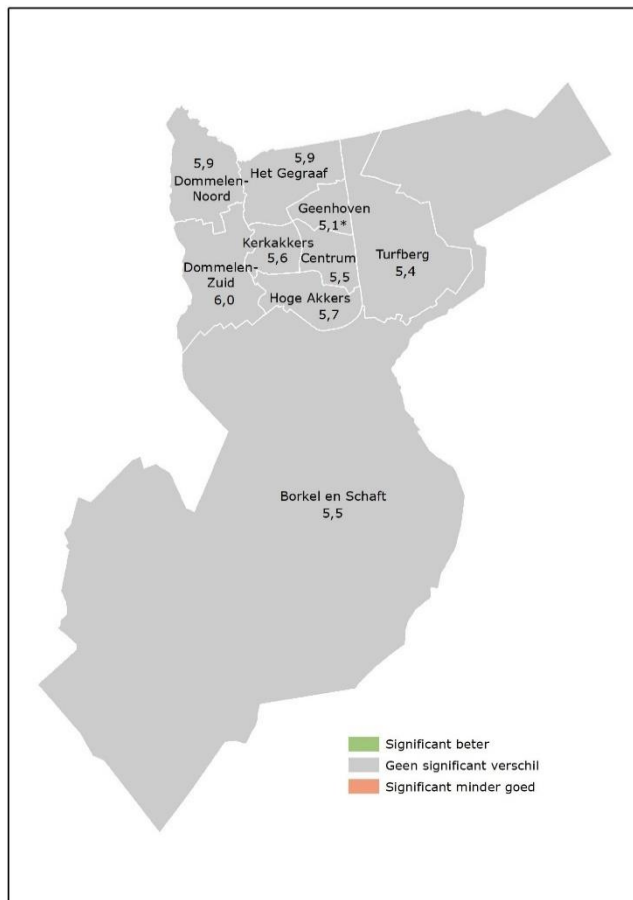
Functioneren van politie in de buurt (schaalscore)

Het beeld op wijkniveau is weergegeven in figuur 7.13 en 7.14. Op basis van de schaalscore is er weliswaar enige variatie zichtbaar tussen de wijken, maar dit betreft geen significante verschillen.

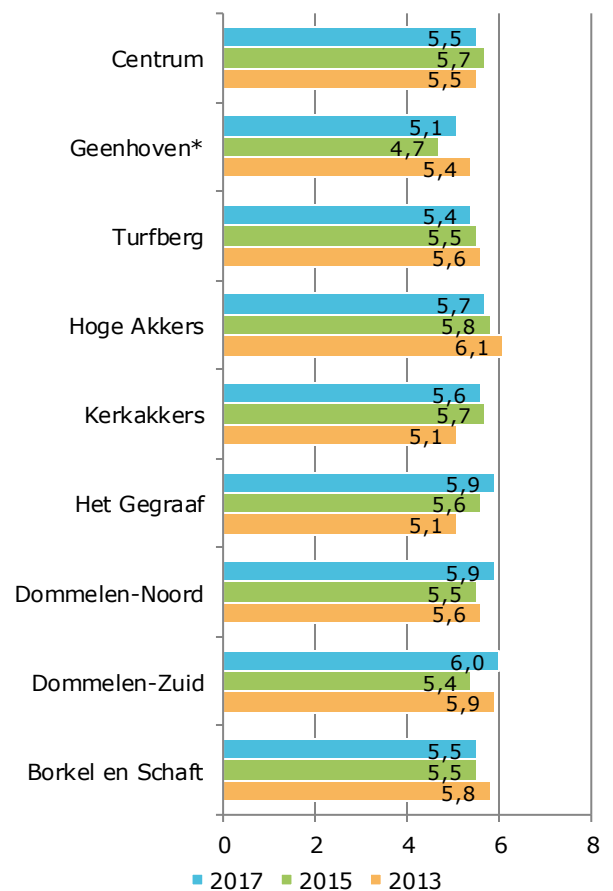
Figuur 7.13

Schaalscore functioneren politie t.o.v. gemeente

Figuur 7.14

Ontwikkeling schaalscore functioneren politie

Op stellingniveau zijn er wel enkele verschillen zichtbaar tussen de wijken. In Geenhoven is men relatief vaak van mening dat de politie er te weinig bekeurt. Van alle wijken zijn inwoners van Geenhoven het minst tevreden over de mate waarin de politie contact heeft met de bewoners (tabel 7.3). In Borkel en Schaft is men wél bovengemiddeld positief over het contact tussen politie en buurtbewoners, al heeft men minder vertrouwen in de bescherming die politie kan bieden. In Dommelen-Zuid is men meer dan gemiddeld tevreden over het reactievermogen van de politie als er zich problemen voordoen. In Het Gegraaf, ten slotte, wordt de efficiëntie van de politie relatief goed gewaardeerd.

Tabel 7.3

Stellingen over functioneren van de politie in de buurt, naar wijk (% (helemaal) eens)

	De politie biedt de burgers in deze buurt bescherming	De politie neemt je serieus	De politie doet in deze buurt haar best	De politie reageert op de problemen hier in de buurt	Ze bekeuren hier te weinig	De politie pakt de zaken in deze buurt efficiënt aan	De politie heeft hier contact met de bewoners uit de buurt
Centrum	47%	43%	39%	38%	28%	17%	18%
Geenhoven	42%	38%	41%	39%	45%	20%	12%
Turfberg	50%	47%	44%	42%	28%	22%	23%
Hoge Akkers	48%	47%	44%	44%	23%	26%	24%
Kerkakkers	47%	42%	43%	35%	26%	23%	26%
Het Gegraaf	47%	46%	51%	47%	30%	34%	27%
Dommelen-Noord	54%	51%	47%	43%	22%	27%	30%
Dommelen-Zuid	44%	48%	46%	52%	21%	28%	28%
Borkel en Schaft	32%	47%	46%	38%	29%	20%	35%

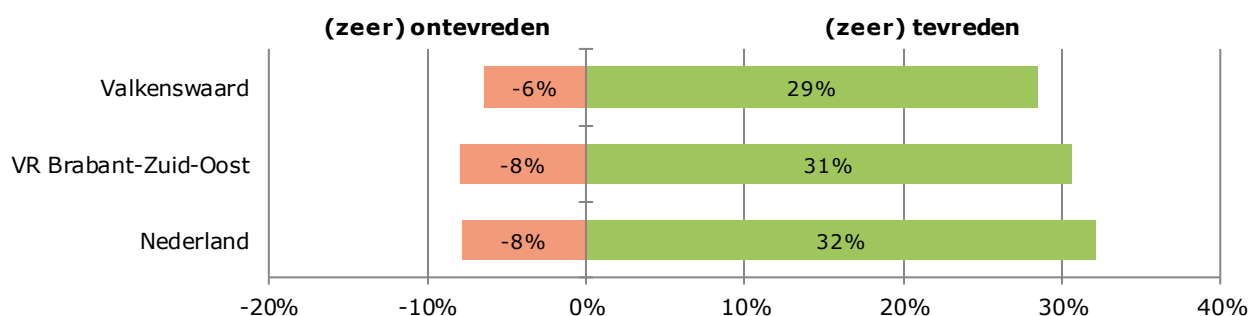
7.3 Functioneren politie in het algemeen

In deze laatste paragraaf van dit hoofdstuk staat het functioneren van de politie in het algemeen centraal. Inwoners van Valkenswaard is gevraagd om een oordeel te geven over het functioneren van de politie in het algemeen (figuur 7.15).

Per saldo zijn inwoners van Valkenswaard tevreden over het functioneren van de politie in het algemeen. De verhouding tussen tevreden en ontevreden inwoners verschilt niet van de verhouding in de Veiligheidsregio en landelijk. Het aandeel ontevreden inwoners is in vergelijking met twee jaar geleden gedaald, van 9 naar 6 procent.

Figuur 7.15

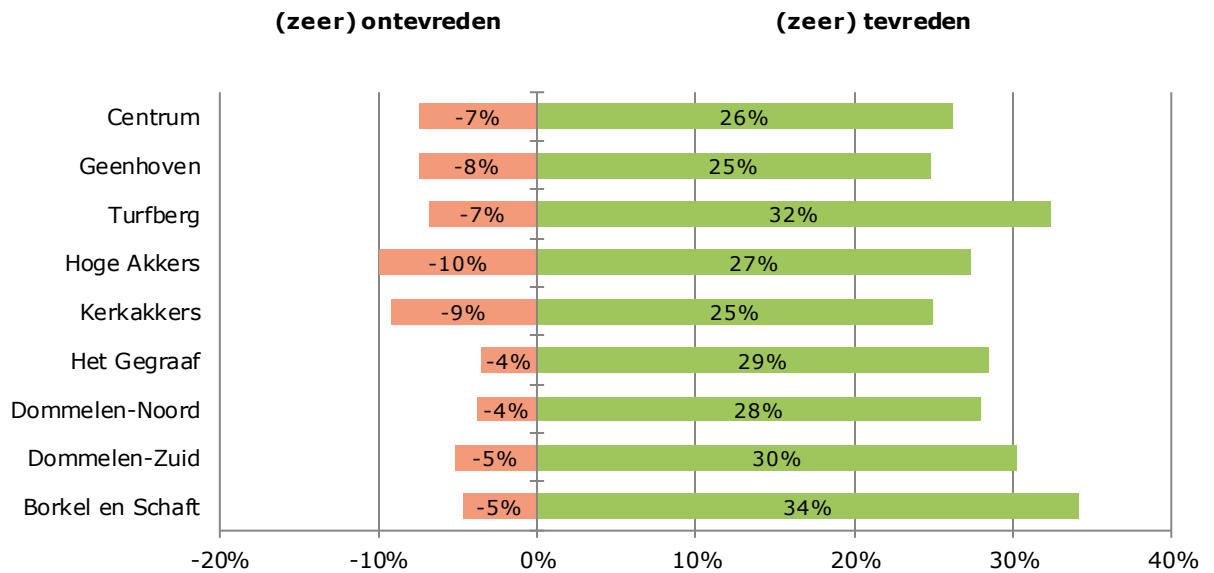
Tevredenheid over het functioneren van de politie in het algemeen (%)

Was men in Hoge Akkers in 2015 nog bovengemiddeld tevreden, in 2017 is dit niet langer het geval (figuur 7.16). Het aandeel ontevreden inwoners is hier toegenomen en het aandeel tevreden bewoners afgenomen. Voor Dommelen-Noord en Het Gegraaf is een tegenovergestelde ontwikkeling zichtbaar is: hier is het aandeel ontevreden bewoners significant afgenomen.

Figuur 7.16

Tevredenheid over het functioneren van de politie in het algemeen (% op wijkniveau)

1

BIJLAGE

Landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor

Bijlage 1. Landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor

1. Landelijke trends in de Veiligheidsmonitor

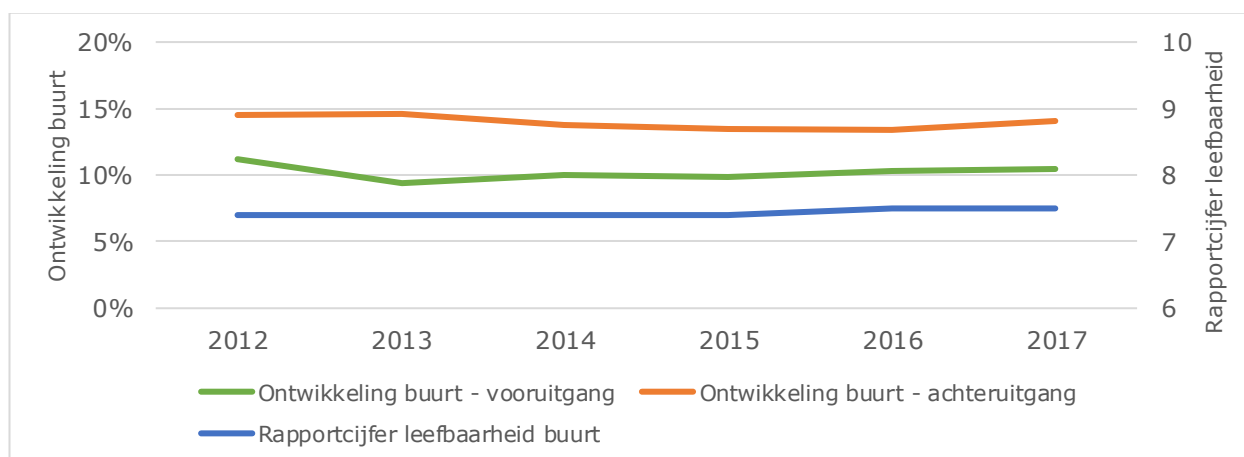
In het eerste hoofdstuk van deze bijlage treft u een samenvatting van de belangrijkste landelijke trends uit de Veiligheidsmonitor. Deze trends staan ook uitgebreid beschreven in de landelijke rapportage van het CBS (2018). De samenvatting in dit rapport is bedoeld voor het gemak van de lezer en om de resultaten uit het rapport in een breder perspectief te plaatsen.

Leefbaarheid in de buurt

Over de periode 2008-2017 is het oordeel in Nederland over de fysieke kwaliteit van de buurt niet wezenlijk veranderd. De tevredenheid over voorzieningen voor jongeren is altijd lager dan die over andere voorzieningen. Dit heeft vooral te maken met het feit dat veel burgers hier een neutraal of ontwijkend antwoord geven en niet zozeer omdat men (zeer) ontevreden is over de voorzieningen voor jongeren. Ook het oordeel over de sociale cohesie in de buurt, dat gemeten is tussen 2005 en 2017, laat een stabiel beeld zien. Een opvallende trend uit de vragen die in 2012 zijn toegevoegd is dat er elk jaar meer burgers negatief zijn over de ontwikkeling van de buurt in het afgelopen jaar dan positief, terwijl het rapportcijfer voor de leefbaarheid in diezelfde periode zelfs iets is gestegen.

Figuur B1.1

Leefbaarheid en ontwikkeling buurt, trend 2012-2017

Functioneren gemeente

Aan de hand van stellingen is de burger gevraagd een oordeel te geven over het functioneren van de gemeente met betrekking tot leefbaarheid en veiligheid. Gemiddeld is 39 procent van de burgers tevreden over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid en 11 procent ontevreden. Hier is over de periode 2012-2017 weinig in veranderd. De aanpak van leefbaarheid en veiligheid krijgt altijd de hoogste waardering van de drie stellingen en het informeren van de buurt over de aanpak de laagste waardering. Het betrekken van de buurt bij de aanpak zit daar tussen in.

Overlast

Gemiddeld ervaart 44 procent van de burgers zelf veel overlast van een of meer vormen van overlast die in de buurt voor kunnen komen. Dit is vergelijkbaar met 2016, maar minder dan in 2012-2013 toen dit aandeel ongeveer 46 procent was. Burgers ervaren jaarlijks de meeste overlast van verkeer (te hard rijden en parkeerproblemen), gevolgd door fysieke verloedering (hondenpoep). Dit zijn ook elk jaar de drie buurtproblemen die burgers als eerste aangepakt willen hebben.

Veiligheidsbeleving

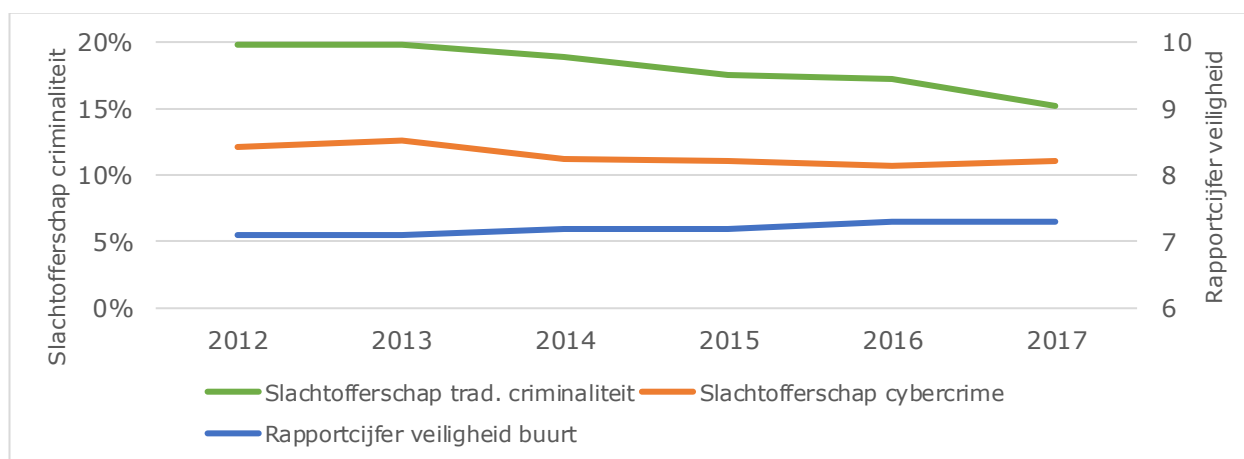
In de periode 2005-2015 heeft de algemene veiligheidsbeleving zich gunstig ontwikkeld, burgers voelen zich in het algemeen veiliger. Het gevoel van onveiligheid in de buurt, dat sinds 2008 wordt gemeten, was tussen 2009 en 2015 lange tijd stabiel om vervolgens tussen 2015 en 2016 een sterk positieve ontwikkeling te tonen. In 2017 is het gevoel van onveiligheid in de buurt vrijwel gelijk aan 2016. Bij de beoordeling van de ontwikkeling van criminaliteit in de buurt doet zich weer het verschijnsel voor dat er elk jaar meer burgers zijn met een negatieve perceptie op de ontwikkeling in het afgelopen jaar dan een positieve, terwijl het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt een stijgende trend vertoont.

Slachtofferschap criminaliteit

Tussen 2005 en 2017 is het slachtofferschap van delicten bijna gehalveerd. Deze dalende trend is te zien in alle 'traditionele' vormen van slachtofferschap van criminaliteit: geweldsdelicten, vermogensdelicten en vandalsmedelicten. Slachtofferschap van cybercriminaliteit, dat sinds 2012 wordt bijgehouden, is ten opzichte van 2012 afgenomen maar lang niet zo sterk als bij traditionele criminaliteit. Koop- en verkoopfraude via internet vertoont zelfs een stijgende trend. Een negatieve ontwikkeling bij dit thema is dat de aangiftebereidheid een dalende trend heeft tussen 2012 en 2017. Slachtoffers melden delicten minder vaak bij de politie en doen minder vaak aangifte.

Figuur B1.2

Veiligheid en slachtofferschap criminaliteit, trend 2012-2017

Burgers en politie

In de periode 2005-2017 is de tevredenheid over het contact met de politie in de gemeente en over het totale functioneren van de politie in de buurt gestegen. Burgers zijn ook positiever over de beschikbaarheid van de politie in de buurt. De belangrijkste reden voor burgers om soms ontevreden te zijn over contact met de politie is als problemen niet zijn opgelost.

Preventie

Het gemiddelde aantal sociaal-preventieve gedragsmaatregelen en technische preventiemaatregelen dat mensen treffen is nauwelijks aan verandering onderhevig. Er is wel een verschuiving in het type gedragsmaatregelen dat men treft, in vergelijking met 2012 laten mensen vaker 's avonds licht branden en zetten zij hun fiets in een bewaakte stalling terwijl mensen minder vaak waardevolle spullen uit de auto meenemen of juist thuis laten om diefstal/beroving te voorkomen.

2. Patronen in de Veiligheidsmonitor

In het tweede hoofdstuk van deze bijlage bespreken we een aantal patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor tussen belangrijke onderwerpen en kenmerken als leeftijd en stedelijkheid. Dit is een samenvatting van de patronen die in het landelijke rapport worden beschreven. Meer informatie en cijfermateriaal is beschikbaar, via statline van CBS of via I&O Research.

Leefbaarheid

Het oordeel over de fysieke voorzieningen in de buurt is in (zeer) sterk stedelijke en matig stedelijke gebieden positiever dan in weinig of niet stedelijke gebieden, maar de verschillen zijn klein. Het oordeel over de sociale cohesie in de buurt verschilt juist sterk naar stedelijkheid: inwoners van landelijkere gebieden ervaren meer sociale cohesie in de buurt dan inwoners van sterk verstedelijkte gebieden (CBS 2018, p. 20).

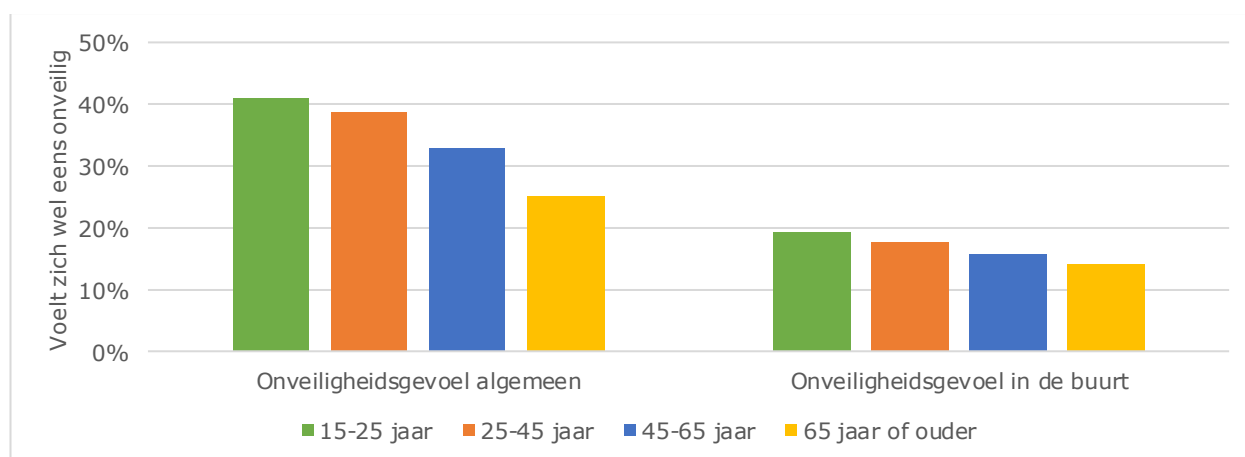
In meer verstedelijkte gebieden ervaren inwoners duidelijk meer buurtoverlast dan in minder verstedelijkte gebieden. In 2017 geeft in zeer sterk stedelijke gebieden meer dan de helft van de inwoners (52 procent) aan veel overlast van een of meer van de 13 genoemde overlastvormen te ervaren, tegen ruim een derde (35 procent) van de inwoners in niet-stedelijke gebieden (p. 22).

Veiligheidsbeleving

De veiligheidsbeleving verschilt naar leeftijd: 15-24-jarigen en 25-44-jarigen voelen zich onveiligger dan 45-64-jarigen en vooral 65-plussers. De verschillen zijn groter bij onveiligheidsgevoelens in het algemeen, dan bij buurtgerelateerde onveiligheidsgevoelens (p. 29). In het algemeen voelt 41 procent van de 15-24 jarigen zich wel eens onveilig en 25 procent van de 65-plussers. Bij onveiligheidsgevoel in de buurt gaat het om 19 procent van de 15-24 jarigen en 14 procent van de 65-plussers.

Figuur B2.1

Onveiligheidsgevoel naar leeftijd, 2017

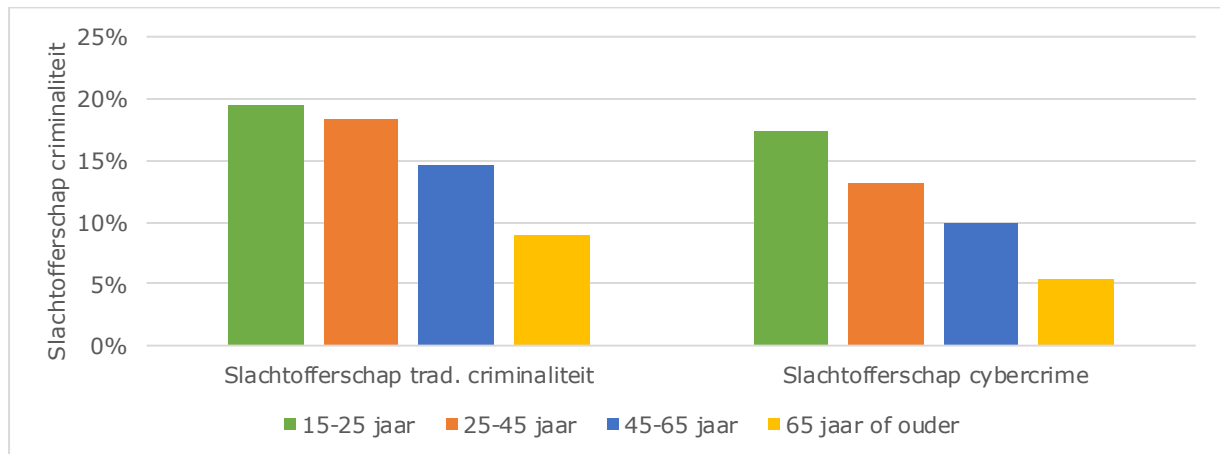
Slachtofferschap criminaliteit

Het slachtofferschap van criminaliteit varieert naar leeftijd. Jongere leeftijdsgroepen zijn vaker slachtoffer dan oudere. In totaliteit zijn 15-24-jarigen met 20 procent en 25-44-jarigen met 18 procent twee keer zo vaak slachtoffer als 65-plussers (9 procent). Bij vermogensdelicten en vooral geweldsdelicten zijn de verschillen tussen leeftijdsgroepen nog groter. Alleen bij vandalisme bestaat een ander beeld. Hier zijn de 25-44-jarigen en 45-64-jarigen vaker slachtoffer dan de ouderen én jongeren (p. 41).

Evenals het slachtofferschap van traditionele criminaliteit varieert het slachtofferschap van cybercrime naar leeftijd. Ook hier is het totaalbeeld dat jongere leeftijdsgroepen vaker slachtoffer zijn dan oudere. In totaliteit is in 2017 het aandeel 15–24-jarige slachtoffers met 17 procent ruim drie keer zo groot als het aandeel 65-plussers (5 procent). Ook bij cyberpesten zien we dat jongere leeftijdsgroepen vaker slachtoffer zijn dan oudere. Bij koop- en verkoopfraude en bij hacken zijn naast 15–24-jarigen ook 25-44-jarigen relatief vaak slachtoffer. Bij identiteitsfraude is het beeld afwijkend: hier zijn jongeren minder vaak slachtoffer dan de oudere leeftijdsgroepen (p. 43).

Figuur B2.2

Slachtofferschap criminaliteit naar leeftijd, 2017

Burgers en politie

In zeer sterk stedelijke gebieden is het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is over het totale functioneren van de politie in de buurt groter dan in minder verstedelijkte gebieden. Zo is 30 procent van de inwoners van sterk stedelijke gebieden (zeer) tevreden over het totale functioneren van de politie in de buurt, terwijl dit aandeel in weinig en niet verstedelijkte gebieden rond de 25 procent ligt. Een vergelijkbaar patroon bestaat bij het oordeel over het totale functioneren van de politie in het algemeen. In zeer sterk verstedelijkte gebieden is 36 procent hierover (zeer) tevreden, terwijl dit aandeel zich in minder verstedelijkte gebieden rond de 30 procent beweegt (p. 52).

In zeer sterk stedelijke gebieden zijn inwoners relatief positief over de beschikbaarheid van de politie in de buurt. Inwoners van sterk-, matige-, weinig- en niet-stedelijke gebieden verschillen niet wezenlijk van elkaar in hun tevredenheid over de beschikbaarheid van de politie. Dit beeld dat met name inwoners van zeer sterk stedelijke gebieden positiever oordelen, en dat de andere stedelijke gebieden relatief weinig van elkaar verschillen zagen we ook al bij de tevredenheid over het totale functioneren van de politie (p. 57).

Preventie

Het sociaal-preventieve gedrag verschilt naar stedelijkheidsgraad van het gebied waar men woont, maar de verschillen zijn per item anders. Zo gebeurt 'het meenemen van waardevolle spullen uit de auto' vaker in meer verstedelijkte gebieden dan in minder verstedelijkte gebieden (met uitzondering van zeer sterk verstedelijkte gebieden waar dit vrijwel even vaak gebeurt als in niet stedelijke gebieden), terwijl dit bij 'het 's avonds het licht laten branden bij afwezigheid' juist omgekeerd is: dit gebeurt vaker in minder stedelijke gebieden (p. 59).

Het gebruik van technische preventiemaatregelen is in het zuiden en oosten van het land hoger dan gemiddeld, dit komt voor een groot deel omdat in deze streken woningen vaker zijn voorzien van (rol)luiken voor ramen en deuren. Buitenverlichting en rolluiken voor ramen en/of deuren zijn in minder verstedelijkte gebieden meer aanwezig dan in meer verstedelijkte gebieden. De aanwezigheid van extra veiligheidssloten en alarminstallaties verschilt relatief weinig naar stedelijkheidsgraad, met uitzondering van zeer sterk stedelijke gebieden: hier zijn deze voorzieningen, net als buitenverlichting en rolluiken, duidelijk het minst aanwezig (p. 61).

Bron:

Centraal Bureau voor de Statistiek (2018), Veiligheidsmonitor 2017, Den Haag (online publicatie)
<https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2018/09/veiligheidsmonitor-2017>